

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti:

Besenyői BEÖTHY KÁLMÁN őrnagy

Segédszerkesztő:

BENEDEK MIHÁLY százados

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

II. KERÜLET, FŐ-UTCA 71. SZÁM.

Postatakarékpenztári

csekk számla:

25.342

Megjelenik

minden hónap 1-én és 15-én

Telefon: 153-079

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,**Hiszek egy isteni örök igazságban,**Hiszek Magyarország feltámadásában.**Amen.*

A második felvonás.

Olyan színpad a föld, ahol vígjáték ritkán és röviden kerül előadásra, annál többet látjuk rajta a drámát s annak is legnehezebb fajtáját, a tragédiát. Az előadás sorozatos, mert akárhol lapozzuk fel évszázadok, évezredek történelmét, nem majálist találunk benne, hanem háborút és időnként legfeljebb fegyvertelen küzdelmet, de mindig küzdelmeket, erőpróbákat. Az erős még erősebb akar lenni, a gyenge pedig társakat keres, hogy az erősebbet leküzdhesse. Ez az élet törvénye s e törvény alól az emberiség nem tud szabadulni, ha még olyan szédületesen magasra tudja is emelni kulturális és technikai színvonalát, ahová a huszadik század emelte. Maga az egyes ember, államférfitől a kubikosig, önmagában elveti a háború gondolatát, kerüli, de hiába, mert a háborút nem csinálják, a háború jön, mint a zivatar. Népek és fajok sorsának megvan a maga útja, amiről akkor sem lehet letérni, ha akadályok tornyosulnak rajta, mert a küzdelmet kerülő letérés egyértelmű lenne a céltalan kóborlással, aminek pusztulás a vége. Az élethez az erő adja a jogot s ha ellentétes erők szembekerülnek, megvan a háború. Látuk a legutóbbi húsz évben, hogy az érdekellentétben álló hatalmak képviselői hány támadást kizáró szerződést kötöttek, láttuk a világ minden nemzetéhez tartozó államférfiak egyéni próbálkozásait, hogy a háború lehetőségét kizárják, szemünk előtt született meg a háborút tagadó népszövetség, konferenciák és jegyzékváltások tengerikirálya vonaglik végig ezen a húsz esztendőn, a világon minden és mindenki a békét mentette, a békére hivatkozott s hogy ezek a férfiak egyénenként talán kivétel nélkül mind igazán kerülni akarták a háborút, abban bajos lenne kételkedni. Senki sem akarta a háborút, mindenki egyengette a béke útját, közben azonban a fegyverek szinte önmaguktól sokasodtak, a hegyekbe tornyosult puska-por fölött megtelt a levegő elektromossággal. Erre a viharfelhőre aztán süttögethették egyes emberek a békeszándék mozsarát, mint ahogy a szőlőcsősz is hiába durrogatja a viharágyút, mert ha a jég-eső le akar esni, akkor az le is esik. Hát most is leesett.

Kérdés csak az lehet most már, hogy a viharfelhő miből, miért sűrűsödött meg újból ennyire az emberiség felett? Uj vihar ez, avagy csak folytatása a nemréginek, a húsz év előttinek?

Mi, magyarok tudjuk, hogy ez a mostani háború nem új, hanem csak folytatása annak a húsz év előttinek, folytatása a látszatbékének, amivel az első felvonást annakidején befejezték. A függöny akkor lement, de a nézők a helyükön maradtak, senki sem ment haza aludni, mert mindenki tudta, hogy a függöny újra felgördül s még lesz látnivaló. Az erőszakosan és egészségtelenül elfojtott erők erjedésnek indultak abban a pillanatban, amint a békepapírokra az aláírásokat odafirkantották s most az erjedés robbanásig jutott.

Voltaképpen tehát csak a második felvonását látjuk most egy húsz év előtt elindult nagy drámának, mert ennyi idő elég volt ahhoz, hogy a rendezetlenül maradt és rosszul rendezett dolgok rothadása elviselhetetlenné váljon. Akkor bizonyára senki nem gondolta, hogy ilyen gyorsan bekövetkezik a második felvonás. Hogy egyszer sor kerül erre, abban aligha kételkedett a világon egyetlen ember is, de ha akkor bárki azt merte volna gondolni és mondani, hogy az erők nem ötven, száz, hanem már húsz év múlva újra szembekerülnek, ezen nemcsak Párisban, hanem Berlinben is nevettek volna az emberek. Ez az egyetlen, ami talán meglepő lehet a dolgok alakulásában.

Legalább ennyit minden csendőrnek, minden magyarnak tudnia kell a mostani háború alapjairól, kirobbanásáról. Húsz év alatt számtalanszor megírtuk mi ezt annyira, hogy sok olvasó fülében hovatovább talán holmi revíziós verklüként, álombaringató patakormolásként hangzottak ezek a szavak. Sokan azt hitték, hogy sziporkázó tűzijáték ez a szavakkal, hittél, meggyőződéssel, tényekkel, pedig mindez csupán annak a valóságnak a felszínentartása volt, hogy Trianonban elvették a földrajzi, gazdasági törvényeket, éhezésre ítélték milliónyi gyümrot és egy ezeréves történelem szemléletét, lelkét vették semmibe, de ugyanazt eslekedték nemcsak velünk, hanem nálunk hatalmasabb erőkkel, népekkel is és ami ennél is nagyobb liha: húsz év nem volt elég idő arra, hogy a tévedéseket helyrehozzák.

Ez a magyarázata mindannak, ami most a világban történik. A háborút nem emberek indítják, hanem az okok, az emberek legfeljebb az okokat gyomlálhatják ki a nemzetközi életből. Ehhez azonban hozzáértés és akarás kell.

Milyen bűncselekmények esetén nincs helye sem fő-, sem pótmagánvádnak.

Írta: ZSOLDOS BENŐ,

a budapesti kir. ítélőtábla ny. bírása.

A „Csendőrségi Lapok“ valamennyi olvasója nagyon jól ismeri bünvádi perrendtartásunknak azt a sarkalatos elvét, mely annak úgyszólván minden intézkedésére rányomja a maga sajátos és kitörölhetetlen bélyegét, — hogy t. i. bünvádi ügyben bírói eljárás csak a törvény értelmében, *vád alapján* és csak az ellen indítható, akit büntett, vétség vagy kihágás *nyomatékos* gyanuja terhel. Az alaptalan és lelkiismeretlen gyanúsítgatásokkal szemben tehát a bünvádi eljárás megindíthatóságának alapja is csakis lelkiismeretesen átgondolt és jóhiszemű gyanúsítás lehet s csakis ilyenén épülhet fel jogszerűen a vád emelésére jogosultak eljárási indítványa. Tudjuk továbbá, hogy a *vád képvisellete* szempontjából a bűncselekmények főcsoportjai: vagy hivatalból, a kir. ügyészség vádképvisellete mellett, vagy a sértett fél indítványára üldözhetőek. Az utóbbi, vagyis az indítványi bűncselekmények egyik csoportja alá azok tartoznak, melyekben a sértett nemcsak az indítvány (a feljelentés) megtételére, hanem a vád képviselétére is jogosult. Ez a *főmagánvád* esete. A

pótmagánvád akkor keletkezik, ha a hivatalból és a magánindítványra üldözendő (de nem a főmagánvád köréhez tartozó) bűncselekmények esetében a kir. ügyészség megtagadja a vád képviselétét, vagy ha az eljárás alatt ejti el a vádat, mikor is a sértett joga megnyílik a vád átvételére.

Amde a vád képviselete szempontjából van a büntetendő cselekményeknek egy harmadik csoportja is: a felhatalmazás és kívánat alapján üldözendő vétségek. Ezekben az esetekben, — melyeket a beesület védelméről szóló 1914. évi XLI. t.-c. 8—12. §-ai részleteznek, — a vádat minden esetben csakis a kir. ügyészség képviseli.

E soraim megírásának az ad különösebb időszűrűsége, hogy mostanában tették közzé a m. kir. Kúria jogegységi tanácsának egyik, félévvel ezelőtt kihirdetett elvi határozatát, melynek meghozatalára az adott okot, hogy az illető konkrét esetben egyik vidéki járásbíróóságunk főmagánvád alapján ítélezett egy olyan bűncselekmény felett, melyben csakis felhatalmazás alapján és csakis az illetékes kir. ügyészség vádképvisellete mellett lett volna helye bírói eljárásnak. A jogegységi tanács a kir. járásbíróóság ítéletét a kapcsolatos eljárással együtt megsemmisítette s további szabályszerű eljárás végett az ügy összes iratait az illetékes kir. törvényszékhez küldötte át.

A jogegységi tanács megállapítja ebben a határozatában, hogy a m. kir. határőrség (ezt az elneve-

Szuhay kutyát veszít...

Írta: SZALAY LÁSZLÓ.

Tudják-e vajjon a portyázó csendőrök, hogy miért támadnak rájuk a tanyai komondorok, ha százszor is látták már egymást?

No, elmondom.

Sokan abban a téves hitben élnek, hogy a kutya, a tanyai komondor magával hozza a világra az ugatás meg a harapás művészetét, — pedig ez tévedés. Mert nagy sora van annak, míg a tanyai kutya levizsgázik harapásból és megtanul ugatni szívből és igazán... Nálunk kivénhedt béresgazdánk, öreg Szuhay „*igazlátó*“-nk tárcája körébe tartozott a nagyreményű ifjú négy lábú növendékek megveszítése, amit ő böles körültekintéssel és sok hozzáértéssel hajtott évente végre...

Hat komondorunk volt a tanyán és minden évben fölálodoztak belőlük néhányat, hogy nekem meg a két öcsémnek cipő készüljön bőrükből. S öreg Szuhay vállaira nehezedett a kötelesség, hogy a kiskőrösi őszi országos vásáron a kutyák részére egy kivénhedt gebét vegyen, amit aztán lekókányoltak és megnyúztak és tetemét felkoncolva a tanya bejáratával szemben egy ágbogas oszlopra aggatták. Ebből kaptak aztán a kutyák télen minden héten kétszer — húst. S akárki közeledett a tanyához, irtózatossá farsangolást csaptak, mert a húsuikat féltették tőle...

Kapta Szuhay a parancsot: cipő kell, két kutya megnyúzandó. Leginkább az a kettő, amelyiknek a pofája állandóan tele van véres nyúlászórral...

Megtörtént. És már most előállott az az eset, hogy utánpótlás kellett a megcsökent kutyaállományba...

Két pályázó volt. Két kilenc hónapos anyányi komondorkölyök. Nem tudtak még se ugatni, se harapni, elfojtott düh, ravaszság, bizalmatlanság még nem ékteleníté szőrös keblüket...

Mert a tapasztalatlan kutyakölyök is olyan, mint a gyerek: mindenki becézi, simogatja, csetint, füttyent, enni ad neki, s ettől bizalmas, gyanútlan, kedveskedő lesz, s csak akkor vakkant egyet, — játékból vagy meghökkenésből — ha macskával vagy sündisznóval akad össze...

Szóval az ilyen kölyök még semmire se való, azt meg kell előbb — veszíteni!...

*

A megveszítésnek nagy sora van, s a kutya-kölyket a következőleg képesíti:

Kijönnek az üstfoltozó cigányok a tanyára. A Zsiga meg a fekete fia:

— Van-e valami munka? — tudakolja a Zsiga...

— Hát van, — mondja öreg Szuhay — két kutyát megveszíteni!... — Azzal ballag is már a konyhába, nagy darab kenyeret szel, s jött vele kifelé...

— Bújjatok el, — parancsolja, mire a két kormos cigány beugrik egy disznóolba... Öreg Szuhay meg elkezd füttyülni édesen, mint a madár, oszt az ebeket néven is szólítja...

Azok innen is, onnan is, nagy sebbel-lobbal előloholnak és nézik sóvárogva az öreg kezében a nagy darab kenyeret. De csak tisztos távolból. Tíz-tizenöt lépésről. Lecsücsülve a hátsó részükre. És nem jönnek közelebb semennyiért se...

Nem így a két ártatlan növendék, mert ezek bolondul rászaladnak öreg Szuhayra és ugrálnak a kenyér után, amit ő magasan tart a feje fölé... Aztán megindul lassan az üres istállóhoz, eltördeli a kenyeret, s az ajtón behajítja. A két fiatal meg be-

zést nyerte ugyanis 1932 október 1-től az addigi m. kir. vámórség) ugyanolyan büntetőjogi védelemben részesül, mint a m. kir. fegyveres erő és a m. kir. csendőrség, — vagyis az 1914. évi XLI. t.-c.-nek (becsületvédelmi törvény) a fegyveres erő, illetve a csendőrségre vonatkozó rendelkezései a határőrségre is alkalmazandók. A m. kir. határőrség egyik járőre, vagyis a m. kir. határőrség egyik része ellen elkövetett becsületsértés tehát a most hivatkozott törvény 8. §. 1. bek. 3. pontja alá esik és felhatalmazásra üldözendő, amely felhatalmazás megadására az 1922. évi VIII. t.-c. 9. §-a szerint a m. kir. pénzügyminiszter illetékes.

Az eddig előadottak vázlatosan már meg is adták olvasóinknak a címünkben megjelölt kérdésre a feleletet. Mert hát a felhatalmazás és kívánat alapján üldözendő vétségek azok a büntetendő cselekmények, melyeknél a sértett vádképviselete, tehát úgy a főmagánvád, mint a pótmagánvád is ki van zárva. Arra a további kérdésre pedig, hogy melyek tulajdonképpen azok a felhatalmazási bűncselekmények: a becsületvédelmi törvény fentebb már hivatkozott szakaszai adják meg a feleletet.

Bár e lapoknak nyomozati cselekmények teljesítésére hivatott olvasói a rendelkezésükre álló hasznos kézikönyvek útmutatásai nyomán bizonyára tájékozva vannak a most szóban forgó törvényes rendelkezések lényegéről: mégis szükségesnek tartom

rohan ész nélkül a kenyér után, mire öreg Szuhay az ajtót rájuk csukja...

— Jöhettek, — szól oda aztán a cigányoknak, mire azok előpöndörödnek...

Most előbb lehúzzák egy gereblye fésűjét, hogy csak a kétágú villanyele marad, aztán ezzel, meg egy érdemes vastag nádpálcával besurrannak az istállóba...

Az érdemes vastag nádpálcával rettenetesen elnadrágozzák a két növendéket, hogy csak úgy kavarog, röpdös a szőr meg a por, mint a forgószél. Ami nem megy éppen halkan, mert a két cigány is herreg-herreg ijesztésül, meg a két növendék is ordít, sívilkodik, mintha a bőrt hámoznák róluk...

A többi kutya künn meg veszekedik a tébolyító siránkozástól és örjöngve veti magát az istállóajtóra. Marják, kaparják, tépik, habzó szájjal, vérben forgó szemekkel, üvöltözve. Ha bejuthatnának, a két cigányt cafatokra tépnék. De ön öreg Szuhay, ökörhajtó ostonnal, s ahova odahegedül, ott kinyílik a bőr, van mit nyalni estig. Így kergeti el őket...

Aztán benyújtja a két cigánynak az ablakon — a birkanyíró ollót...

Mert már csak ez a esekélyesség van hátra, hogy a két nagyreményű levizsgáljon...

Igaz, hogy ez se boldogság. A villás gereblyenyéllel ugyanis beszorítják előbb az egyiket a sarokba a nyakánál fogva...

Ahogy az ordít!...

Akkor fogják az ollót, aztán olyan kisujjni szeletkéket szépen lecsipegetnek vele a füléből, farkából...

A növendék magán kívül van. Nem is annyira a fájdalomtól, mint az eszeveszett ijedtségtől...

azokkal a kérdés teljes megvilágítása érdekében, — e helyütt is jelentőségük szerint foglalkozni.

Csakis felhatalmazás alapján folytatható le a bűnvádi eljárás a rágalmasz vagy becsületsértés tettese ellen akkor, ha

a) az országgyűlés valamelyik háza vagy bizottsága ellen irányul, — mely esetben az országgyűlésnek az a háza, bizottsága vagy albizottsága adja meg a felhatalmazást, mely ellen a sértést elkövették; b) ha a magyar kormány a sértett, a felhatalmazást a minisztertanács adja, — ha pedig c) a rágalmasz vagy becsületsértés a fegyveres erő, a csendőrség, valamely külön rendeltetéssel felállított katonai őrtestület vagy egyik részük ellen irányul, a honvédelmi miniszter adja meg az eljárásra a felhatalmazást.

Ugyancsak felhatalmazási bűncselekménnyé lesz a rágalmasz vagy becsületsértés akkor is, ha a sértett fél, — aki ellen hivatása gyakorlására vonatkozóan állítottak vagy híreszteltek olyan tényt, mely valóság esetén vele szemben *bűnvádi* vagy *fegyelmi* eljárás megindításának oka lehet, —

a) m. kir. miniszter, vagy a m. kir. legfőbb állami számvevőszék elnöke s ez esetben ők maguk adják meg a felhatalmazást; b) a m. kir. legfőbb állami számvevőszék, amikor is ennek elnöke jogosult a felhatalmazás megadására; c) a m. kir. közigazgatási bíróság vagy a m. kir. főudvarnagyi bíróság, ezeknek tagja vagy hivatalnok, vagy pedig más vala-

Mikor ez is megvan, akkor fogja a Zsiga és úgy kivágja az udvar közepére, hogy nagyot nyekkenve, hatot bukfencel...

De föl is pattan azonnal, mint a rúgó és vágódik örjöngő üvöltéssel a kazlak közé...

Vizsga után következik öreg Szuhay: kenyeret szel két igen nagy darabot és megy a kazlak közé — beteglátogatóba...

Megkeresi a vinnyogó, siránkozó ebeket és óbátva símogatja őket:

— Ó, ó — ezek a bűdös fekete cigányok mit nem műveltek az én kedves fehér kutyuskáimmal!... Ó, ó!...

A kutya érzi, hogy sajnálják. Vinnyog, kesereg, valósággal sír, rí. És nyaldossa Szuhay kezeit. Az meg odaadja a kenyeret, aminek a fölavatott nyöszörögve esik neki...

Igy avat Szuhay, az öreg, és ezek az ebek konyhába, szobába, kamrába, istállóba, — szóval olyan helyiségbe, amelyen ajtó is van — nincs az a kincs, hogy bemenjenek. Mert félnek, hogy rájuk csapják az ajtót és előlről kezdődik a farsangolás...

Nem torkoskodnak. A legádázabb hidegben is a szabadban hálnak. Félnak. Vigyáznak.

Senki emberfiát, még a gazdájukat se engedik magukhoz közel, — s ha idegent látnak, hát egyszerűen megvesznek!...

Mert úgy lehet, ennél az ismeretlen csavargónál rejtőzik az érdemes nádpálca, meg a csikorgó birkanyíró olló, — amit megbocsátani, vagy elfelejteni nem lehet soha!...

mely külön bíróság vagy tagja, — mely esetekben a miniszterelnök s illetve az a miniszter ad felhatalmazást, akinek felügyelete alatt az illető bíróság áll, ilyen felügyeleti jogkör hiányában pedig maga a sértett; d) rendes bíróság, az ügyészség, ezeknek tagja vagy hivatalnok, kikre nézve a felhatalmazást az igazságügyminiszter adja meg, — végül e) a most a)–d) pontok alá eső állami, törvényhatósági vagy községi hatóság, továbbá az a)–d) alá nem eső állami, akár pedig törvényhatósági vagy községi szolgálatban levő közhivatalnok. Ezekben a most jelzett esetekben a sértett hatóságnak vagy közhivatalnoknak felettes, illetve felügyelő hatósága, ilyennek hiányában pedig maga a sértett jogosult a felhatalmazás megadására.

Mindezek mellé sorakoznak aztán az ú. n. *kívánatra* üldözendő vétségek. Ilyenné válik ugyanis a rágalmazás vagy becsületsértés akkor, ha az itt most c), d) és e) pontok alatt felsorolt esetekben a sértett a bűncselekmény elkövetésének idejében már nem állott közszolgálatban. A felhatalmazás azonban, amennyiben annak megadására nem a sértett jogosult, egyedül a *sértett kívánságára* adható meg. Végül a sértettnek diplomáciai úton kifejezett kívánata üldözendő a rágalmazás vagy becsületsértés akkor, ha azt akár külföldi uralkodó vagy államfő ellen, akár valamelyik külföldi államnak a mi államfőnknel felhatalmazott követe vagy ügyvivője ellen követték el.

A szóban forgó kérdés vizsgálatánál felmerülhet a továbbiakban az az eshetőség is, éppen e lapok olvasói részéről, hogy, ha valaki például egy *csendőrjárórral* szemben követ el rágalmazást vagy becsületsértést: ez a cselekménye magánvádra, vagy felhatalmazásra üldözendő-e? Ezt a kérdést a Kúria egy régebbi határozatában az utóbbi értelemben döntötte el annak kimondásával, hogy miután a csendőrjárór szerves része a csendőrségnek, ebből folyóan a sérelmére elkövetett rágalmazás vagy becsületsértés csupán felhatalmazásra üldözhető. A felhatalmazást a m. kir. honvédelmi miniszter adja meg.

A fent már felhozottakból kétségtelen tehát, hogy a bűnvádi eljárás megindítása a felhatalmazási cselekmények esetében *hivatalból* történik, következésképpen nincs kizárva annak lehetősége, hogy már a felhatalmazás megadását *megelőzőleg* is foganatosíthatók legyenek olyan előkészítő intézkedések, melyeknek esetleges elmulasztása a szükségesnek látszó bűnvádi eljárás célját veszélyeztetné (p. o. a rágalmazó irások, nyomtatványok lefoglalása stb.). De mi történjék akkor, ha a nyomozást vezető ügyészség vagy a csendőrség a nyomozati cselekmények teljesítése közben arra a kétségtelen megállapításra jut, hogy a felderítés alatt álló rágalmazás vagy becsületsértés, melynek ügyében éppen eljár, csakis magánindítványra üldözhető, ilyen pedig még előterjesztve nincsen. Természetes, hogy ilyen esetben a nyomozást *azonnal* abba kell hagyni, fontos törvényes rendelkezés (Bp. 3. §.) lévén az, hogy egyedül magánindítványra üldözhető bűncselekmény miatt az indítvány (a feljelentés) megtétele *előtt* nyomozás nem teljesíthető. Ugyancsak abba kell hagyni haladéknélkül a további nyomozást, az esetleg már emelt vádat pedig az ügyészség elejteni köteles akkor, ha a nyomozás során, vagy azon túl a kir. ügyészség arról szerez biztos tudomást, hogy a felhatalma-

zás megtételére jogosított közhatóság a bűnvádi eljárást nem kívánja s így a felhatalmazást nem fogja megadni vagy a már megadottat visszavonja. Magától értetődik, hogy vádelejtés esetében a pótmagánvádlói jogokat sem a sértett közhivatalnok, sem ennek felettes hatósága nem gyakorolhatja.

A nyomozati cselekmények végzésére hivatott hatóságnak vagy hatósági közegnek nem szabad szem elől téveszteni a törvény szelleméből folyó azt a követelményt, hogy a fentebbi második csoportban (Bn. 9. §.) felsorolt közhivatalnokkal szemben elkövetett rágalmazás vagy becsületsértés csakis akkor sorolható a fő- és pótmagánvádat kizáró, felhatalmazásra üldözendő bűncselekmények közé, ha az *tényállítást* tartalmaz. Ennek az állított ténynek is azonban olyannak kell lennie, mely a sértett közhivatalnok ellen valóság esetében *bűnvádi* vagy *fegyelmi* eljárás megindításának lehessen alapja. Ha ez nem forog ugyan fenn, de az inkriminált tényállítást, valósága esetén, a sértettet közmegvetésnek tenné ki: felhatalmazás nem szükséges a bűnvádi eljárás folyamatba tételéhez s a cselekmény csakis magánvádra üldözhető. Ezt az elvet követi az állandó bírói gyakorlat is annak kimondásával, hogy, ha a Bn. 9. §-ában felsorolt közhivatalnokok ellen irányulnak ugyan a kérdéses becsületsértő kifejezések, de ezek tényállítást nem foglalnak magukban, az eljárás csakis a közönséges magánindítványi cselekményekre előírt szabályok szerint teljesítendő.

A Kúria jogegységi tanácsának e cikkünk elején ismertetett határozata is élénk bizonyítéka annak: mennyire jelentős és szükséges a bűncselekmények felhatalmazási jellegének már az eljárás kezdő fokán, — így mindjárt a nyomozás során is, tehát az előkészítő perszakban — idejekorán való felismerése, mert ennek hiányában, — a felhozott időszerű példa szerint is, — maguk a bíróságok is jöhetnek olyan helyzetbe, hogy az elkövetési cselekmény téves minősítése folytán, eljárnak és ítékeznek olyan, — valójában felhatalmazási vagy kívánati jellegű tényállás alapján, melynek ügyében a törvény szerint a sértett fél vádképviselőt, következésképpen úgy a főmagánvádat, mint a pótmagánvádat is, kétségtelenül kizártnak kell tekinteni.

Bojtársíü.

*Szépen legel most a gulya,
szépen szól most a furulya.
Zsitva partján egy kis árva
bojtársíü hujdogálja.*

*A furulya szíves jószág,
bánatra is gyöngyörvosság.
Most azt fújja a bojtárka:
„Szülőföldem szép határa!”*

*Olyan, mint egy tündérálmom,
hogy valahol messzi tájon
van egy falu, szép hegyalja
s ott lakik az édesanyja.*

*Fogy a nóta, halkul hangja,
egy könny hullott a patakba...
Viszi a víz a könnycseppet:
ott folyik el házuk mellett.*

Havas István

Portyázás Kárpátalján.

Irta: BODA JÓZSEF próbacsendőr (Huszt).

Az ég tetején állott a forró júliusi nap, amikor elindultunk az I. számú őrzőjáratba. Sem járőrvezetőm, sem én nem jártunk még ezen a vidéken. Szótlanul mentünk egymás mellett. Bámultam a körülöttünk lévő, égre törő, nagy, erdős hegyeket, melyek alatt nem messze kanyargott-folydogált a Tisza és elgondolkoztam azon, hogy néhány hónappal ezelőtt még idegen csendőrök portyáztak ezen a területen, ősi földünkön, hús hosszú esztendőn át. Én az Alföld homokos terepén portyáztam akkor. Most ide állított magyar sorsom a gyönyörű, szokatlan hegyek közé, eddig nem látott emberek idegen környezetébe, ahol a magyar szó is elég ritka. Vajjon meg tudom-e állni a helyemet, eleget tudok-e tenni minden reám váró feladatnak. Gondolatolvasó nem vagyok, de valószínű, hogy a járőrvezetőm fejében is ilyenféle gondolatok keringélhettek.

A poros országút vakító fehéren nyúlott el előttünk. Az út két oldalán poros levelű fák álltak örökös vártájukat. Egyik alatt megálltunk, megbillenttük a tollas kalapot és letöröltük izzadt homlokunkat. Nem messze tőlünk ruszin menyecskek sárlózták a sárga búzakalászokat. Odamentünk s mivel járőrvezetőm egy szót sem tudott nyelvükön, én köszöntem oda: „Daj Bozse dobri den“. Az ismerős köszönésre egyszerre abba hagyták a munkát és szinte kórusban viszonozták: „Daj Bozse“.

— Znejte po magyarszki?

— Kicsi érték magyarul, de beszélni nem — feleli az egyik öreganyó.

— No, hát ez jó — mondom én, — mert én érték kicsit ruszinul, maga ért kicsit magyarul, így aztán meg is értjük egymást.

Mindjárt beszélni is kezdett az anyóka, hogy milyen régen nem látott már magyar csendőrt s milyen nagyon örül most, hogy újra itt vagyunk.

Erre nekem is kellett valami szépet, kedveset mondanom s mi lehetett volna szebb annál, hogy mi is boldogak vagyunk ám, hogy újból vigyázhatunk erre a földre. Búcsúztunk aztán s mentünk.

Nemsokára elértük az első tereptárgyat, nagy hegyek lábánál egy községet. Toronyszerű faházikók szegélyezték az utcát. A kis ablakokban muskátli virágzott. Megjelenésünkre anyókák és gyerekek rohantak a kapuba és hosszan bámultak utánunk. Az egyik kiskapuban összesereglett apró népség — legnagyobb csodálkozásunkra — tiszta magyarsággal kiabálta: „Éljenek a magyar csendőrök!“.

Amint tovább mentünk a község főutcáján, észrevettem, hogy egy öreg bácsi kitartóan ballag utánunk. Szóltam járőrvezetőmnek, hogy várjuk meg az öregot, biztosan valami panasza lesz. Megvártuk. Odajött hozzánk, egyik kezével megfogta a karomat, a másikkal megemelte széleskarimájú szalmakalapját. Fehér haja a vállát érte, rojtos bő gatyája fűzős boeskorára ért. Kezet fogtunk vele. Mint régi ismerősök, úgy örültünk egymásnak.

— De régen láttam már az őrmester úrékat; úgy örülök, hogy újra itt látom!

Mintha csak az öreg anyóka szólta volna újra.

Az öreg kérésére bementünk aztán a lakásába és hogy az álmukat el ne vigyük, egy pillanatra helyet foglaltunk. Ott voltak az unokái, számszerint nyolcan. Megjelenésünkre kissé a sarokba húzódtak, de amikor megmagyarázta nekik az öreg, hogy magyar csendőrök vagyunk és hogy a jó gyerekeket szeretjük, mindjárt barátkozni kezdtek. Mindegyik kezében egy-egy darab piskótaszerű valami volt. Érdeklődésemre megtudtam, hogy biz' az nem piskóta, hanem málé-kenyér, amit kukoricaliszból készítenek és amit el nem hagynának, ha az Alföld egész búza-termését is fölhoznák nekik. Itt megszegtem a Szolgálati Utasításnak az ingyenellátásra vonatkozó pontját, mert megettem vagy három nyelet málét, de már itt megígérem, hogy többé nem fogom megszegni a „málé“ miatt. Otthagytam helyébe egy jó darab kenyeret.

Búcsúzásul elmagyarázta még az öreg a legközelebbi tereptárgyakat, de szívesen vállalkozott arra is, hogy elkísér bennünket. Mi azonban nem fogadtuk el ezt a szívességet, hanem elindultunk az erdős hegyek közé. A térképet állandóan kéznél tartva, szépen eljutottunk minden tereptárgyhoz, dacára, hogy már egészen sötét volt.

Éjjel 11 órára fordult szép lassan az idő. Most már gyönyörködhattunk a körülöttünk elterülő tájon, mert feljött a hold és aranyosra világított meg mindent. Magas hegytetőn álltunk. Alattunk folyt nagy zúgással a Tisza, mely az arany világításban kigyózott tova. A ruszin tutajosok hangos éneklését tisztán verte vissza a magas hegyoldal. Egy szikladarab megindult a lábam alatt s nagy robajjal gurult lefelé. Megriadt fácnak rikoltoztak nyomában s egy őzike is eltörtetett közelünkben.

Megérkeztünk a következő tereptárgyhoz, az izai kolostorhoz. Másodszori körülkerüléskor megtaláltuk a kaput. Egyik pravoszláv pap még kint sétált az udvaron. Odaérve mellé, odaköszöntem: „Daj Bozse, dobri vecser!“ Meglepődtem, mert magyarul felelt az öreg és nagyon megörült nekünk. Annyira barátságos volt, hogy eljött velünk megmutatni a következő tereptárgyat. Itt a viszontlátásig elbúcsúzott tőlünk. Ennél a tereptárgynál pihenőt kellett tartanunk, de pihenőszoba nem volt, fölkelteni sem akartunk senkit, ezért felkapaszkodtunk egy szénaboglya tetőjére s ott hajtottuk álomra fejünket. Akkorát aludtam az illatos szénán, hogy járőrvezetőm csak nehezen tudott fölkelteni.

Most már újra napvilág, gyönyörű madárdalok hajnalon portyáztunk tovább. Még egy magasabb hegyet kellett megmászunk, ami most már semmit sem számított, mert a jó pihenő után turista kedvvel mentünk fölfelé. Fölérve a tetőre, végignézttem a már megtett utat, a sötétlő erdős hegyeket és a völgyben kanyargó Tiszát. De átláttam a román határon is, ahol tisztán láttam az úttesten száguldó autókat, a legelésző gulyát és a dolgozó népet. Sokáig bámultam és — nem tudom miért — könnybe lábadt szemem. Láttam magamat, amint odaát megyek a poros országúton és hallottam, amint kiabálják az emberek: „Éljenek a magyar csendőrök!“

Ki tudta?

Haynau munkája volt az 1849. évi aradi és budapesti kivégeztetések, bebörtönöztetések és üldöztetések.

Kárpátalja hős csendőrei

Kormányzó Úr Ő Főméltósága Kárpátalja megszállása alkalmával az ellenséggel szemben tanúsított bátor magatartásáért adományozta: A magyar ezüst érdemérmét a hadiszalagon: Szalai István (III. ker.) tiszthelyettesnek (1). A magyar bronz vitézségi érmét: Bezzeg István (VIII. ker.) (2), Halász Ferenc (VII. ker.) (3), Hangodi István (VIII. ker.) (4), Javítás Károly (VIII. ker.) (5) tiszthelyetteseknek, Kerékgyártó Mihály (VIII. ker.) (6) törm. v., Kolozsi Sándor (VIII. ker.) (7) törzsőrmesternek, Forrai Domokos (VIII. ker.) (8) és Lingli István (II. ker.) (9) próbacsendőrnek.

Kárpátalja.

Az Isten is úgy akarta:
felvirradt a magyar napja!
Recsegnek a börtönfalak,
s törve-zúzva
lehull a rabbilincs, lakat.

Az Isten is úgy akarta:
erős lett a magyar karja,
s kardja, amit most kirántott, —
éles — véres,
régí fényében szikrázott!

Az Isten is úgy akarta:
masiroz a magyar bakal!
Ő már a Kárpátok őre,
győzve — büszkén,
mintha oda lenne nőve.

Az Isten is úgy akarta:
hogy szép hazánk egy darabja
hozzánk ismét visszatérjen

és ragyogjon,
mint ragyogott ezer éven!

Az Isten is úgy akarta:
hogy a ruszin s magyar karja
ölelkezzenek együtt híven,
s élve-halva,
erőt egymástól merítsen.

S ha Isten is úgy akarja:
magyar honvéd erős karja
labancok közt vág még rendet,
s nem nyugszik, míg
„mindent vissza“ nem szerzett.

Drága Erdély, Bácska, Bánát
magyar testvérüket várják!
Még oda is el kell menni
élve — halva,
ha Isten is úgy akarja.

Dr. vitéz Gereöffy Géza őrnagy.

Kormányzó Úr Ö Főméltósága Kárpátalja megszállása alkalmával az ellenséggel szemben tanúsított bátor magatartásáért a magyar bronz érdemérmét a hadiszalagon adományozta: Pomázi Mátyás (I. ker.) (1), Hegedüs Tóbiás (I. ker.) (2), Barabási Sándor (V. ker.) (3), Lovász Ferenc (VIII. ker.) (4), Horváth István (III. ker.) (5), Kása György (VIII. ker.) (6), Makkos József (V. ker.) (7), Vásárhelyi György (VII. ker.) (8), Balogh János I. (IV. ker.) (9) és Kalocsai János (VIII. ker.) (10), tiszthelyetteseknek, Kocsis Antal (IV. ker.) (11), Loboda Zsigmond (VI. ker.) (12), Joó János (VI. ker.) (13) és Ókrös Mihály (VI. ker.) (14) törzsőrmestereknek.

Kormányzó Úr Ö Főméltósága Kárpátalja megszállása alkalmával az ellenséggel szemben tanúsított bátor magatartásáért a magyar bronz vitézségi érmet adományozta Szabó Bódog alhadnagynak és Timár Gergely őrmesternek.

Vigyázz, hogy megőrizd nyugalmadat bajok közepette!

Írta: dr. SAAD FERENC százados.

Ezt a mondást oda kellene vésni minden ház falára. Fel kellene írni mindenüvé, ahová csak halandó szeme tévedhet. Sőt, több! Ezt az igazságot bele kellene égetni minden magyar lelkébe!

Ismét nagy izgalom remegtette meg Európát. Rádió mellett görnyedtek és újságok mellett vaskultak szegény földi halandók. Valósággal felüdült az ember ezekben a napokban, ha egy biztos tekintetű magyar földművessel találkozott, aki így fogalmazta meg álláspontját: „Én, uram, végigküzdöttem a világháborút. Azóta az idő is eljárt felettem, de ismerem a kötelességemet. Vigyenek azonnal, hogy megmutathassam: van még erő a karjaimban!”

A városi lakosság egy része, Istennek hála, szintén nem vesztette el a fejét. Egy elenyésző kisebbség reszketett csupán, nem feledkezve meg bendőjéről és üres éléskamrájáról. Nagy veszedelmet képez az ilyen kisebbség az állam életében. A hisztéria és a páni félelem ragadós és hihetetlen gyorsasággal terjed. Az ilyen légkörben élő emberek bomlott agya rémhíreket szül. Ezért képeznek ezek ellenséget a nemzet testében. Nem működhet nyugodtan egyetlen hadsereg sem, amíg az elpuhult embereknek ezt a fajtaját meg nem fegyelmezte.

Számunkra egy alapigazság van: Az eshetőségekkel mindig bátran és férfiasan szembe kell néznünk, mint ahogyan szembenéztek mindig az ezereztendős magyar történelem hősei és vértanúi. Soha helyettünk senki nem cselekedett és nem is eszelepszik ezután sem. Magunkra vagyunk utalva. Ez a tény azonban egyáltalán nem lehangoló. Sőt! Sorsunkban ez a felemelő. Az a legerősebb a világon, aki egyedül áll. Eddig sem volt okunk a sötétlenlátásra, de ezután sem lesz. Fér-

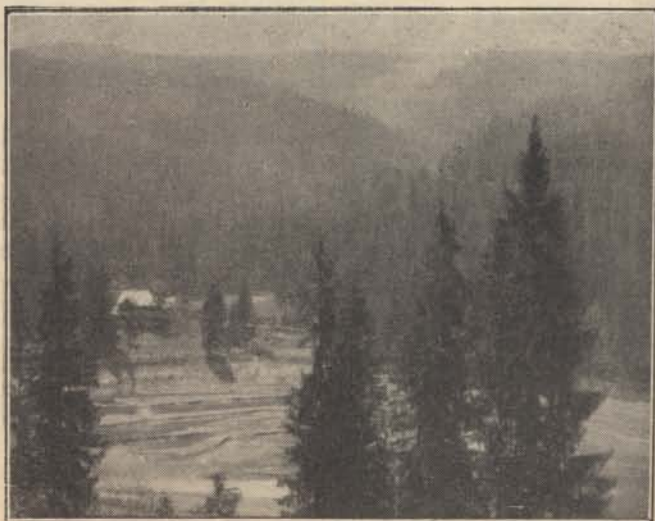
fiakból álló nemzet soha nem lehet kicsi. Számban csekély népek azonban nem türhetnek meg maguk között csecsemőlelkű felnőtteket.

A trianoni csapást kibirtuk. Méltóságteljesen és férfiasan elviseltük. Pedig ez a csapás olyan rettenetes volt, hogy azok haltak bele, akik adták. Mi, egy pillanatra talán elaléltunk, de hamarosan feltámadtunk. Ezek után nincs a világnak az a baja, amivel szembe ne nézhetnénk.

Húsz esztendeig gyászoltunk. Férfias gyászunkat azonban soha nem jellemezte a könny, vagy a végső kétségbeesés. A talpig magyar ember a sírgödör mélyén is mindig igazságot keresett és vigasztalást eszményi hősök nemes példájának követésében talált. Sírásra csak annak volt és van oka, aki nem végezte el becsületesen és férfiasan azt a munkát, amit a haza talpraállításának érdekében végeznie kellett volna. A mi népünk végzete soha nem az apróbb, vagy nagyobb szerencsétlenségekben rejlett, hanem abban, hogy a katasztrófákból sokan nem tanultak. Mohács, Világos és Trianon irtózatos erőfeszítéseink és ragyogóan szép nemzeti álmaink temetői, de egyben három életető forrása a magyar jövőnek, mely tanulság formájában kiapadhatatlanul buzog a három átkozott emlékezetű helyről.

Most is ide kell zarándokolnunk. Lelkesedésünket állandó tűzzé kell fokoznunk. Széthúzásunkat, pártoskodásunkat és bizalmatlanságunkat meg kell szüntetnünk. Olyan nyugalommal kell most kémlelnünk a magyar jövőt, amilyen nyugalommal csak az őrtálló turáni lovas tudott nézni nyugat felé. Kifelé csak úgy tudunk igazán érvényesülni, ha belül már egyetlen kemény acéllá kovácsoltunk össze. Minket még soha nem vertek meg, néhányszor azonban már végeztünk önmagunkkal. Nehogy ez valaha is megismétlődhessék, *vessük szívünkbe és agyunkba, árásszuk át utódaink vérébe a legfontosabb parancsot:*

Őrizd meg nyugalmadat bajok közepette!

A Tisza az absceimeci gátnál.

Vitéz Ugray szds. felv.

Portyázás.

Elnapolják bizonytalan időre a népszövetség ülését. Dörzöli az ember a szemét, nem akarja elkülni, hogy az újságban ilyen hír jelenik meg. Hát most mi az igaz: vagy háború van, vagy népszövetség? A kettő ugyanis egyidőben nem lehetséges, mivel azonban az tény, hogy háború van és az is tény, hogy népszövetség is van, tehát a lehetetlen lehetségessé vált? A lehetséges viszont lehetetlenné? Az is megtörtént már. Semmin nem csodálkozunk, erről bőven volt okunk és időnk leszokni, de hogy a Forma a lényegét ilyen művészi módon el tudja kerülni, mint ahogyan ez a népszövetség-játék elkerüli a hadszíntereket, mégis csodálkozásra, sőt csodálatra kényszerít. Legmagasabb iskolája ez a formába öltöztetett semminek, amin kacagni aztán lehetne, ha a háttér nem lenne hozzá túlsötét. Szörnyű iskolapéldája ez annak, hogy az alaki jog, a forma, a szabályozott úr, a körvonalazott semmi, a dolgok élére állított nulla mekkora úr tud lenni az egész emberiség sorsában, de hát akkor mi csoda galádságokat tud elkövetni ez a szent bűvöletbe burkolt Forma, a látszat, az önmagáért élő szabály, ez a fontoskodó és fojtogató légüres népszövetség hálózza be az emberek egyéni életét is, ezer és ezer ilyen formaítélőszék csattogtatja a korbácsot, agyonverve a lényegét és oltárra emelve a Formát.

Aki egyszer ezt a zsarnokot leüti erről az oltárról, nagyobb lesz Attilánál és Dzsingisz kánnál! Csodálatos, hogy ágyúval, bombával megküzd az ember, de az álszenteskedést nem bírja fejbeverni. Tűzvész, árvíz, hegyomlás nem lehet akkora, hogy az ember feladja ellene a küzdelmet, de a Forma előtt térdet hajt, mert ezt a fellegvárat hiába ostromolná, itt gonosz szellemekkel, ördögökkel, túlvilági lényekkel, hétfejű sárkányokkal, a borzalmak minden borzalmával találja magát szemben. Bozótlakók életében száz cápafojog nem akkora Tabú, mint a huszadik század művelt emberének az életében a Forma, a földi vadászterületnek ez a garázda Nagyfőnöke. Ez a tömény nagyképűsködés, ez a desztillált hazugság, ez a fellebbezhetetlen ítélet, ez az egyesített hét főátok, ami elbutítja a szellemet, megfutamítja az akaratot, megbénítja a lendületet, megfertőzi a hitet, lebunkózza a bátorságot, bemocskolja a bizalmat, elrágja a kötelet, éket ver testvérek és barátok közé, ez a gyalázatos bestia: az önmagáért élő Forma!

Mindenki Szent György lovaggá lesz, ha csak egyetlen apró fogát kiveri ennek a sárkánynak. Mindenki nagy dolgot művel, ha a szükséges formát az öncélú Formától meg tudja menteni, mert a Forma aranybárány, abból munka nélkül gazdagon élnek sokan. A Forma a hitványak menedéke, a naplopók tündérvára, a képmutatók és nagyképűek zsoltárkönyve és pénztárcája. Forma a legnagyobb Hatalom a földön s mi alázatos rabszolgái vagyunk, amíg egyszer aztán elkapjuk az üstökét és belefojtjuk az Óceán kilométeres mélységébe, odalökjük a polipoknak, hogy érezze egyszer ő is azt a nyálkás ölelést, amivel az emberiséget Krisztus születése óta immár ezerkilencszázharminckilencedik éve fojtogatja.

A rémhírterjesztés hazaárulás, mondja a plakát s mondja vele együtt minden józan, tisztességes magyar ember. Franciaországban rendelet tiltja

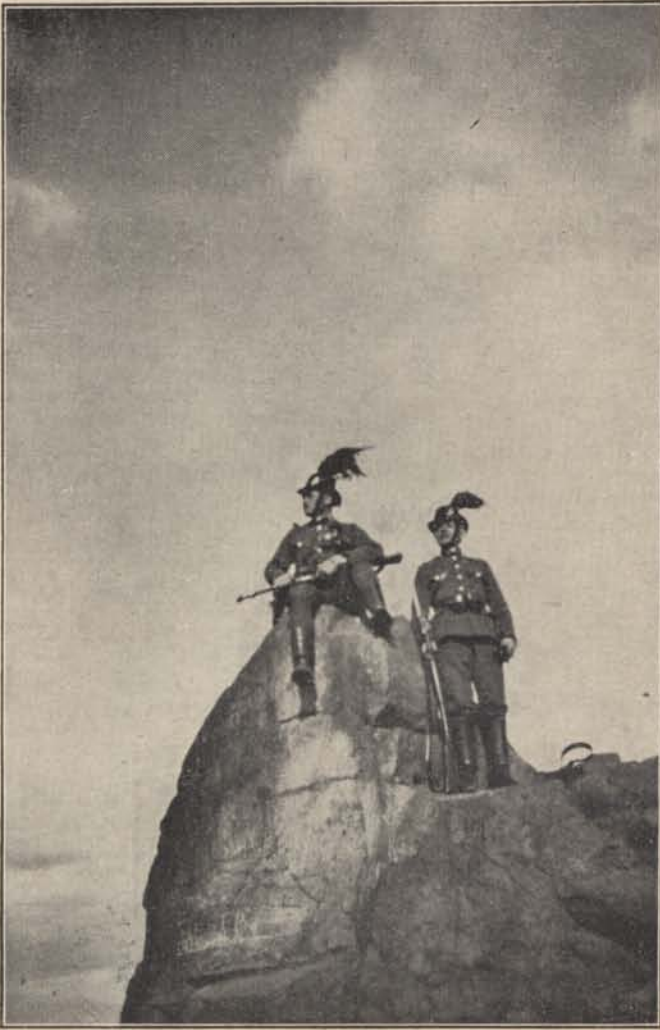
Milyen gép!...

Fessler János prb. eső. felv.

olyan újsághírek közlését, amelyek a nemzeti ellenálló erő csorbítására alkalmasak, ami voltaképpen leplezetlen, az egész közvélemény előtt történő elismerése annak, hogy káros hírek még akkor sem közölhetők, ha — igazak. Ez voltaképpen altatópor az idegeknek, rózsaszínű szemüveg, ezt mindenki tudja és mégis felhasználják az idegnyugtatósnak ezt a mesterkelt módját, mert tisztában vannak vele, hogy a köznyugalmat, akár a valóság rovására is, védeni kell.

Nálunk eről nincs szó, mi csak a rémhíreket üldözzük. Rémhír az a valótlanság, amely ijesztésre alkalmas. Vannak jámbor, egyébként ártalmatlan rémhírterjesztők, akik a maguk ijedelmét és hiszékenységét adják tovább, de vannak hivatásos, rosszhiszemű rémhírterjesztők, akik szándékosan terjesztik a maguk által kiagyalt, vagy valamely földalatti nemzetellenes központból készen kapott valótlanságokat. Hogy a rémhírnek mi a hatása a lakosság lelki, erkölcsi erőállapotára, azt csendőrnek nem igen kell magyarázni, elméletileg mindenki tisztában van ezzel, de gyakorlatilag mégis sokan napi-rendre térnek a kérdés felett.

Ha a csendőr szótlánul hagyja a falun szállongó suttogást, igen sokat árt vele. Az emberek azt hiszik, hogy a csendőr is igazat ad a rémhírnek, tehát még inkább hiszik azt. Ha viszont felvilágosítja, megnyugtatta az embereket, ha a rosszhisze-

Kárpátaljáról.

Ötvös őrm. felv.

műeknek a körmére vág, ez a csúnya nyavalya megmarad a kevésbé káros korlátok között, vagy akár egészen meg is szűnhetik. Érdemes az ilyen hírek forrását kikutatni, ami nem könnyű feladat, de egyszer-egyszer mégis sikerül s egy ilyen eset hosszú időre semlegesíteni tudja a rossz szándékú hírforrásokat.

Hasonlóan nagy figyelmet érdemel az ismert hirdetemény másik értelme: óvakodjunk a kémektől! A mostani idők megteremtik a fecsegők hadát. Sok okos ember van ilyenkor, akiben hadvezér, diplomata, vagy legalább miniszter veszett el. Ezek a főokosok maguk köré gyűjtik az embereket és előadásokat tartanak a haretéri helyzetről, nemzetközi politikáról, döntenek világrészek sorsa fölött, pontosan tudják, hogy melyik oldalon milyen erők vannak és pontosan tudják azt is, mennyi a mi erőnk, mi a szándéka a mi kormányunknak, miben jó és miben nem jó az? Ezek az alkalmi tudósok mindig, mindenütt fürkésznek s ha a szemük, fülük elles valahol valamit, már szaladnak vele, hogy kiöklen-dezzék maguktól a tudományt.

A kém aztán úgy arat ebben a zavarosban, ahogyan akar. Adatot mázsaszámra kap s ha ért ahhoz, hogy ebből az adattömegből az értékeset kiválogassa, a kicsi darabkákat egyberagassza, nem végez a maga szempontjából értéktelen munkát. Ilyen-

kor a legtöbb embernek van egy nagybácsija, öccse valamilyen fontos beosztásban s a fecsegő aztán mindenütt rájuk hivatkozik, velük büszkélkedik, nem egyszer olyan adatokat és körülményeket fedve fel, amelyek nem a kém fülébe valók. A hiúság és tudátlanság nem ismer határt, ezt azonban nem csak mi tudjuk, hanem tudja nagyon jól és kihasználja alaposan a kém is.

Szoktassuk tehát le az embereket a fecsegésről. Van erre alkalma a csendőrnek bőven. Elég, ha egy-egy megjegyzésével megszegyeníti, megfogja a fecsegőt. Ha a maga fölényes nyugalomával rácsfol a locsogóra. Ha megmagyarázza az embereknek, hogy a könnyelműségükkel mennyit ártanak az ország érdekeinek. Ez nekünk elsőrendű feladatunk rendkívüli időkben. Most igazán nem elég a szolgálati lapot pontosan vezetni, most csakugyan látni és hallani kell. Mindent. És nem lehet arra várni, amíg valami kifejezetten beleütközik valamilyen büntető rendelkezésbe, nekünk nevelni is kell ilyenkor a lakosságot. Még a hírforrások központjában, Budapesten is a legvadabb meséket adják az emberek szájról-szájra, hát mennyivel termékenyebb a suttogás talaja a vidéken, ahova nehezen jutnak el az újságok és ahol messze környékre esik egy-egy rádiórevő! A csendőr rendelkezik ezekkel a komoly hírforrásokkal, adja hát tovább azoknak, akik ki vannak szolgáltatva a felelőtlen fecsegésnek. Látni fogjuk, hogy az emberek nagyobbik része nagyon hálás a józan, komoly tájékoztatásért.

Mindezekhez persze az kell elsősorban, hogy sürgősen szokják le a fecsegésről maga a csendőr, akinek hajlama van erre. Ne akarjunk mindenáron okosabbak lenni a pápánál. Ne higgyük magunkról azt, hogy a világ kormányzásából csak a mi eszünk hiányzik. Ha a csendőr maga is beleesik ebbe a hibába, ha ő is elkezd nagyképpen híreket gyártani, ha ő is a jólétesült szerepében sütkérezik, ha neki is az a legnagyobb öröme, hogy egy-egy összeverődött sarki kupaktanácsra ráijeszthet, ha neki is van valahol egy nagybácsija, aki mindent tud, akkor aztán nézheti a faluját, hamarosan őmaga bolondítja meg, mert a csendőr szavára mégis csak többet adnak az emberek, mint a fűszeresére. Kétszeres felelősség ez tehát a csendőrön és adott esetben súlyát is érezheti ennek a felelősségnek, ha a lelkiismerete nem elég intő szó számára.

A rádiónál pedig ügyeljünk arra, hogy a magyaradást melyik állomás adja, mert most már külföldön is megszorodtak a magyar nyelvű adások. Ezek a külföldi adók propagandacélokat szolgálnak. Meg akarnak bennünket téveszteni, olyan színekkel festik a világeseményeket, hogy megzavarják a magyar közvélemény világos látását. Tudatlanabb emberre lehet is ennek hatása, hiszen magyarul beszélnek ezek a rádiók is, hát a magyar szónak csak igaza lehet. Úgyes propagandaeszköz, hatását ellensúlyozni kell. Abból kell kiindulni, hogy a budapesti rádió mindent megmond és mindent úgy mond meg, ahogyan az magyar szempontból igaz és helyes. Semmi szükség tehát fogadatlan külföldi rádióprókátorokra, ezek nem akarnak, nem akarnak nekünk használni, hanem nyilvánvalóan más, idegen érdekeket szolgálnak.

Szakemberek mondják, hogy az előző háborút a propaganda nyerte meg. Ha nem is egészen így van talán, de óriási mértékben igaz. A propagandának számtalan eszköze van és eljut mindenüvé. Köpenye többnyire ártatlan színű, külső szándéka a jóindulat. Felismerése nem mindig könnyű, de azért kell a kérdéssel szüntelenül foglalkoznunk, hogy gyakorlatra tegyünk benne szert. Sok olyan jelenséggel találkozunk a csendőr, amit nem tud hová tenni, nem érti a szándékot, nem látja tisztán, mi a cél? Ilyenkor az eljárást kell megkérdézni. Az a legfontosabb, hogy ne szundikáljon a csendőr gyanútlanul, lustán az örskörlet közepén, hanem nyissa ki a szemét és fülét, tiszszerezen figyeljen meg minden felbukkanó idegent, ne bízzék senkiben, ne higgyen senkinek, ne tűrje a fecsegéseket, mindig ott lássa maga körül és a körletében a kémek hadseregét, mindig szimatoljon, sokat jelentsen, kérdezen, kérjen utasításokat, mert így majd látni fogja, mennyi ostobaság, mennyi vétkekes könnyelműség kerül napvilágra s annak során fel fog bukkanni itt is, ott is maga a nemzetellenes bűncselekmény. Ezt rendszerint nem hozzák panaszosok készen a laktanyába, ezt ki kell bányászni az örskörlet zürzavaros mindennapi életéből. Aki megteszi, nagy szolgálatokat tesz vele a hazájának.

Az inasgyerek tegnap szabadult. Most már szegéd. Nem hinné a tájékozatlan ember, mekkora változást jelent ez egy emberéletben. Márót-holnapra teljesen átalakult. Eddig rövid nadrágban hajszolta kopott biciklijét s fejét csak bozontos haja védte a nap hevétől, meg a havasesőtől. Alázatos kis hangján minden jobbruhájú felnőttek kezitesókolomot köszönt, egyszóval igazi kis senki volt és maga sem tartotta magát többnek annál. Most? Finomszövetű ruha feszül rajta, természetesen hosszú nadrág, fején széleskarimájú, komoly szürke, férfias kalap, akár az angol miniszterelnök is feltehetné. Kezében sétabot, nyakkendője valami mályvaszín habcsoda és a zsebe sarkából rangosan kandikál ki a zsebkendő csücske. Mély, de öntudatos kalapemeléssel köszönti a jónapot, egyszóval érezni minden mozdulatán, hogy most már valakinek tudja magát és elvárja, hogy mások is így vélekedjenek róla. Az üzlet egyik vásárlója azonban más véleményen van s ennek kifejezést is adott így: Nézd csak a kis rongyost, mi lett belőle?!

Hát ennek a kuncsaftnak nincs igaza. A kis segéd joggal tarthat számat arra, hogy embertársai elismerjék és szentesítsék azt a változást, amit ő ilyen láthatóan és hangosan meghirdet maga körül. Éveken át láttuk őt kosárral a hátán portékát szállítani forró nyárban úgy, mint lucskos őszben és kemény, kegyetlen télen. Kezét vörös-dagadtra marta a fagy s az üzlet körül durva munkák serege adott neki szórakozást reggeltől estig, miközben szidások, pofonok és nélkülözések, lelkiekben is nehéz feladatokat róttak rá. Aki egy inasgyerek sorsát megfigyeli, igazán teleszírvvel megéri a segéddézsabadulás átváltozását és annak minden büszke örömét. Valóban szabadulás ez és valóban megérdemelt nagy siker ez, az élet első igazi jutalma, biztatása és elégtétele sok mindenért. Szerintünk semmivel sem kisebb teljesítmény ez annál, mint amikor a diákgyerek haza-

viszi az érettségi bizonyítványt. Eppen ezért igen megvetően mértük végig a gorombán tapintatlan, szőrösszívű kuncsaftot és ott előtte nagy parolát csaptunk az új segéd úr markába, mondván: Gratulálunk élete első nagy eredményéhez és szívből kívánjuk a becsületes munka további jutalmait!

A kis segéd szeméből kivillant egy sugár, a meleg hála és büszkeség sugara. Ez az egyetlen parola láthatóan elfelejtette vele az első félesztendő minden küzködését. Nem volna-e célszerű, ha sok ilyen parola csattanna el a munka és küzdelem jutalmául? Nem kerülne pénzbe, se fáradságba és emelne mindannyiunkat az igazi emberi egység felé.

Meleg étel szolgálatban.

Lapunk folyó évi 5. számában pályázatot hirdettünk arra: ki hogyan oldja meg legügyesebben és leggazdaságosabban a külszolgálat alatti meleg étkezés igen fontos kérdését. A beérkezett nagyszámú pályázatból örömmel látjuk, hogy a csendőr életrevalósága minden nehézségen átlábat. Örvedetesnek tartjuk, különösen azt, hogy az örökös, mindenáron való hüsvés erősen alábbhagyott. A legtöbbben igen helyes érzékkel választják meg a külszolgálat meleg ételét. Van több örs, melynek legénysége egyes pihenőszobát edénnyel szerelt fel s a legénység maga készíti el a pihenőszoba tűzhelyén az egyszerű, tápláló, izletes meleg ételt. Pályázóink egyrésze különféle konzervekről tesz említést, minden esetben jó tapasztalatokkal. Orvosmunkatársunk szerint ma már kifogástalan, tápértékes konzerveket készítenek s az ilyenek használata, váltakozva egyéb meleg ételekkel, egészséges. Szegényebb vidékeken, hegyek között (Kárpátalja) jóformán ez az egyetlen jó lehetőség meleg ételre.

Tanulságul kiragadunk a sok jó pályázatból néhányat. Étlapot is nyújtunk ezzel a járőröknek. Használják minél többen, jó egészséggel!

I.

Szolgálatban a csendőr csak kis-, vagy nagypihenő alatt étkezhetik. Úgyes beosztással úgy kell ezt intéznie, hogy a pihenőből csak a legszükségeseb, időt fordítsa étkezésre, egyébként pedig valóban pihenjen. A magam részéről úgy oldottam ezt meg, hogy ha nagypihenő éjjeli időre esett, a gazdasszonnyal reggelre készítettem el a meleg tejet, kávé, vagy rántott levest. Délelőtti nagypihenő esetében ugyan csak a pihenő végére rendeltem meg az ebédet. Így az elkészítésre várni nem kell. Községben tartott kispihenőnél is ugyanúgy oldhatjuk meg a meleg étel elkészítését. Fontos persze az, hogy amikor a pihenő letelik, az étkezéssel is készen legyünk.

Csendőrségi szolgálatom ideje alatt több örsön teljesítettem szolgálatot. Voltam olyan örsön, melynek körlete gyéren lakott, meleg ételhez azonban itt is mindig hozzájutottam külszolgálataim során.

Örjáratokban soha sem követeltem olyan ételt, amelynek elkészítése gondot okozott volna a gazdasszonnyak.

Szolgáltam olyan örsön, melynek körletében sok szegény zsellér ember lakott. Ilyen helyen jó volt a táskánkból elővett szalonna zsírján főzött burgonya-paprikás is. Az elkészített ételből ilyenkor a szegény háznépnek is jutott, a fáradságot és a burgonya árát pedig még külön is díjaztuk. Így segítettük a szegényeket.

Sokszor akadt olyan bajtársam, aki az ételekben válogatós, sőt finnyás volt. Azt mondta, hogy nem eszi meg annak az asszonynak a főttét, akinek még megfelelő edény sincs a főzéshez. Nem volt igaza ennek. Én megfigyeltem, hogy a szegényebb sorsban élő asszony is nagy gondot fordít az edények tisztántartására, különösen akkor, amikor részünkre is főzött. Nem is volt hála Istennek soha semmi bajom a szegényebb konyhán főzött ételektől. Annál több a hentestől vásárolt töltelékektől, melyektől két esetben súlyosan megbetegedtem. A hentesnél vásárolt élelmiszer, különösen meleg időben egészségtenlencb lehet, mint a szegény ember házában készült zsírnélküli leves, hajában sült burgonya, vagy az olajjal főzött hordóskáposzta.

Sok bajtársamnak azért nem jó az idegen konyhán fő-

zött étel, mert hiányzik belőle a hús. Nagyon sok bajtársam úgy képzeli el, hogy csak az az étel ér valamit, abban van tápérték, amit hússal kevernek össze. Ma már a legtöbben tudjuk, hogy ez nagy tévedés, mert az állandó húsevés árthatalmas. Sokszor hallottam bajtársaimtól, hogy nem eszik meg a burgonyát, jó zöld főzelékféléket, hordóskáposztát, borsót, lencsét stb., mert ezekben az ételekben nincs meg az a tápérték, amit a húsban megtalálnak. Ezekről az ételektől nem tudnak portyázni. Mindig esodálkoztam ezeken a bajtársakon, akik nem figyelték meg, hogy éppen a legnehezebb testi munkát végző emberek esznek aránylag legkevesebb húst. A magyar földműves a világ legnehezebb munkáját, az aratást eiberelevesen végzi, nem azért, mert a húst nem szereti, hanem mert nemigen telik rá. De ha bírja ezt a legnehezebb munkát jó erőben hús nélkül, ez is bizonyíték rá, hogy az erő és kitartás nem a húsevésen fordul meg. Nem akarom ezzel azt mondani, hogy most már ne is együnk húst, hanem csak azt, hogy tartsunk abban is mértéket. Akármelyik orvos szívesen megmagyarázza hitetlen bajtársaimnak, hogy mire vezet az állandó húsevés.

Elővezetések alkalmával nem ütközik nehézségbe a meleg étkezés. Ahová az elővezetés történik, rendszerint őrs is van s itt a csendőr mindig kaphat valami meleget, ha más nem, rántottát, tejbedarát, kávé, lágy, vagy kemény tojást, vagy sültszalonnát teával. Ha a vonatindulás miatt idő nincs erre, akkor a járó már este felé rendszerint haza is ér s otthon eszi meg a meleg ételt.

Nyomozások alkalmával is könnyen megoldható a meleg étkezés.

Mint nyomozó alosztályhoz beosztott, néhány év óta sok őrskerületben, városban, tanyán fordultam meg. Sok konyha főztjébe belekóstoltam. Egyetlen egy esetben sem volt nehéz meleg ételhez hozzájutni. A nyomozások rendszerint lakott helyen folynak le, ahol kifőzdék, vendéglők és korezmák vannak. Ilyen helyek egyikén elkészíttettem az ételt és vagy a pihenőszobába, vagy ahhoz a házhoz hozattam, ahol a községben megszálltam. Természetesen ahány konyha, annyi ízű étel fő benne. Ez nem is baj.

Az egészségünkre kell a fősúlyt helyezni. Nem szabad napokig hideg, száraz étellel táplálkozni, mert a gyomor elromlik. A gyomornak szüksége van meleg, főtt ételre úgy télen, mint nyáron. A hideg, száraz ételt a gyomor nehezebben emészt meg, mint a friss meleg ételt. De még a munka is másként megy, ha meleg ételt eszünk. Más a mozgás, pihenés és a közérzet, ha napjában legalább egyszer is meleg ételhez jutunk.

Az elfogyasztott ételek árát úgy térítse meg mindig a csendőr, hogy a munka is meg legyen fizetve. Erre a vezénylési pótdíj elegendő s ennek a pótdíjnak ez a célja és nem az, hogy a csendőr meggyűjtse. Ha néha baromfit vágatunk, ketten fejenként körülbelül 1—1 pengőt, ha pedig burgonyapaprikást, vagy ehhez hasonló egyszerűbb ebédet ettünk salátával, uborkával, vagy paprikával körülbelül 60—70 fillért fizettünk. Ez az ár persze helyenként és vidékenként változik s vendéglőben rendszerint több, mint magánháznál.

Néhány bajtársamnál tapasztaltam, hogy takarékoságból vonta meg magát a meleg ételt. Igen rossz helyen takarékoskodtak ezek, mert a gyomrot megesalni nem lehet, de nem is szükséges. Meleg tej, kávé, rántott leves, tojás étel, krumplipaprikás, pirított szalonna, teával és ehhez hasonló egyszerű ételek igazán kevésbe kerülnek s a legtakarékosabb csendőr is megfizetheti. Ez kötelessége is, mert a nemzetet csak erős, egészséges férfiak szolgálhatják. Beteges, gyenge esendőrökre ráfizet az ország.

Palotás József törzserőrmester (Pécs).

II.

Amikor először indultam el őrsjáratba, a gyenge étvágyú esendőrök közé tartoztam. A hideg étel nem nagyon ízlett, keveset ettem belőle s fáradtan, lehanganosan vonultam be az őrsre. Elmondom, hogyan változtam meg.

Egyszer őrsparancsnokom közölte, hogy utánportyázni megyünk. Kb. 23 órát leszünk távol, vigyék ennivalót. Megjegyzem, hogy lovas csendőr vagyok. Meleg nyár volt, a nap égetően tűzött. A málhatáskába jókora darab szalonnát és kenyeret tettem. Eljött az első evés ideje és őrsparancsnokom jóízűen látott hozzá a falatozáshoz, nekem azonban sehogyan sem ízlett a hőségtől megpuhult, se hideg, se meleg szalonna. Őrsparancsnokom valószínűen észre vette ezt, mert elküldött a közeli akácos erdőbe tűzrevalót szedni. Mire pár perc múlva visszatértem, elkészítette a nyársakat és leültünk —

én parancsra — szalonnát sütni. A kenyeret megpirítottuk, a szalonna zsírját rácsurgattuk és hozzáfogtunk enni. Néztem őrsparancsnokomat, aki olyan jóízűen evett, hogy bennem is étvágyat gerjesztett. Most már haragudtam volna, ha a szarka ellopta volna a reggelimet. Azon vettem észre magam, hogy mindent megettem és hosszú időt óta a szabadban először laktam jól. Jót ittunk rá. A szolgálat vége felé még egyszer ettünk, de most már nem szalonnát, mint ahogy én gondoltam, hanem az egyik majorban őrsparancsnokom 2 liter forralt tejet rendelt 24 fillérért. Amikor ez is elfogyott, egészen felülvélve portyáztam tovább s akár be sem vonultam volna.

Pár nap múlva őrsparancsnokom azt kérdezte, hogy tudok-e főzni. Jelentettem, hogy tudok, a Hortobágyon megtanultam. Erre azt mondta, hogy majd megmutathatom, hogyan főznek a Hortobágyon, készüljek fel szolgálathoz. Meg kell jegyezmem, hogy őrsömön, hála Istennek, állandó táskacélem van. Úgyesen elcsomagoltam a főzéshez szükséges anyagot és elindultunk. Megérkezve a nagypihenőre, a lovak ellátása után a pihenőszoba vaskályháján bebizonyítottam, hogy az effajta étel elkészítésében művész vagyok.

Nem tudom, hogy mi a neve ennek az ételnek: a libbeneset (lacsuha) öregre főzzük és a bográcsban megforgatva, körül megpirítjuk. Mifelénk „Öhön“-nek nevezik, a monda szerint azért, mert egyszer a Hortobágyon az egyik csikós meghívott egy vándor tótot vacsorára. Öreg libbeneset főzött és amikor a bogrács mellé ültek, a tót a kísértésnek tovább ellentállni nem tudva, egy kanállal bekapott, nem gondolván arra, hogy az még forró. Kiköpni nem akarta, így eltorzult arccal, kitért szájában nyelvvel forgatta, miközben mindkét kezével maga mellett a fűvet markolászta. A csikós megkérdezte a tótot, hogy: „Jé-e komám? Mire a tót csak annyit tudott kinyögni, hogy: „Öhön“.

Nohát ilyen finom ételt főztem én amitől ugyancsak jóllaktunk s vígan portyáztunk tovább.

Most már nem idegenkedtem a külszolgálatról, sőt egyenesen vártam. Az őrsön hamar hire ment, hogy milyen nagyszerűen lehet étkezni a határban. A gyalogos csendőrök azzal érveltek, hogy a málhatáskás lovas megteheti, de a gyalogos nem, mert nincs hova tenni a főzéshez valót.

Nemsokára a szakaszparancsnok úrral gyalog kellett mennem utánportyázni. Bebizonyítottam, hogy a gyalogos csendőr is vihet magával könnyűszerrel annyi főzéshez való anyagot, amennyi kettőjüknek elég. Egy jófajta bogrács pedig minden tanyán kerül.

Ha a csendőr külszolgálatban 24 órát tölt el, elég, ha ezalatt egyszer főz, másodszor pedig meleg tejet iszik. Ha 24 óránál többet, esetleg 48 óráig kint van, a második napon jólesik a nyáron sült szalonna is, különösen, ha egy köcsög tej ott áll mellette.

Most nézzük, mibe kerül ez?

Ha 48 órára számíthat a csendőr, akkor el kellene vinni fejenként legkevesebb 60 dkg. szalonnát. Ennek az ára 2.40 P. Ha azonban főznievalót visz, elég összesen 60 dkg. szalonna, ami csak 1.20 P. kb. 4 nagy krumpli, 4—6 fillér, a hozzávaló só, paprika 3—4 fillér, a hagyma 2 fillér, 10 dkg. szalonna 20 fillér, összesen 1 pengő és 52 fillér. Ha ehhez számítunk még 4 liter tejet, az 50 fillér. A két napi élelem a két csendőr részére összesen kb. 2 pengőbe kerül így.

Lehet természetesen más egyszerű, ízletes, tápláló és gyorsan készülő ételt is főzni. Ha valamivel többre kerül, az sem baj: az egészséges gyomor és jó kedély mindennél többet ér, mert az ilyen ember kettő helyett tud dolgozni.

*Bánföldi György
csendőr (Püspökladány).*

III.

Szolgálatban forralt tejet reggelizek. Eppen olyan jól tudok tőle portyázni, mint amikor még odahaza kaszáltam tejreggelin. Ha nincs tej, akkor rántott leves, főtt tojás vagy tojásrántotta a reggeli. Ezt bárhol megkaphatjuk.

Az ebéd megoldása is egyszerű. Járőrtársammal együtt ebédre is rendszerint meleg ételt szoktunk enni és pedig a legegyszerűbbet, amit vidéken jól el tudnak készíteni. Ilyen pl. a burgonyaleves, bableves, paradicsomleves, zöldségleves, ha más nincs, rántott leves, vagy tojásos leves, turós, diós, mákos- vagy káposztás-tészta. Húst vagy húsleveset csak ritkán szoktunk enni szolgálathoz, mert az gyakran van az őrsön is. Vacsorára kövesztett szalonna, vagy császárhús, friss tepertő, gyenge póréhagymával, tejszínes túró, zöldborsóval, tojásos galuska salátával, vagy csupán forralt tej is nagyszerű eledel. Kenyeret rendszerint az őrsre szoktunk vinni, hosszabb szolgálathoz kint is veszünk.

Friss szálló...

Bakos eső, felv.

En 1-2 almát is szoktam magammal vinni, gyümölcstermő vidéken pedig veszek. Igen egészséges a gyümölcsévés, de fontos, hogy tiszta vízben, jól megmossuk előbb vagy meg-hámozzuk.

A felsorolt étkezés huzamosabb időn keresztül sem kerül többre, mint a vezénylési pótdíj összege. Ezt megállapítottam, amikor 105, sőt 110 órás szolgálatban voltam egyhuzamban és mindig főtt ételt ettem. Meg kell azonban jegyezni, hogy nem dohányzom és így a vezénylési pótdíj egyszerű étkezésre mindig elég.

En kitaratok az ismertetett étkezés mellett, amelyet hosszú időn át kipróbáltam s amelytől igen jól érzem ma-gamat. Ajánlom bajtársaimnak is.

Kosztolányi István
csendőr (Balatonszárszó).

IV.

A magam részéről a meleg étel kérdését szolgálatban egy-kettőre elintézem. Hogy senkinek terhére ne legyek, ezt a kérdést a rappali időre eső nagy- vagy kispihenők ideje alatt a pihenőhelyeken intézem el, hol tűzhely és tűzrevaló mellett egy előre beszerzett főzőfazék és lábas is rendelkezésemre áll. Mindig tekintettel vagyok a megérdemelt pi-henőre is, hogy az étel elkészítésével felesleges időt ne pa-zaroljak, bár a pihenő időm egyrészt egészségem másoldalfé szolgálására szívesen feláldozom. Nincs is bajom a gyom-rommal!

Hogy tehát a pihenésre is elég idő jusson, az alábbi egy-szerű meleg ételeket szoktam a magam és társam részére készíteni:

Piritott száraz tésztából lebbenes-levest, mely különösen a hideg téli hónapokban a fáradt és átfázott járőrnek nagy-szerű étel. Előállítási költsége 2 fő részére: 10 dg zsír 20 f., száraz tészta 12 f., burgonya 2 f., fűszer átlag 1 f., kenyér 50 dg. 20 f., összesen 55 fillér, fejenként 27.5 fillér.

Estenként, a változatosság kedvéért, rántottlevest is ké-szítetek, amibe 4 drb. tojást ereszték s ha úgy teszik 1-1 drb. kolbászt is belefőzök, amit azután tetszés szerint ecettel gyengén savanyítok. Előállítási költsége 2 fő részére: 10 dg-zsír 20 f., rántó liszt 5 dg. 2 f., 4 drb. tojás 16 f., 10 dg. kolbász 24 f., fűszer átlag 1 f., kenyér 50 dg. 20 f., összesen 83 f., fejenként 41.5 fillér.

Továbbá: bő lében elkészített paprikás krumpli, bele ¼ kg. húskonzerv. Előállítási költsége 2 fő részére: 1 kg. burgonya 4 f., 10 dg. zsír 20 f., fűszer és hagyma átlag 2 f., ¼ kg-os konzerv marhahús 80 f., 50 dg. kenyér 20 f., összesen 1 P 26 f., fejenként 63 fillér.

Nyári időszakban pedig, a paprika- és paradicsomszezon idején, igen ízletes lecsót szoktam készíteni, aminek előállítási költsége: 10 dg. zsír 20 f., paprika, paradicsom és hagyma átlag 10 fillér, 4 drb. tojás 20 f., fűszer átlag 1 f., 50 dg. kenyér 20 f., összesen 71 f., fejenként 35.5 fillér.

Talán szokatlan színben tűnik fel ez a szakácsnőket illető mesterség, de én ezzel nem törődöm, mert így bizonyos vagyok abban, hogy a tisztaság és az ízlés szempontjából nem marad kívánni való és ami a fő, senki terhére nem vagyok.

Tapasztalatból tudom, hogy az ilyesféle dolgokkal nem sok bajtársam bajlódik, mert egyrészt nem értenek hozzá, másrészt pedig a pihenő alatt inkább fáradt testüket pihen-tetik s inkább holmi rossz préselt üzleti szalonnával és kol-bászfélékkel bajlódnak, csupán csak azért, hogy valamit mégis egyenek. Ezek a csendőrbajtársaim azután teljesítő-képesség tekintetében nem is állhatnak arányban azokkal, akik meleg ételt is esznek, mert a hiányos táplálkozás kime-rüléssel és kedvetlenséggel jár.

Elővezetések alkalmával a mai közlekedési viszonyok mellett a csendőr nemigen jut abba a helyzetbe, hogy a me-leg ételt egész napon át nélkülözze, mert vagy az elővezetés végéül kijelölt helyen levő őrsön, vagy pedig a saját őrsén bevonulása után étkezhetik.

Csapó Mihály
törzsőrmester (Érsekvadkert).

V.

Azok a csendőrbajtársak, akik hosszabb őrjáratok, nyo-mozások alkalmával vagy elővezetéseknél nem gondoskodnak egészséges főtt ételekkel való táplálkozásukról, hanem állan-dóan szalonnával, kolbásszal, tepertővel, egyszóval száraz ételekkel táplálkoznak, amellet, hogy ok nélkül teszik egészsé-güket lassan tönkre, feladatuk elvégzését is megnehezítik, mert éhesen és fejfájással csak piszmogás a csendőr munkája. Egészséges étrend összeállítása egy-két napra manapság egy körültekintő csendőrnek már nem okoz semmi nehézséget.

Vegyünk alapul például egy 26 órás őrjáratot, amiben az étkezést véleményem szerint a következőképpen lehetne össze-állítani.

Ez idő alatt legalább négyszer eszik a jóévtágyú járőr, így is csak 6 és ½ óránként kerül rá a sor, a járőrtáskába pedig aligha lehet háromszori enniállónál többet beletenni, mert azt a bilincslánc, sebkötöző csomag, nyomozókules, jegy-zékkönyvecské és az átadott úgydarabok igazán alaposan megtöltik. Ezt csak úgy lehet megoldani, ha veszünk két konzervet, amit köpenyünk vagy ujjas vállgallérunk zsebé-ben is el lehet helyezni anélkül, hogy azt összekenné vagy kinyomná. Hogy a konzerv milyen összetételű vagy mek-kora adag legyen, az már az ízlés és étvágy dolga, tény az, hogy választék van bőven. Így már két kosztolás pompásan meg van oldva. Másik két évés időre pedig csomagolhatunk a táskába 10 dkg. tepertőt és 10 dkg. szalonnát és 4x25 dkg. ke-nyeret, hogy a konzervhez is maradjon. Egyik konzervet leg-célszerűbb a nagypihenőn a pihenő szobán elfogyasztani, hi-szen ott úgyszólam van tűzhely és könnyen meglehet melegíteni. A másikat pedig akár árokarponon vagy bárhol is egy kevés gazzal, száraz gallyal szintén meg lehet melegíteni. Lakott terepen persze még könnyebb a helyzetünk, mert minden magyar gazdaasszony szívesen megengedi, hogy konzerv do-bozunkat néhány percre meleg tűzhelyére tessük. Ilyen helyen még úgy is gondoskodhatunk ízletes ebédről, hogy rántottát süttetünk magunknak vagy tejet veszünk. Persze ezt nem lehet bárhol megcsinálni, mert a vendégszerető pa-rasztás a csendőrt is szívesen kezelné vendégként, ami

pedig már a csendőr függetlenségének, befolyástalanságának és megvesztegethetetlenségének a rovására menne. Így nem csak hogy egészségesebbé, hanem sokkal változatosabbá és izletesebbé tethetnénk étrendünket. Ezt még azzal is fokozhatjuk, hogy máskor a tepertő helyett sajtot, vaját vagy túrót csomagolunk, a szalonnát pedig nyáron is megsüthetjük. A kisebb étkezéseket is válogathatjuk konzervből. Pl. máj vagy szárnyas pástétommal, ami finom is és aránylag olcsó is.

En azt tapasztaltam, hogy hosszabb szolgálatban ezzel az étkezési renddel eleget tettem egészségemmel szemben is a kötelességemnek. Kisebb szolgálatban a meleg tej, főtt tojás elég és jó. Tévednek azok, akik feszültség esznek. Hosszú évek után jön a baj, amin aztán már nehéz segíteni, sok pénzbe és gondba kerül, többre biztosan, mint a rendszeres, okos meleg étkezés az őrzőparatokban.

Kerekes Pál
tiszthelyettes (Bákoscsaba).

KATONAI ISMERETEK.

Az aknavető.

Hadtörténelmi adatok szerint várak ostrománál már a legrégebb korban alkalmaztak különböző vetőszerkezeteket. Ezek kezdetben hatalmas állványra szerelt, emberi erővel mozgatott és rugóhatásra épített készülékek voltak, melynek segítségével hatalmas köveket vetettek az ostromoltakra. Később hordókat, majd fémtesteket ástak a földre s ezekből köveket, robbanó és gyújtó anyagokat röptettek az ellenség védőműveire. Századunkban első ízben kiterjedt alkalmazást az orosz-japán háborúban nyert.

Ezt követőleg az első tervszerű kísérleteket az aknavetőkkel pár évvel a világháború kitörése előtt a német hadsereg vezette be. Eredetileg az volt a kitűzött cél, hogy alkalmassá tegyék az erődítések területén folyó harcok megvívásához. Igazi jelentősége a világháború állásharcában domborodott ki, ahol a gyalogság egyik legértékesebb és szinte nélkülözhetetlen fegyverének bizonyult.

Az aknavető többnyire (néhány típust kivéve) kizárólag felső szögnyomortal lő s így lövedéke a lőtávolsághoz viszonyítva, igen magas röppályát ír le. (Pl. egy 80 mm-es kis vető lövedéke 2300 méter távolságra való tüzelésnél 2500 méter magasra emelkedik.) Lövedéke az akna, melynek kezdősebessége igen alacsony (nagy átlagban 80—250 méternásodperc). Hatása nagyobb, mint a hasonló ürméretű tüzérségi lövedéké. Az aknavető szerkezete egyszerű, kezelése könnyen elsajátítható, előállítás olcsó. A kilövőshez szükséges löport és a lövedéket külön szállítják, az összeállítás a tüzelőállásban történik. A löszerpótlás egyszerűsítése miatt az aknavető leghasználatosabb lövedéktípusa az érzékenygyújtós robbanó akna. A robbanó töltet súlya a könnyű aknavetőnél az összsúly $\frac{1}{3}$ -e, a közepes és nehéz vetőnél az összsúly $\frac{1}{2}$ -a.

Egyes aknavetőtípusokhoz különleges löszert is gyártanak. A jelentőakna írásbeli jelentések továbbítására szolgál (a jelentést az aknatestbe fűrt és zárható ürbe helyezik, majd az aknát kilőve, az a beírányítás szerint, maximum 2 km távolságon földet ér és füst-fény jelzéssel mutatja a becsapódás helyét). A jelzőakna feltűnő színes robbanó fellegével lehetővé teszi jelek adását, a világitóakna éjjeli harcban módot nyújt az előterep megvilágításához,

a ködök a mesterséges elködösítés eszköze, míg a gázaknával hatalmas gáztömeget juttatunk egyszerű módon az ellenség állásaiba.

Előnyös tulajdonságainál fogva az aknavető elterjedtsége általános. Értékét legjobban mutatja az a fejlődési folyamat, mely e téren a világháború alatt megfigyelhető volt. Például a németeknek a világháború kezdetén mindössze 200 aknavetőjük volt, 1918-ban már 30.000.

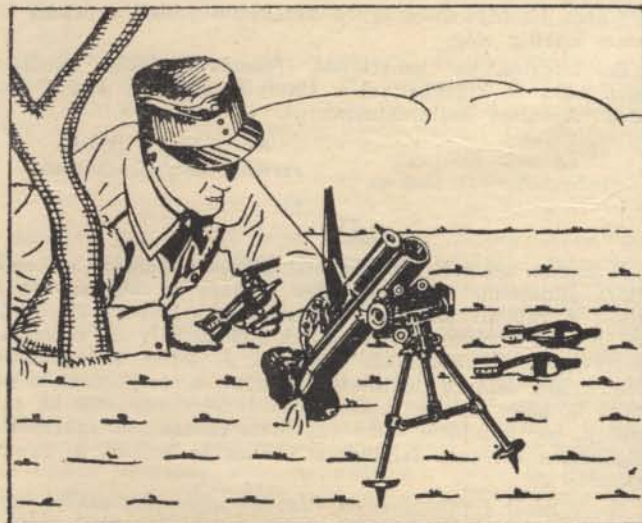
Az aknavetők különböző nagyságban és különböző rendeltetéssel készülnek: megkülönböztetünk kis (40—60 mm-es), könnyű (80—90 mm-es), közepes és nehéz (180 mm ürméreten felüli) aknavetőket.

A kisvetőket az utolsó évtized alatt lefolyt háborúk tapasztalatai teremtették meg. Ezek a tapasztalatok azt mutatták, hogy a zászlóaljparancsnok a rendelkezésére álló fegyverekkel a mélységi övben, vagy fedett terepen küzdő századait már csak hiányosan tudja támogatni. Ily helyzetben a figyelés, összeköttetés és a helyzetről való tájékozódás nehézségei fokozódnak s így a küzdők mindjobban saját erejükre lesznek utalva, vagyis az előredolgozáshoz a puskát, a kézigránátot és a golyószórt kell felhasználni. Ezek a fegyverek azonban nem eléggé hatásosak ahhoz, hogy az ellenség golyószórait és géppuskáit leküzdjék. A hiányzó hatás pótlására kezdetben a puskagránátra gondoltak, azonban az e téren szerzett tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a puskagránát nem megfelelő.

A kérdés megoldását lényegesen elősegítették azok a kísérletek, melyeket egyes külföldi hadseregek a kis aknavetőkkel végeztek. Ezek egyik típusa 46 mm ürméretű, a vető súlya 6 kg, a lövedék súlya 700 gram, lőtávolsága 700 méter, tűzgyorsasága percenként 20 lövés.

A lövedék hatása valamivel nagyobb, mint egy kézigránáté. Az irányzás közvetlenül a célra történik. Nagy előnye, hogy egy ember által könnyen és feltűnés nélkül szállítható. A szükséges hatás biztosítására egy szakaszba 3 vetőt osztanak be, összesen 6—8 kezelővel.

A másik kisvető ürmérete 60 mm, súlya 25 kg, egy ember által szállítható, a lövedék súlya 2 kg, lőtávolság 1000 méter, tűzgyorsasága percenként 15 lövés. A lövedék hatása úgy erkölcsi, mint anyagi

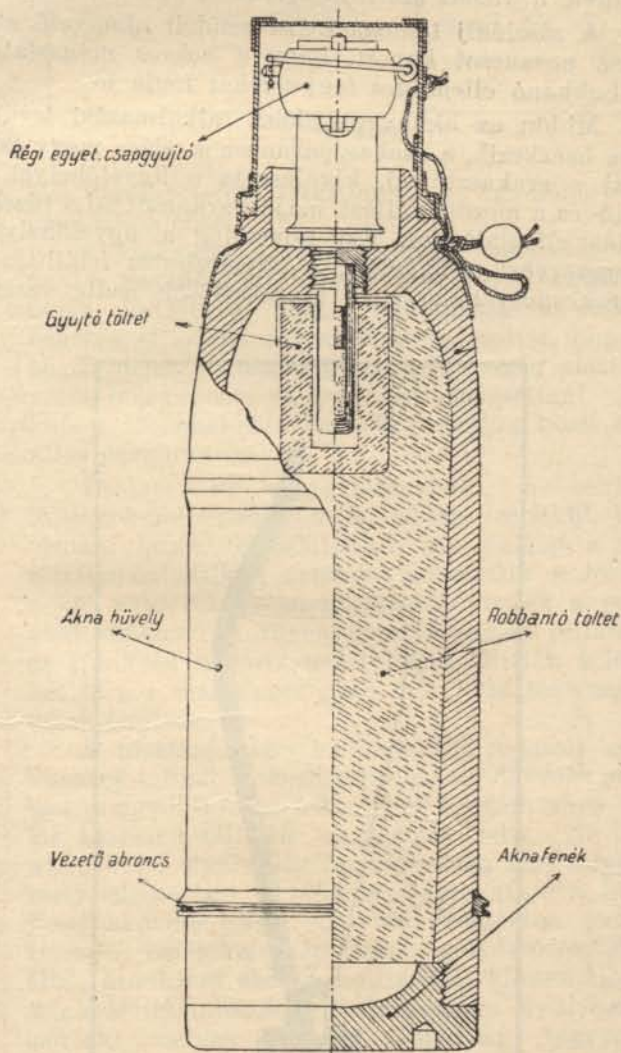

1. ábra. (46 mm-es finn kis vető tüzelőállásban.)

szempontból jelentős. Az irányzás nem közvetlenül a célra, hanem egy kisegítő célra történik, tehát a vetőt az ellenség elől rejtve kezelhetik

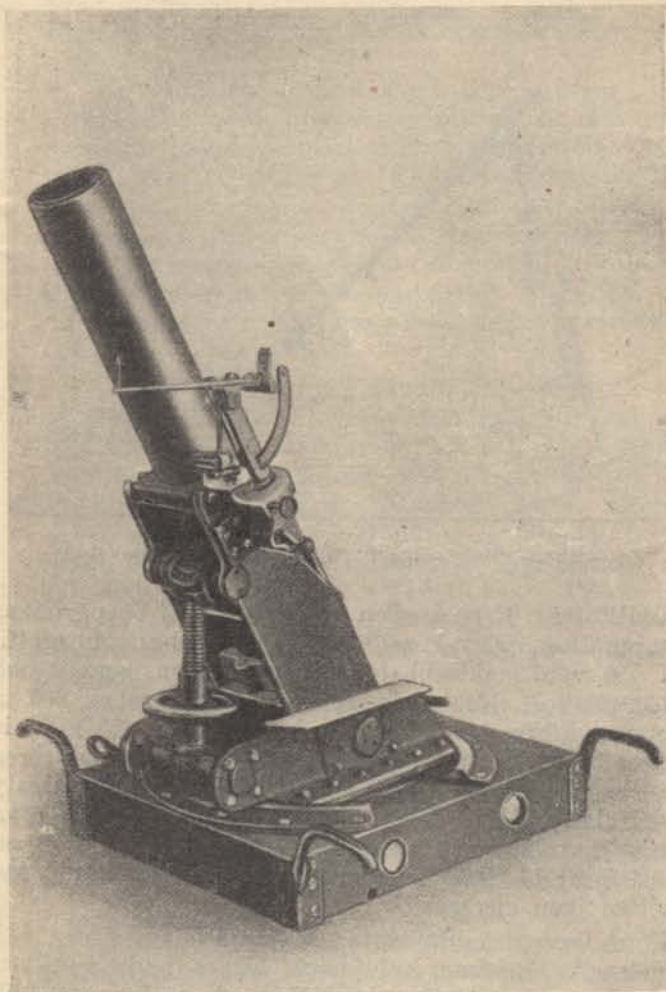
A kisvető a korszerű fegyverek ama csoportjába tartozik, mely a fejlődés kezdeti állapotában van. Nagy előnye, hogy a küzdőket közvetlenül követi és hogy a szakasz- és századparancsnokoknak szükség esetén rendelkezésre áll.

A könnyű aknavető. Az ellenség önműködő fegyvereinek tömegtüze a gyalogság mozgását rendkívüli mértékben megnehezíti. Mihelyst azonban a terepen mélyedések, hullámok, holtterek adódnak, ezekre a helyekre az ellenség lapos röppályájú fegyverei nem tudnak hatni (golyószóró, puska, géppuska). Az ily helyeken mozgó gyalogságot tehát ezekkel a fegyverekkel nem lehet megsemmisíteni, legfeljebb lefogni. Ilyen esetben a tüzérség segítségét kellett igénybe venni. A tüzérség azonban ennek a feladatnak nem tudott maradéktalanul eleget tenni, mert a hullámos terepen mozgó és azt ügyesen kihasználó ellenséges gyalogság nehezen ismerhető fel, vagy ha tűz alá is vehető, a nagy távolsággal együtt járó szórásnagyság miatt csak aránylag tetemes mennyiségű lőszerrel küzdhető le. Felme-

2.

2. ábra. (Az aknavető aknája.)

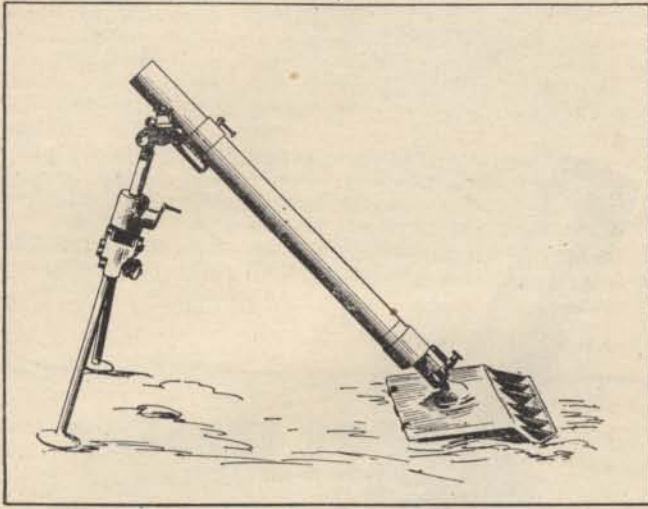
3. ábra. (Aknavető tüzelőállásban.)

ült tehát a szükségessége annak, hogy a gyalogság közvetlenül rendelkezék oly fegyverrel, mely alkalmas fedezék mögötti célok megsemmisítésére, állandóan rendelkezésre áll és gyorsan tüzéskész. Ez a fegyver az aknavető.

A könnyű aknavető a gyalogság meredek röppályájú nehéz fegyvere. Az egyes lövések nagy erkölcsi és anyagi hatása oly célok leküzdését is lehetővé teszi, melyek ellen a kisírméretű gyalogsági fegyverek hatástalanok. Főleg ott vetik hareba, ahol a tüzérség tűzhatása korlátozott, vagy ahol az hiányzik és ahol a gyalogság többi fegyvereinek hatása a holtterek miatt nem érvényesül.

Az aknavető nagy tűzgyorsaságánál fogva kiválóan alkalmas zárt csoportosításban levő célok ellen végrehajtott tüzzel való rajtaütésre, továbbá kis-kiterjedésű célok köddel való vakítására. Lövedékének rövideje hosszú (például a 80 mm-es Stokes-Brandt aknavető aknája 2300 méteres lőtávolság mellett a kilövéstől a célba való esapódásig 44 másodpercig van a levegőben) ezért gyorsan mozgó célok ellen nem alkalmazzák. Csapódó energiája csekély, szilárdabb célok robbantására nem használható.

A monarchia gyalogsága a világháborút a 17. M. 9 cm-es aknavetővel küzdötte végig. Lőszere az akna volt, mely öntött vasból készült. Robbanó töltete 1 kg dinamon volt. Súlya 6 kg. Gyalogsági tüzérségben a vetőt négy egységre szétszedve, a kezelők

4. ábra. (Stokes-Brandt típusú könnyű aknavető.)

szállították. Erre a célra lószórral bélelt bőrpárnákat használtak. (Egy kezelőre átlag 30-38 kg. súly esett.)

A vető legkisebb lőtávolsága 300 m, legnagyobb 1200 m volt. Robbanás után a repeszdarabok 200 m sugarú körön belül hatásosak voltak, de 400 m-ig is elrepültek. A világháború után a legtöbb hadsereg a Stokes-Brandt-típusú aknavetőre tért át, mely előltöltő, lőtávja 50 m-től 4300 m-ig terjed és súlya mindössze 90 kg. Három egységbe szétszedve, a kezelők által bármely terepen könnyen szállítható, kezelése igen egyszerű.

A korszerű aknavető legkisebb egysége a raj, melynek létszáma különböző. Egyes hadseregekben a rajparancsnokból, 6 kezelőből, 2 taligavezetőből, 1 vető- és 1 lőszertaligából, továbbá két lóból áll.

A könnyű vető leggyakrabban szakaszkötelékben (2 vető) kerül alkalmazásba. A legnagyobb aknavető egység a gyalogezredparancsnoknak alárendelt aknavető század. Létszáma 5 tiszt, 140 legénység, 18 jármű, 18 taliga, 50 hámos ló, 6 aknavető; vetőnként 120 db akna. A rendszerint 3 szakaszból álló század tüzet csak oly feladatra összpontosítják, ahol az aknavetőszázad tömegtüzében rejlő hatalmas hatást kell kihasználni. Ilyenek lehetnek: fedett helyen megfigyelt nagyobb kiterjedésű területcélok, betörési hely előkészítése, nagyobb területek elködösítése.

A Stokes-vető löszere a szárnyasaknából, az indító töltetből és a részlettöltetektől áll. Utóbbiak lehetnek körgyűrűalakúak (ezek a szárnytartóra lesznek felhúzva), vagy töltényalakúak (a szárny végére rácsavarva). Aszerint, hogy mily távolságra, illetve szög alatt kell löni, 1-4 részlettöltetet erősítenek fel. Az akna teste áramvonalas.

A Stokes-vető aknája nagyérzékenységű gyújtóval van felszerelve, mely a becsapódás pillanatában robban és repeszhatást fejt ki. A repeszdarabok a becsapódási pont körül 7 méter sugarú körben kisebb szilárd célokat jelentékenyen megrongálnak, élő célokat pedig roncsolnak. Ezt hatásos repeszkörzetnek nevezzük. A becsapódó ponttól távolabb is számolni kell a repeszdarabok hatásával, itt azonban a repeszdarabok sebessége, sűrűsége és sebzőhatása csökken: ennek az úgynevezett veszélyes repeszkörzetnek a sugara 200-300 méter. A Stokes-vető csőve síma, nem huzagolt, a kilőtt akna nem kap forgást,

a pálya betartását az akna nyílyszerű alakja biztosítja.

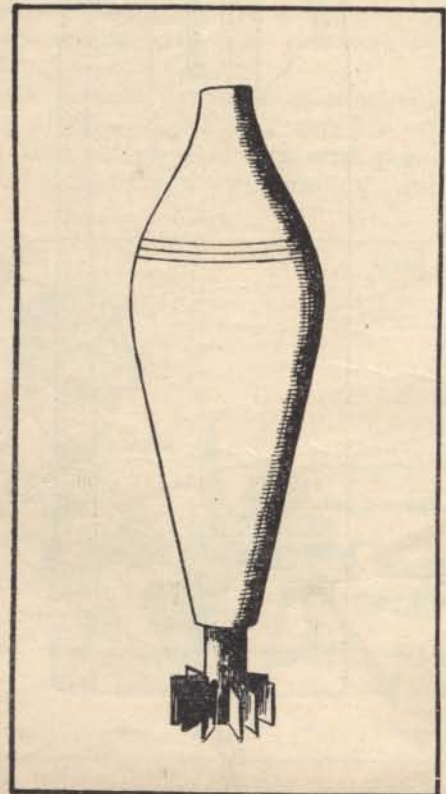
Mivel a vető úgyiszlóván mindig a küzdők mögött kerül tüzelőállásba, a lövedék a saját csapat fölött átrepülve ér a célba. A saját csapat veszélyeztetésének elkerülése végett különböző biztonsági rendszabályokat alkalmaznak, melyeknek az a lényege, hogy a lövések a saját csapat elé legközelebb 300 m-re eshetnek.

A vető csaknem mindig úgynevezett fedettállásból tüzel, ahonnan a célt nem lehet látni. Erre azért van szükség, hogy a könnyen észrevehető és különleges eljárással tüzelő vetőt elvonják az ellenség figyelése elől. Tüzelési módok az egyes lövés és a gyorstüz. Az egyes lövés lövésenként megfigyelhető lassú tűz, percnként 5-6 lövéssel. Belövésnél és pontcélok leküzdésénél alkalmazzák. Gyorstüznél a szakasz vetői egymástól függetlenül lövik az elrendelt számú lövést, percnként 15-25 lövés tűzgyorsasággal. A gyorstüz a hatáslövés rendes tüzelési módja. A vető tüzét a parancsnok irányítja a figyelőhelyről. A tüzvetés lényegét az alábbi példa keretében ismertetjük.

A 2/II. zászlóalj mindkét oldalt kötelékben támadva, a vázlat szerinti helyzetet érte el.

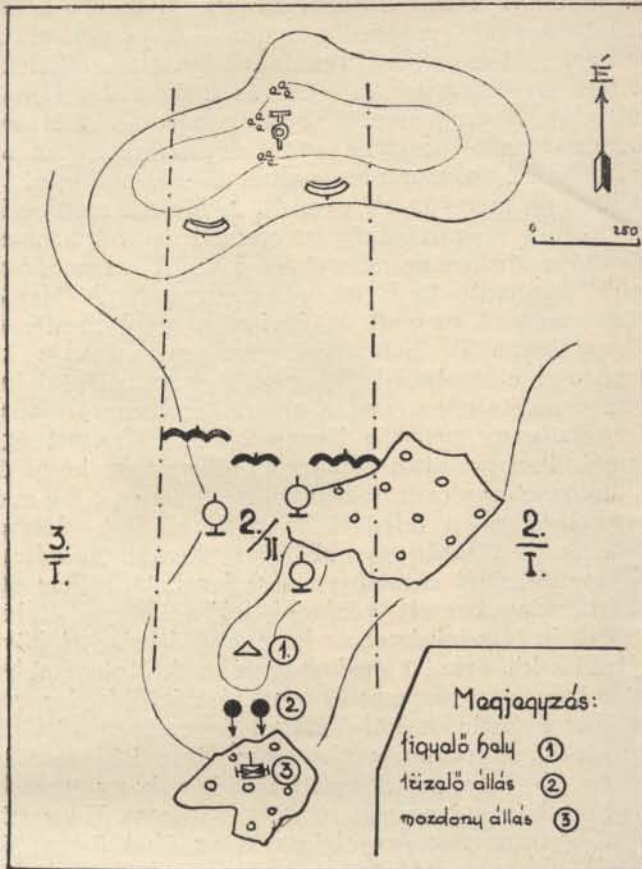
A zászlóalj támogatására rendelt aknavető szakasz parancsot kapott, hogy a bokros magaslaton felbukkanó ellenséges fegyvereket fogja le.

Midőn az aknavetőszakasz alkalmazási területére beérkezik, a szakaszparancsnok előre megy (követi a szakasztörzst), kiválasztja a figyelőhelyet, a vető- és a mozdonyállást, majd parancsot ad a tüzelőállás elfoglalására. Ezt követően a figyelőhelyen megszervezi a figyelmet, a figyelőtisztes felállítja a parancsnoki műszert, a távbeszélősök pedig vezeté-

5. ábra. (Stokes-Brandt aknavető aknája.)

6. ábra.

kes összeköttetést létesítenek a figyelőhely és a tüzelőállás között.

A szakaszparancsnok a célok helyzetét a terepen a parancsnoki műszer segítségével szögszámítás útján határozza meg. Kiszámítja a lőtáblázat segítségével, pillanatok alatt megállapítja, hogy a kisegítő célra vonatkoztatva, mily szög alatt kell a vetőt beirányozni és a löszert előkészíteni. Az így kapott löelemeket azután távbeszélőn közli a vetőállás parancsnokával.

Ezalatt az aknavetőszakasz, a szakaszparancsnok-helyettes vezetése alatt, anélkül, hogy a célokat látná, elfoglalja a tüzelőállást, a kezelők állásba helyezik a vetőket, előkészítik a löszert és a két vető irányzékával megirányozzák a parancsnoki műszert. A tűzparancs vételének pillanatában az irányzók néhány mozdulattal állítják a löelemeket és pár másodperc után már kezdetét veszi a lövések leadása.

A tüzelőállásban levő szakasz fogatolt vető- és löszeres taligái a mozdonyállásban nyernek elhelyezést, honnan a löszert, ha lehet taligán, vagy a kezelők kézben szállítják a tüzelőállásba. A könnyű aknavető a gyalogság legértékesebb kísérő fegyvere, mely elsősorban a támadás támogatására hivatott. Leggyakoribb céljai tüzerős veszélyes pontcélok (terepen befészkelte géppuskák, golyószórók, figyelők stb.), azonkívül azok a holttereket kihasználó területcélok (tartalékok, ellentámadásra gyülekező csoportok), melyek a lapos röppályájú fegyverekkel (golyószóró, géppuska) nem érhetők el.

Az aknavetőt meredek becsapódószöge képessé teszi olyan célok leküzdésére is, melyeket hevenyészett erődítés elemei védenek. Lőtávolsága ugyan

4 km, e távolságon azonban csak lefogyó hatással lehet számolni kisebb célok ellen, nagyobb célok ellen még ezen távolságon is megsemmisítő lehet a tüze.

Az első lövés leadása kb. 5 percen belül várható a tüzelőállás elfoglalásától számítva. Az első lövések azonban többnyire részben az elkerülhetetlen mérési hibák, részben pedig az időjárás viszonyok következtében nem a célban fognak csapódni: ahhoz, hogy a lövések a célba kerüljenek, belövést kell végezni, mely a viszonyok szerint 2–10 perccel vesz igénybe. Összegezve tehát azt mondhatjuk, hogy kb. 5–15 perc szükséges ahhoz, hogy az aknavető hatásos tüze egy célra érvényesüljön.

A közepes aknavető a tüzéség fegyvere. Legáltalánosabb a 14 cm-es ürméret. Egy aknavetőt 3 taliga szállít, a kiszolgálást 7 kezelő végzi. Az aknavető üteg létszáma 5 tiszt, 175 fő legénység, 36 háttaló, 90 hámos ló, 31 kocsis, 20 taliga és 4 aknavető.

Löszerezfelszerelése vetőnkint az ütegen belül 80 akna. Legnagyobb lőtávolsága 2,6 km. Súlyja tüzelőállásban 360 kg, az akna súlya 15 kg. A tűzkészültség eléréséhez 20–30 perc szükséges. A lövedék repeshatása jóval nagyobb, mint a hasonló ürméretű gránáté.

A korszerű közepes aknavető legjellegzetesebb típusa a 120 mm-es Tampella. Súlyja tüzelőállásban 240 kg. Az akna súlya 15 kg, a robbanó töltet súlya 3 kg, legnagyobb lőtávolsága 7 km. Tűzgyorsasága percenként 6–12 lövés. Taligára szerelve, egy ló vontatja. Különösen ott értékes, ahol kevés a tüzéség. Előállítására sokszorosan kevesebbe kerül, mint a hasonló hatású ágyúé.

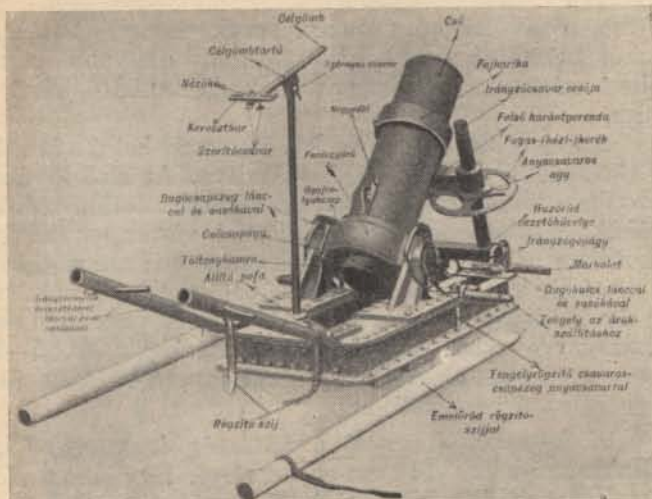
A nehéz aknavető, hasonlóan, mint a közepes, tüzéségi fegyver. Ürmérete 22–26 cm. Az aknavetőt 4 taliga szállítja, a kezelők száma vetőnkint 11 fő. Az üteg állománya 5 tiszt, 180 fő legénység, 140 ló, 33 kocsis, 18 taliga, 4 vető. Löszerezfelszerelése vetőnkint 40 akna.

Tűzgyorsasága percenként 1–4 lövés. Legnagyobb lőtávolsága 2,5 km. A tűzkészültség felvétele 1–2 órát vesz igénybe. Az akna súlya a 22 cm-nél 62 kg, a 26 cm-nél 82 kg. A vető súlya a 22 cm-nél 400 kg, a 26 cm-nél 1700 kg. Légnyomása 100–200 m-en belül érvényesül.

Úgy a közepes, mint a nehéz aknavetőt meredek röppálya és igen nagy hatás jellemzi. Rendelteté-

7. ábra. (Aknavetőraj tüzelőállásban.)

8. ábra. (Nehéz aknavető tüzelőállásban.)

sük a lövegek hatásának a kiegészítése és kis lőtávolságon belül a mozsártűz részbeni pótlása. Úgy a közepes, mint a nehéz vetőt romboló és megsemmisítő tűzre alkalmazzák, továbbá kiterjedt élő célok ellen, valamint a gyalogság nehéz fegyverei és tábori fedezékek ellen.

A közepes és nehéz vetők a világháborúban először a belga erődök ostrománál jutottak szerephez. Lőtávolságuk ugyan korlátozott volt. (400–800 m), de hatásuk annál félelmetesebb. A 100 kg súlyú nehéz aknák például Lüttich ostrománál a beton géppuskafedezékeket valósággal kiemelték a földről és az erőd megszállóit megfélemlítették.

Hősök a tengeren.

Írta: TENGHERÉSZ.

(Folytatás.)

1915 május 30-án a Meteor nevű német segédcirkáló futott ki azzal a feladattal, hogy az orosz Archangelsk kikötőt aknákkal zárja el. Fontos volt ez azért, mert a jégviszonyok javulásával az oroszok Archangelsken keresztül, tehát tengeri uton szeretnék volna fogytán lévő lőszerkészleteiket kiegészíteni. Június 5-én hajózta körül a Meteor az Északi fokot és a következő éjszaka a tervbevett helyen lerakta 150 db. aknáját. Alig készült el munkájával, midőn megfigyelhette, hogy az aknáira három ellenséges hajó is ráfutott. A Meteor ezután ezer veszély közepette visszatért az Északi-tengerbe, ahol még két napig kereskedelmi háborút folytatott. Ennek során több dugarút szállító hajót elsüllyesztett, majd a Thorsten nevű svéd, farakománya alatt löszert szállító, zsákmányhajóval együtt, június 17-én szerencsésen befutott a kieli kikötőbe.

A Meteor következő eredményes, de kevesebb szerencsével járó útjáról nem tért vissza. 1915 augusztus 6-án indult a honi kikötőből, hogy a Skótország észak-keleti partján fekvő Moray Firth öblöt, amely mögött Anglia egyik legfontosabb flottatámpontja húzódott meg, aknákkal telerakja. A felderítésre előreküldött buvárnaszádok megállapították, hogy az öblöt erős angol őrvonalak védik. A Meteor feladata tehát nem ígérkezett könnyűnek.

Az aknákat a sötétségben, 22 óra és 3 óra között kellett leraknia, mégpedig az angol őrvonalon túl, az öböl belsejében is. Az őrvonalakon tehát észrevétlenül kellett átsurrannia. Az időjárás kedvezett. Ujhold volt s így a naplementét sötétség követte. A Meteor szerencsésen átjutott az angol őrvonalakon. Az angol őrhajók sokszor nem voltak 6–700 méternél távolabb, de nem fogtak gyanút. A Meteor megkezdte az előzőleg megállapított terv szerint az aknarakást. Munkája közben az ellenséges őrhajók, torpedórombolók közeledte több ízben megzavarta. A Meteor legénységének az volt az érzése, hogy darázsfszék közepébe került. Nehéz és veszélyes munkája közepette az ellenséges hajók csak úgy rajzottak körülötte a sötétségben. De az angolok szerencsére vagy aludtak, vagy pedig a hónapok óta teljesített egyhangú őrszolgálatától annyira elfásultak, hogy figyelmük ellanyhult. Sok angol hajó néhány 100 m-re megközelítette a lefedett lámpák mellett dolgozó Meteorot, de azután gyanútlanul tovább haladt. A Meteor már két aknazárvonalat lerakott, mikor egy angol felfegyverzett gőzjacht teljes gőzzel feléje tartott és fényjelzéssel az ismertető jelzéseket követelte. Ez kb. éjjeli 1 órakor történt. A Meteor ebben az időpontban mintegy 12 tengeri mérföldnyire volt az öböl mélyén, a külső angol őrvonal mögött. Ez annyit jelentett, hogy visszavonulásra kényszerülés esetén kb. egy órára volt szüksége, hogy a külső őrvonalat és így a nyílt tengert elérhesse. Ha a gőzjacht gyanút fog és felriasztja az öböl összes őrhajóit, akkor a Meteor sorsa meg volt pecsételve. Ezért a parancsnok eltekintett az öböl északi részében tervezett aknazár létesítésétől és a külső őrvonal felé irányította a hajóját. Utközben aknákat dobott csekély mélységű beállítással, hogy esetleges üldözői, főleg a sekély járatú torpedórombolók, ráfussanak. A külső őrvonal áttörése idegölő és kínos helyzetek közepette észrevétlenül sikerült. A Meteor ezután az őrvonalon túl külső aknazárt rakott le, majd hazafelé igyekezett annál is inkább, mert időközben a hajnal derengeni kezdett és a Meteor a nappalt, az angol partok közelében a pusztulásra való biztos kilátás nélkül nem várhatta be. 7 óra 15 perckor reggel a Meteor felé jóval nagyobb sebességű hajó közeledett. A „The Ramsey” nevű angol segédcirkáló volt. Az angol hajó a Meteor közelébe érve, nemzetközi zászlójelzéssel „Milyen hajó ön?” kérdést tette. A Meteor erre felvonta az orosz kereskedelmi lobogót. A The Ramsey válasza a következő volt: „Azonnal álljon meg, átkutatására, fedélzetére különítményt küldök”. Időközben a két hajó kb. 1000 m távolságra jutott egymáshoz. A Meteor parancsnoka támadásra határozta el magát. Teljes gőzzel az angol segédcirkáló felé fordult, 600 m távolságból torpedót lőtt rá és egyidejűleg a tüzérségi tüzét is megnyitotta. Az első gránát az angol segédcirkálót a parancsnoki hídján érte. A torpedó is talált a gépház magasságában. A „The Ramsey” kettészakadt és percek alatt elsüllyedt. A Meteor mentőcsónakot bocsájtott le. Az angol hajó 8 tisztjét és 90 főt kitevő legénységének kb. felét, köztük 5

1879-ben rendelték el, hogy minden őrson az országos vásárok kimutatása vezettessék, amelybe úgy a saját, mint a szomszédos őrskörletekben tartott országos vásárok bejegyzendők.

Lengyel László fgy. felv.

súlyos sebesültet kimentett a tengerből. Mialatt ezek az események lejátszódtak, a Meteor előző éjjeli működése helye közelében a német U 17 jelzésű buvárnaszád feltartóztatott egy angol kereskedelmi gőzöst, majd torpedólövéssel elsüllyesztette azt az angol torpedórombolót, amely a bajbajutott angol kereskedelmi hajó segítségére sietett. Ez az esemény felrázta tétlenségéből az angol partvédelmet. A partmenti vizek a feldult hangyabolyhoz hasonlítottak. Hemzsegték a különböző őrhajóktól, és torpedórombolóktól. A buvárnaszádot keresték. Egyidejűleg a napi tisztogató munkájukat végző angol aknakereső hajók megtalálták a Meteor aknazárait. Az első feltevés az volt, hogy német buvárnaszádok rakták ezeket az aknákat. Az angolok ugyanis gondolni sem mertek arra, hogy német hadihajó, a víz felett, besurranhasson a jól őrzöttnek vélt öbölbe. Ekkor azonban jelentkeztek különböző angol őrhajók, köztük az említett gőzjacht, amelyek az éj

folyamán, letakart lámpákkal futó, gyanús hajót láttak. Megkezdődött a vadászat. Az angol könnyű cirkálórajok kifutottak kikötőikből azzal a szándékkal, hogy a német hadihajó hazafelé vezető útját elállják. Ez sikerrel is járt. A Meteor, bár ellenségeit nem is látta, de a honi kikötőből felszállt L 7 jelzésű német Zeppelin léghajó rádiogramjai tájékoztatták vigasztalan helyzetéről. Az angol cirkálók minden irányból teljesen körülfogták, útját elvágták és lehetetlenné tették, hogy a honi kikötőt elérhesse. A Meteor parancsnoka, midőn az első angol cirkáló füstfelhőjét megpillantotta a láthatáron, megállított egy svéd halászhajót, arra ráarkta angol foglyait és saját legénységét, a Meteorot pedig a fenékszelepek kinyitásával és robbantó patronokkal elsüllyesztette. A német segédcirkálót abban a pillanatban nyelte el a tenger, amidőn az első angol cirkáló a közelébe ért. A németek a túlterhelt svéd halászgőzösről az angol foglyaikat egy másik útköz-

ben ért semleges hajóra rakták át és elbocsájtották őket. Az angol foglyok háromszoros hurrá kiáltással búcsúztak, honorálni akarván ezzel azt a lovagias bánásmódot, amelyben a németek részesítették őket. A Meteor elsüllyedt, de vitéz parancsnoka és legénysége elérte a honi kikötőt. Az angol cirkálók kísérletet sem tettek, hogy üldözzék őket. Ezt a Meteor legénysége annak a félelemnek köszönhette, amellyel az angolok a német bűvárnaszádokkal szemben viselkedtek.

A Meteor eredményes vállalkozásai a német haditengerészet vezetőségét újabb segédcirkáló felszerelésére és kiküldetésére készítették. A választás a keletafrikai gyümölestársaság „Pungo” nevű 3600 tonnás banánszállító hajójára esett. A hajónak erős gépei voltak, óránként 14,5 tengeri mérföldnyi utat tudott megtenni. A hosszú átfutó fedélzetek lehetővé tették az aknák elhelyezését. A hajó, mint segédcirkáló, a „Möwe” nevet kapta és parancsnokául gróf Dohna-Schlodien korvettkapitányt nevezték ki. A hadihajóvá való átalakítás abból állt, hogy a hajóra négy darab 15 cm-es és egy darab 10,5 cm-es gyorstüzelő ágyút, továbbá három drb 50 cm-es torpedóvetőcsövet szereltek fel. A hajó 12 drb torpedót, 500 drb aknát és 3440 tonna szenet vitt magával. A legénységet alaposan besulykolták a várható feladatokra és a segédcirkáló felszerelését a legnagyobb titokban tartották. Kivülről nézve, a Möwe ártalmatlan kereskedelmi hajó benyomását keltette. 1915 december 29-én indult első útjára. Feladata volt Skótország északnyugati partja mentén aknazárt létesíteni, aknákat rakni a francia Bordeaux kikötő elé és azután kereskedelmi háborút folytatni az Atlanti-óceán hajózási vonalain.

A Möwe szerencsésen átjutva az angol északi blokádvonalon, a tervbe vett helyen igen nehéz viszonyok között, 252 aknát dobott és ezáltal 11 részletaknazárt létesített. Ezután széles ívben elkerülve Írországot, dél felé tartott.

Január 10-én Bordeaux előtt 238 aknát rakott le. A skótországi aknazárra január 6-án ráfutott a 3. angol csatahajóraj zászlóshajója, a 15.000 tonnás King Edward. Olyan súlyosan megsérült, hogy rövid idő alatt elsüllyedt. A bordeauxi aknazár több kereskedelmi hajó pusztulását okozta.

A Möwe feladatának harmadik részét is sikeresen megoldotta. Az Atlanti-óceánon egyik hajót süllyesztette el a másik után, azután az angol blokádvonalat hazatérőben újból sikeresen áttörve, 1916 március 3-án értékes nyersanyagokkal és háromnegyedmilió értékű aranyrúddal megrakodva, fedélzetén 199 fogollyal, szerencsésen befutott a wilhelmshaveni hadikikötőbe. Ezen az útján 15 hajót süllyesztett el, összesen 57.835 tonna ürtartalommal.

A Möwe 1916 november 22-én indult Kielből második útjára. Ismét sikerült átsurrannia az angol blokádvonalon, úgy oda, mint vissza. Ezen az útján, melyről 1917 március 22-éről 23-ára virradó éjjel tért vissza, 21 gőzöst és 5 vitorláshajót süllyesztett el, összesen 119.600 tonna ürtartalommal. Útja vége felé, március 10-én, heves tüzérségi harca volt az Otaki nevű angol gőzossal. A harcból, bár súlyosan sérülve, a Möwe került ki győztesen. Az Otaki elsüllyedt, legénységét a Möwe megmentette. A Möwe magával vitt szénkészlete természetesen egyik útján

sem volt elegendő. Úgy segített magán, hogy a zsákmányolt szénszállító hajók készleteit vette át, ami nyílt tengeren, különösen, ha a tenger nyugtalan, veszélyes és sok tengerészeti tudást megkövetelő feladat. Az elsüllyesztett hajók legénységét a Möwe mindig megmentette, de természetesen, nem tartotta valamennyit a saját fedélzetén. Mindkét útján úgy segített tehát magán, hogy a foglyait valamelyik zsákmányolt hajóra rakatta át, a hajóra saját állományából parancsnokot és egy kis különítményt vezényelt és azután a hajót ezekkel valamelyik amerikai kikötőbe küldte.

Nem minden segédcirkálónak volt olyan szerencséje, mint a Möwenek vagy a Wolfnak, amelyről később még szó lesz. A Greif német segédcirkáló 1916 február 28-án indult útnak. Az angol hirszolgalat valamilyen úton tudomást szerzett arról, hogy német segédcirkáló készül az angol blokádvonalat áttörni s így az angol flotta résen volt. Ez okozta a Greif vesztét. Az Alcantara és az Andes nevű angol segédcirkálók karjaiba futott. Heves tüzérségi harc fejlődött ki a Greif és az Alcantara között. A Greif megtorpedózta az Alcantarát, mely el is süllyedt. Azonban maga is olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy a parancsnok a legénységgel elhagyta a hajót, miután elhelyezte rajta a robbant patronokat. A Greif is elsüllyedt. 305 főnyi legénységéből 209 fő angol fogságba jutott, 97 fő, köztük a parancsnok is, a tűzharc alatt elesett, vagy a tengerbe fulladt.

Hasonló sors érte a legutolsó német segédcirkálót, a Leopardot is. A Leopard teli reménnyel indult útjára, fedélzetén 4 darab 15 cm-es és 4 darab 8,8 cm-es ágyúval, valamint két torpedóvetőcsóval. Soha sem tért vissza. Sokáig még hírt sem lehetett felőle hallani. Később a németek angol forrásokból megtudták, hogy a Leopardot az utolsó blokádvonal előtt az Achilles nevű angol páncélos cirkáló és a Dundee nevű segédcirkáló megtámadta. A Leopard felvette a harcot a nagy túlerő ellen és utolsó pillanatig küzdve, árboacán lengő hadilobogóval süllyedt el. A legénysége az utolsó emberig a tengerbe veszett.

A legeredményesebb német segédcirkáló a Wolf volt, a legkalandosabb sorsú a Seeadler. A Wolf 5909 tonnás kereskedelmi hajóból átalakított segédcirkáló volt. Hét darab 15 cm-es gyorstüzelőágyúja, négy darab 50 cm-es torpedóvetőcsóve, 12 darab torpedója volt és 465 darab aknát vitt magával. Szénkészlete 6300 tonna volt. Élelmiszerral 15 hónapra volt elátva 350 főnyi legénysége számára. Ugyanennyi fogoly számára volt férőhely a hajón. A segédcirkáló vitt magával három darab 5 cm-es gyorstüzelőágyút újabb segédcirkálók felszerelésére, továbbá felszerelést és szárazföldi szikratáviróberendezést esetleges partraszállítási műveletek céljaira. A Wolf szikratáviró berendezésére, parancsközvetítési berendezése, tüzérsége, torpedói a leg-

1920 óta a m. kir. csendőrségnek 21 olyan halottja van, aki szolgálatteljesítés közben sebesülés vagy baleset következtében vesztette életét.

Hol kezdjek hozzá!...

Bálint Géza tórn. felv.

modernebbek voltak. A fedélzeten egy repülőgépet is vitt magával. 1916 november 30-án futott ki a Wolf a tengerre. Feladata volt az angol gyarmatok távol fekvő fontosabb kikötői előtt aknákat rakni és a távoli vizeken kereskedelmi háborút folytatni, hogy ezáltal háborús bizonytalanságot teremtsen az eddig még érintetlen ellenséges vizeken, ahol 1914 óta a német külföldi cirkálóraj pusztulása óta nem láttak ellenséges hajót és így teljes biztonságban érezték magukat. A Wolf szerencsésen átfutott az angol záróvonalon és feladatához híven, kerülve a járt hajóvonalakat, délfelé tartott. 1917 január 16-án a délafrikai Fok város kikötőjét zárta el aknákkal, néhány nap múlva pedig Afrika legdélibb csúcsánál a Kap Agulhasnál rakott aknákat. Ezután a Wolf eltűnt az Indiai-Oceánban. Kerülte a hajózási vonalakat, megváltoztatta a külsejét, majd február 15-én a Ceylon-szigeten fekvő Colombo kikötő bejárata előtt rakott 30 darab aknát. Ezután a bombayi kikötő került sorra. Az aknák mindenütt megkövetelték áldozataikat és érzékenyen zavarták az angol kereskedelmi hajózást. A Wolf most már a kereskedelmi háborúra tért át. Február 27-én az Aden-Colombo hajózási úton elzsákmányolta az angol Turitella nevű kereskedelmi gőzöst, melyet segédcirkálónak alakított át és Iltis névre keresztelt. Az Iltis ezután elvált a Wolftól és az adeni kikötő előtt aknákat rakott. Két angol kereskedelmi hajó esett ezeknek az aknáknak áldozatul. Az angol cirkálók rögtön kifutottak az ellenséges aknarakóhajóra vadászni. Az Iltist utol is érték. A harc kilátástalan volt, ezért az Iltis parancsnoka a legénységet csónakba szállíttatta és az Iltist elsüllyesztette. A legénység angol fogságba esett. Az angolok Bombayban tengeri rablásért és gyilkosságért, mint közönséges bűnözőket fegyházbüntetésre ítélték őket. Csak később, a német kormány megtorlásokkal való fenyegetésére, minősítették őket hadifoglyoknak.

A Wolf ezután az ausztráliai vizek felé fordult. Az első állomás egy kis lakatlan sziget volt Új-Zeeland közelében. Egy csendes öbölben a Wolf horgonyt vetett, hogy a kazánokat és a gépeket rendbehozzák. A szén és az élelem ekkor már erősen fogytán volt.

Ekkor az egyik figyelő gőzöst jelzett. Igen ám, de hogyan lehet megközelíteni, midőn a hajókazánokban nem is égett a tűz. A repülőgépnek kellett segíteni. Felszállt, a gőzös orra elé bombát dobott, majd a fedélzetére parancsot, hogy azonnal hajózon az öbölbe az ott tartózkodó német segédcirkálóhoz. Az Új-Zeelandi Wairuna nevű gőzös engedelmeskedett. A zsákmány jól jött a Wolfnak. 1500 tonna szén és nagy csomó friss élelmiszer. Másnap hasonló módon egy vitorlást zsákmányoltak 500 tonna szénnel, 18 sonkával és 20 tonna repülőgépbenzinnel. A lakatlan szigeten a legénység is kipihenhetette magát. Partraszállhatott és üdülhetett. Ráfért. A halászat és a sziget gyümölcsei sok friss élelmet hoztak a hajó konyhájára. Ezután a Wolf rendbehozva, új tettekre kész legénységével újból kifutott a nyílt tengerre. A Cook-szorosban, amely Új-Zeeland két főszigetét választja el egymástól, aknákat rakott és azután az ausztráliai kontinens felé hajózva, a Melbourne-Sidney forgalmas tengeri útra szórta kellemetlen ajándékait. Valamennyi aknazár megkövetelte később az áldozatait. Ezután újból kereskedelmi háború következett Új-Guinea vizein, majd a Wolf utolsó 100 aknáját Singapore előtt, az angol flotta legfontosabb távolkeleti támpontja közelében, rakta le. Ezek egyikére később ráfutott és súlyosan megrongálódott a 28.000 tonnás Haruna nevű japán páncélos cirkáló. A Wolf most már hazafelé tartott és a Kelet-ázsiai szigetvilág szűk csatornáiból kihajózott az Indiai óceánba. A kereskedelmi háborút a hazavezető útján is folytatta és sok értékes árut vett át a zsákmányolt, majd elsüllyesztett hajókról. Ugyanilyen úton egészítette ki folyamatosan szén és élelmiszer készletét. Az elsüllyesztett hajók fogságba esett legénysége lassacskán próbára kezdte tenni a Wolf befogadóképességét és teherbírását. Már 500 fogoly, közöttük 8 asszony és két gyermek volt a fedélzeten. 1917 november 10-én a Wolf feltartóztatta az Igotz Mendi nevű spanyol hajót, amely az angol kormány számára 5000 tonna szenet szállított. A Wolf a spanyol hajóra őrsképet helyezett, átrakta rá a foglyai zömét és kiegészítette szénkészletét. Az

A m. kir. csendőrség Emlékalapjának mérlege az 1938. évről.*)

Bevétel.	1938. I. 1-től XII. 31-ig.	P	f	Kiadás.	1938. I. 1-től XII. 31 ig.	P	f
1937. december 31-én vagyon		17.098	40	Kezelési költségek		3.239	87
Kamatok 1937. évről		342	28	Postatakarékpénztári díjak és illetékek		83	08
Fillérmaradványokból befolyt		3.121	09	Múzeumi tárgyak vásárlása		455	50
Levelezőlapok eladásából		2.467	79	Képkerekezési költségek		21	—
				Tábornoki arcképek megfestési költsége		225	—
				20 darab sárga vásárlása		1.000	—
				27 darab síremlék felállítási költsége		5.722	51
				Összesen		10.746	96
				Maradvány 1938. év végével		12.282	60
		23.029	56	Mindössze		23.029	56

*) Közzétesszük az Emlékalap alapszabályainak 26 pontja alapján.

vitéz Nemerey tábornok, s. k.,
elnök.

Igotz Mendi parancsot kapott, hogy kövesse a Wolfot. Az Indiai óceánon a Wolf még egy igen jó zsákmányra tett szert. Elsüllyesztett egy amerikai hajót, amely a Német-Keletafrikában küzdő angol csapatok számára 270 gépkocsit szállított. Ezáltal a Wolf hozzájárult ahhoz, hogy a Keletafrikai német gyarmati haderők, Lettow-Vorbock tábornok parancsnoksága alatt, tovább kitarthassanak és példátlan hőies teljesítményeikkel nevüket aranybetűkkel örökítsék meg minden idők és minden nemzetek haditörténetében. A Wolf újból körülhajózta Délafrikát és az Atlanti óceán vizein, követve a spanyol zsákmányhajótól, hazafelé tartott. Útközben többször vett át viharos nyílt tengeren szenet az Igotz Menditől, ami rendszerint mindkét hajón komoly sérüléseket okozott. Az Atlanti óceán északi részén Grönland és Izland között a Wolf súlyos viharzónába jutott. A szénátvételek alkalmával elszenvedett sérülések, amelyeket a legénység a nyílt tengeren csupán szükségszerűen hozhatott rendbe, kiújultak és a lékeken át a hajóba óránként 40 tonna víz hatolt. A vihar 36 óráig tombolt. A hajót csupán a legénység haláltmegvető bátorsága és emberfeletti munkája mentette meg a biztosnak látszó pusztulástól. 1918 február 14-én pillantották meg a Wolf árbócosár örei a norvég partokat. A Wolf ezután teljes gőzzel délnek tartott és 1918 február 21-én befutott a kieli kikötőbe. A német tengerészeti vezetőség már régen nem számolt a Wolf hazatérésével. Feltevése az volt, hogy az angol cirkálóknak esett áldozatul. Annál nagyobb volt az öröm. A Wolf 444 napig volt távol. Olyan utat futott be, amely az Egyenlítő háromszorosának felel meg. 300.000 tonna ellenséges hajóürrt süllyesztett el és 40 millió Márka értékű zsákmányolt árut hozott magával, javarészt olyasmit, amiben az ország már régen hiányt szenvedett. A parancsnok, Neger korvettkapitány a Pour le Mérite rendjelet kapta. Megérdemelte, mert másfél éven keresztül teljesen magára hagyatva, a felelőség teljes súlyával vállalva, hihetlent teljesített. A Wolf zsákmányhajója, az Igotz Mendi is sikeresen átjutott az angol blokádvonalon, de a dán partokon zátonyra futott és így nem érte el a német kikötőt.

(Folytatjuk.)

Olvasóinkhoz.

Amikor ez év július 1-i számunkban bejelentettük, hogy milyen kívánságaink vannak a mindenkinek járó lapunk küldésének zavartalanúsága érdekében, akkor minden egyes bajtárs szolgálatára kívántunk lenni, különösen abban a tekintetben, hogy a lapot pontosan megkapja. Utaltunk a honvédelmi miniszteri rendeletre, amely szerint áthelyezés, tartós vezénlyés és egyéb, előreláthatóan 3 hónapot meghaladó távollét esetén a címváltozásról az érdekelteknek kell a Csendőrségi Lapok szerkesztőségét értesíteni. Kértük, hogy ily értesítéseiken bajtársaink minden esetben írják meg előző és új címüket is, valamint, hogy rövidebb távollét esetén mindenki maga küldesse a lapot maga után.

Most megismételjük ezt a kérésünket. Azután mást is kérünk.

Szeretnénk elérni, hogy ne jöjjön vissza többé szerkesztőségünkbe egyetlen lappéldány sem azzal a felirattal: „elköltözött“, „ismeretlen“. Aki elköltözött, azt katonai nyelven szólva, áthelyezték. Az ilyen bajtárs lapját utána kell küldeni, (az őrsparancsnokság vagy a bajtársak egyike tegye ezt), de az ilyen jelentse is be hozzánk a címváltozást. Ha erről elfeledkezett volna, többi bajtársai ne felejtsek el, hogy a bajtársiasság legesekélyebb kívánalma öt nem csak egyszerűen — elköltözöttnek tekinteni... „Ismeretlen“ pedig az őrsön nincs, ha a bejelentések rendszeresen megtörténnek.

Aki címének változását közli velünk, írja meg teljes nevét és rendfokozatát s amint mondtuk: régi és új állomáshelyét. Mindenki számítson arra, hogy csak akkor tudjuk a lapot megjelenése napján már új címére küldeni, ha a megjelenés előtt legalább 10 nappal tudjuk címe változását.

Olvasóink szíves figyelmét felhívjuk arra, hogy az előfizetők pontos nyilvántartása igen nagy munka. Ebből csupán csak azt említjük: tízezernél több kartonlap a nyilvántartás, ehhez minden bejelentést még külön megörzünk, minden változást átvezetünk, aztán a nyomdával közlünk, hogy a címzéslemez helyett újat csináljanak. A nyilvántartás egyéb teendőit nem is soroljuk fel. Feltételezzük, hogy ebből a kis ízelítőből is el tudják képzelni olvasóink a lap küldése körül zavart, ha nincs foganatja szerény s olvasóink érdekében itt előadott kérésünknek. Ezzel nem is kértünk semmi különöset, ami gondot, fáradságot jelentene.

A gazdasági hivatalokat is kérjük, hogy a változási értesítésben csak olyanokat tárgyaljanak akik a csendőrség állományába jutottak, vagy akik a csendőrség állományából elkerültek. Ha valakit áthelyeznek más állomáshelyre, annak bejelentése az érdekelt és nem a gazdasági hivatal kötelessége.

Ki tudja?

Kik voltak a „gyászmagyarok“?

CSENDŐR LEKSZIKON.

40. kérdés. Jugoszláviában lakó kettős birtokos Magyarországon levő ingatlanát egy Magyarországon lakó egyennek 1933-ban eladta 3000 pengőért. Az eladó a vevőt rábeszélte, hogy az adás-vételi szerződésbe a valóságos vételár helyett csak 1300 pengő vételárat tüntessenek fel azért, hogy kevesebb vagyónátruházási illetéket kelljen fizetniük. Az adás-vételi szerződés aláírása után a vevő az eladónak 1300 pengőt kifizetett, a többi 1700 pengőt letagadta. A szóbeli megállapodásnál jelen volt két tanu Jugoszláviában lakik. Milyen büncselekményt követett el az eladó, illetőleg a vevő?

Válasz. A cselekmény az 1920:XXXIV. t.-c. 61. §. 2. pontjába ütköző adócsalás vétsége.

Ingatlan eladása vagy vásárlása esetében a felek a kincstárnak vagyónátruházási illetéket kötelesek fizetni. A vagyónátruházási illeték kulcsa az ingatlan értékének 5%-a. Az ingatlan értékének rendszerint a vételárat kell tekinteni, de ha gyanú van arra, hogy a vételárat a valóságosnál alacsonyabb összegben tüntették fel, az ingatlan értékét a pénzügyi hatóság állapíthatja meg.

A vagyónátruházási illetéket elsősorban az tartozik megfizetni, aki magára vállalta, ilyen kikötés hiányában a vevő, de valamennyi szerződő felet egyetemesen kötelezettség terheli, vagyis, ha az illetéket azon, aki magára vállalta, vagy a vevőn nem lehet behajtani, az eladó köteles megfizetni.

A felek kötelesek az adásvételi szerződést 15 nap alatt az illetékes állampénztárhoz a vagyónátruházási illeték kiszabása végett benyújtani, a kiszabott illetéket pedig 30 nap alatt megfizetni. A bejelentés elmulasztása esetében a pénzügyi hatóság bírságot szab ki és pedig: 30 napig terjedő mulasztás esetében az illeték negyedrészt, 30–90 napig terjedő mulasztás esetében az illeték felét és 90 napot meghaladó mulasztás esetében az illeték teljes összegét. (Az utóbbi esetben tehát kétszeres illetéket kell fizetni.)

A törvény 61. §. 2. pontja szerint adócsalást követ el, aki vagyónátruházásról kiállított okiratban az illeték összegére nézve döntő körülményről (tehát pl. a vételár összegéről) tudatosan helytelen vallomást tesz vagy döntő tényeket tudva valótlanul ad elő. Ez az eset forgott fenn tehát akkor, amikor a szerződő felek tudva azt a valótlan tényről foglaltak szerződésbe, hogy az ingatlan vételára nem 3000 pengő, hanem csak 1300 pengő volt.

A feljelentést nem a kir. ügyészséghez, hanem az illetékes pénzügyigazgatósághoz kell megtenni, mert a kir. ügyészség a bünvádi eljárást csak a pénzügyigazgatóság feljelentésére indítja meg. A kérdésben foglalt esetben azonban már nem lehet feljelentést tenni, mert itt az elévülés kivételes esetével állunk szemben. Addig ugyanis, amíg az adócsalási büncselekmények elévülési ideje általában nem az elkövetés napjával, hanem azzal a nappal kezdődik, amelyen a kincstár megrövidítése a hatóság tudomására jutott, vagy amelyen az eltitkolt jövedéket kiszabták, a vagyónátruházási illetékek a törvény kivételt tesz és a 18. §. 5. pontjában kimondja, hogy a büntethetősége attól a naptól számított öt év alatt évül el, amelyen a fél a büntetendő cselekményt vagy mulasztást elkövette. Az eltitkolt illetéket az állampénztár utólag most is kiveti és behajtja, de adócsalás miatt már nem lehet bünvádi eljárást indítani és a késedelem miatt bírságot sem lehet kiszabni.

Az a körülmény, hogy a szerződő felek egyike nem magyar állampolgár, közömbös, mert a lényeg az, hogy az ingatlan Magyarországon fekszik és hogy a szerződés Magyarországon hatályos.

Felmerülhet még a kérdés, hogy a szerződő felek a valótlan tartalmú szerződés kiállításával nem követtek-e el magánokirathamisítást? Nem követtek el, mert a szerződés nem hamis, hiszen maguk a szerződő felek írták alá. Ha az eladó a vevő tudta nélkül írt volna a szerződésbe 3000 pengő helyett 1300 pengő vételárat és az ilyen módon meghamisított szerződést arra használta volna fel, hogy a többi 1700 pengő megfizetésétől szabaduljon, akkor magánokirathamisítás terhelné, de mert hamis tartalmú szerződést a jogosított beleegyezésével, sőt közreműködésével szerkesztette, nem vonatkozik bünvádi felelősségre. Itt különben is csak ú. n. szellemi magánokirathamisításról lehetne szó (valódi magánokirat készítése hamis tartalommal), ilyen büncselekményt azonban a törvény nem ismer, mert az a cselekmény, amelynek eredménye úgynevezett szellemi magánokirathamisítás lehet, fondorlatot feltételez, akkor pedig csalás minősül.

41. kérdés. A Szul. 499. pont 1. bekezdése szerint a királyi ház tagjának lakóépületeiben, úgyszintén különleges intézkedések alapján a magyar főudvarnagyi bíróság bírói hatóságának alávetett személyeknek lakásán és az ezekhez tartozó ingatlanok belső területén bárkivel szemben hivatalos cselekményt a főudvarnagyi bíróság elnöke útján kell foganatosítani. Meg vannak-e valahol határozva azok az épületek stb., amelyekre a Szul.-nak ez a rendelkezése vonatkozik?

Válasz. Azokat az épületeket és lakásokat, amelyekre a magyar főudvarnagyi bíróság elnökének, mint egyesbírónak joghatósága az 1909:XVI. t.-c. 9. §-ának 5. pontja és 12. §-ának 3. bekezdése alapján kiterjed, a 8216/1935. számú I. M. számú rendelet határozza meg. A Budapest területén levő ilyen épületeket és lakásokat nem soroljuk fel, mert ezek a csendőrt nem érdeklik. A csendőrség működési területén levő ilyen épületek és lakások a következők:

A) Királyi (kormányzói) épületek:

I. Gödöllőn: 1. Királyi kastély (középrész, zenészipület-rész, narancsaszat, színházépület-rész, konyhaépület-rész, téli lovarda, régi istálló épület-rész, kocsiszín-épület-rész, erjesztő épület, új istálló épület-rész); 2. kasznári lak (Erzsébet királyné-út 2.); 3. királyi lak az udvari kertben (fürdőmedence, fürdőház, udvari kerti irodaépület, két üvegház középipülettel, rózsá- és szekfűhajtatóház, ügyeletes kamara növényfellesztővel, kertiszermakmra); 4. főfürdőépület a nyári lovardában; 5. raktárépület a konyhaudvaron; 6. fősegédi lakás; 7. kutyaház; 8. konyhaudvari épület a tartalékkertben; 9. felügyelői épület (Rudolf-utca 1. szám); 10. vízvezetékiszivattyú állomás (Rudolf-utca 19); 11. vízvezeték medence (Kálvária-hegy); 12. udvari kertészi lakóház (Ferenc József-tér 32.); 13. mérnöki épület (Ferenc József-tér 17. szám); 14. udvari vadászati hivatali épület (Ferenc József-tér 6–7. szám); 15. útkaparóház (az udvari kertben, bejárat az Erzsébet királyné-útról); 16. gépház az alsó tartalékkertben és 17. pinceépület az alsó tartalékkertben.

II. Vistgrádon: a királyi vadászház főépülete és melléképülete (Fő-utca 30. szám).

III. Galgamácsán: a királyi vadászkastély.

B) Frigyes kir. herceg és családjának lakóépületei:

IV. Magyaróváron: a palota (Gróf Széchenyi István-út 6., illetve: Daák-tér 1. szám, 8. és 9. hrsz.).

V. Kölkeden: 1. Karapánasai régi egyemetes vadászház és melléképülete (Kölked községi 4659. hrsz.); 2. karapánasai új kétemeletes vadászház és melléképülete (Kölked községi 4646. és 4648. hrsz.).

C) Erzsébet kir. hercegné és családjának lakóépülete:

VI. Alesuton: 1. A főhercegi kastély és a hozzá tartozó 2. titkári lakás és 3. kertészi lakás.

D) József kir. herceg és családjának lakóépületei:

VII. Tihanyban: a lakóház és melléképületei (Tihany községi 173/a–1., 173/a–2., 173/a–3., 173/a–4., 173/a–87., 4/a–2., 1759., 1759/b., 1759/b–2., 1759/b–3., 1759/b–5., 1759/b–11/b. hrsz.).

E) Fülöp Józsiás szász-coburg-gothai herceg lakása:

VIII. Pusztavacon: a hercegi kastély (Pusztavaas községi 1780. hrsz.).

42. kérdés. A járőr egy gyanúsított ellen feljelentést tett kerítés büntette miatt a kir. törvényszékhez. A főtárgyaláson a tanúk a járőr által tett feljelentéssel ellentétesen vallottak, aminek alapján a bíróság a vádlottat felmentette, a járőr feljelentését pedig, mint valótlan feljelentést, áttette a kerületi parancsnoksághoz. A csendőrigyűlés a járőr ellen hamis vád miatt vádat emelt. A honvédtörvényszék a járőrt felmentette. A járőrvezető a védelmével ügyvédeli bizott meg, akinek a védelem ellátásáért 150 pengőt fizetett. Jogilag vagy erkölcsileg kötele-e a szintén megvádolt és felmentett járőr a ügyvédi költségek egy részét viselni, ha erre a járőrvezető vele előzetesen nem egyezett meg?

Válasz. Az ügyvédi képviselő személyhez kötött, amin azt kell érteni, hogy az ügyvéd csak azt az ügyfelet képviseli, aki erre őt meghatalmazta vagy akinek védőjéül őt hivatalból kirendelték. A bűnperben tehát az ügyvéd nem az összes vádlottakat védi, hanem személy szerint csak azt vagy azokat, akik őt ezzel megbízták. Az, hogy a védelemből az azonos érdekű vádlott-társnak is előnye származik annyiban, hogy az ügyvéd által védett vádlottal együtt a bíróság őt is felmenti, részéről a másik vádlott ügyvédjével szemben meg

nem bízott védő költségeihez nem hajlandó hozzájárulni, őt erre nem lehet kötelezni.

De erkölcsi, vagy mondjuk: bajtársi kötelezettség sem terheli ebben az esetben a járórtársat. Ő hitt a maga igazában és bízott abban, hogy a haditörvényszék mindenképpen igazságosan fog ítélni, ezért nem tartotta szükségesnek, hogy magát védővel képviseltesse; ezen a címen tehát nem lehet vele szemben utólag követeléssel előállni. A helyes eljárás a járórvezető részéről az lett volna, ha a dolgot a járórtársal előzetesen beszélt volna meg és a költségek tekintetében is előzetes megállapodást létesített volna vele, akkor nem állhatott volna elő félreértés. Természetes, hogy előzetes megegyezés esetén az ügyvédi meghatalmazást a járórtársnak is alá kellett volna írnia.

Általánosságban meg kell jegyeznünk, hogy a honvédbírói eljárásban sokkal kevesebb esetben van szükség ügyvédre, mint a polgári eljárásban. Nemesak azért, mert maga a csendőr is járatosabb a tennivalóiban, mint pl. egy laikus polgári személy, hanem azért is, mert a honvéd törvényszéket a csendőr tisztí feljebbvalói alkotják, akik az eléjük kerülő ügyeket a jogi szempontok mellett az általuk jól ismert gyakorlati élet és csendőrségi szolgálat szemüvegén át is bírálják el. A csendőr tehát védő nélkül is azzal a nyugodt tudattal állhat eléjük, hogy igazságosan fognak ítélni. Az ügyvédi képviselőt költséges dolog, jól meg kell tehát mindig fontolni, hogy az adott esetben arra valóban szükség van-e.

43. Kérdés. *Mint gyermektelen házaspár öt évvel ezelőtől örökbe fogadtunk egy kisfiút, aki ma nyolc éves. A gyermek örökbe fogadtatása óta nem érintkezett az anyjával. Az anya most azzal a követeléssel állott elő, hogy a gyermeket időnkint küldjük el hozzá, mert látni akarja és vele mint édesanyja érintkezni akar. Kötelesek vagyunk-e a gyermeknek az anyjával való állandó érintkezést megengedni, mikor ő az anyját nem is ismeri, rá nem emlékszik, mert három éves kora óta neveljük és minket tekint szüleinek? Miután a laktanyában lakom, bejárhat-e az anya a laktanyába azon a címen, hogy gyermekét látni akarja?*

Válasz. A magánjogi törvényjavaslat 28. §-a szerint „a szülőnek akkor is joga van a gyermekével érintkezni, ha a szülői hatalma megszűnt, vagy szünetel, vagy ha a gyermek gondviselése a másik szülőre vagy harmadik személyre van bízva. Az érintkezés módját és korlátait szükség esetében a

gyámhatóság állapítja meg és az érintkezést a gyermek érdekében, különösen, ha az a gyermek erkölcsét, nevelését vagy egészségét veszélyeztetné, ki is zárhatja.”

A magánjogi törvényjavaslatnak ez az intézkedése azon a megfontoláson alapszik, hogy a szülői hatalom megszűnése vagy szünetelése, vagy a gyermek gondviselésének másra bízása nem jelenti a szülő és gyermek közötti vérségi, érzelmi és erkölcsi kapcsolatok erőszakos és teljes elszakítását, mert ez a szülőnek természetadta jogát és a gyermek lelkivilágát is súlyosan sértene.

A fenti jogszabályon kívül az 1894:XXXI. t.-c. 103. §-a is kimondja, hogy a szülő a gondviselésére nem bízott gyermekével is rendszerint érintkezhetik és a nevelését ellenőrizheti. Ennek a rendelkezésnek is az az indoka, hogy a szülő és a gyermek közötti természetes köteleket nem szabad elszakítani. Az 1894:XXXI. t.-c. indoklása a szülő legtermészetesebb jogának jelenti ki azt, hogy gyermekének fejlődését és nevelését figyelemmel kíséresse, ellenőrizze és hogy a gyermekével közvetlenül is érintkezhesse. Ettől a jogától a szülőt csak súlyos — rendszerint erkölcsi — okok miatt lehet megfosztani.

Igaz ugyan, hogy az 1894:XXXI. t.-c. csak a házasság felbontása esetére biztosítja a szülőnek ezt a jogát, de mert a vérségi összetartozás erejéből származó általános alapelveket fejez ki, a szülő és a gyermek között fennálló egyéb életviszonyban is irányadónak kell tekinteni.

Ha tehát az anya a kérelmével a gyámhatósághoz fordul, azt a gyámhatóság teljesíteni fogja annyiban, hogy a nevelőszülőket kötelezni fogja, hogy a gyermeknek az anyával való érintkezését bizonyos időközökben és bizonyos időtartamra tegyék lehetővé. Ezt a gyámhatóság rendszerint úgy szokta szabályozni, hogy a szülő a gyermeket bizonyos időközökben — pl. hetenkint, kéthetenként, havonként, stb. — magával viheti és a hatóság által megszabott időn át magánál tarthatja. Kétségtelen, hogy ez az érintkezés a gyermek és nevelőszülői közötti meghitt viszonyt esetleg nem lesz hasznára, de a törvény rendelkezései ellen semmit sem lehet tenni.

Az árvaszék a nevelőszülőket, ha maguk nem kérik, nem kötelezi arra, hogy az anyának a gyermekkel való érintkezés végett a lakásukban megjelenést és tartózkodást eltűrjék; a nevelőszülők joggal hivatkozhatnak arra is, hogy a laktanyába belépés a laktanyaparancsnok külön engedélyéhez van kötve.

A legnagyobb csendőrségi szolgálati könyv-, nyomtatvány-, írószer- és felszerelési cikkek raktára

PALLADIS RT.

BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 2.

A csendőrséget érdeklő új cikkek forgalombahozatalát külön körlevelekkel hirdetjük.

DOXA

A TÖKÉLETES, MEGBÍZHATÓ SVÁJCI ÓRA.

DOXA órát vegyünk.

ÜGYELJÜNK AZ ÓLOMPLOMBÁRAI

KAUFMANA. ÉS TÁRSAI BUDAPEST, II., Margit-kr. 52.
Telefon: 167-097.

Csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek nagy raktára. Árjegyeket ingyen és bérmentve küldünk. Pontos és lelkiismeretes kiszolgálásról cégünk régi jó hírneve kezekezik.

ÍRÓGÉP

bármily rendszerű új és újjáépített. Alkatrészek — Speciális javítóüzem. Kedvezményes fizetési feltételek. A csendőrség tagjainak árengedmény

SZLOBODA JÓZSEF és FIA, Nagykanizsa
Fő-út 8. Telefon: 603.

Járórtáskában és otthon

Stauffer sajtót tartunk!

Cordatic autógumi, kerékpárok, motorkerékpárok, írógépek körzetképviselete

Kedvező fizetési feltételek!

Mórocz Péter

Komárom, Nádor-u. 15.
Telefon: 44. • Műszaki, rádió és villamossági szaküzletében

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

I.

Lopás kiderítése.

Irta: RÁCZ MIKLÓS őrmester (Nagysurány).

A Felvidék szlováklakta területén teljesítek néhány hét óta szolgálatot. Új állomáshelyemre július 5-én kerültem, így még a személyi és helyi ismereteim hiányosak.

1939 augusztus 20-án az őrsparancsnokom az őrskörlet egyik külközségébe vezényelt ki, egy karhatalmi szolgálatot teljesítő próbacsendőrrel, táncmulatság felügyeletére és ellenőrzésére.

A táncmulatság rendben, esemény nélkül zajlott le, a közönség éjjel 2 órakor kezdett széteszlani. Ekkor hozzám jött egy szlovák fiatalember és panaszkolt, hogy kerékpárját, melyet a vendéglő udvarán hagyott, ismeretlen tettes 80 pengő értékben ellopta. Panaszát szlovákul adta elő. Megértettem, mert a szlovák nyelvet kielégítően bírom. Ezenkívül semmi más adatot közölni nem tudott.

Síránkozott a kerékpárja után, de megjegyezte, hogy ne is keressük, mert olyan csendőr nincs, aki azt megtalálná. Alkalmasabb hely hiányában, behívtam a vendéglős lakásába, ott személyi adatait és

a kerékpár leírását feljegyeztem s megnyugtattam, hogy menjen haza, majd ha meg lesz a kerékpár, értesítem. A vendégek távozása után, a sötét utcán portyázva, a lopás nyomozásának eshetőségeit latolgattam, de egyelőre nem találtam semmi kivezető utat.

Megvártam, míg kivirradt és ekkor elmentem a vendéglő udvarába. Ahol a sértett kerékpárja állott, a puha földön (előző nap eső volt) a kerékpár gumiabroncsának lenyomata tisztán kivehető volt. A gumiabroncs nyomáról gipszmintát vettem. Amikor megszáradt, magamhoz véve, a határszéli Komját község felé vezető országúton elindultam. A mulatságra ugyanis a fiatalság öt határmenti községből sereglett össze. A legtöbben komjátiak voltak.

A lakosság ezen a vidéken zárkózott, így teljesen magunkra voltunk utalva. Komját községtől 2 km-re az úton a kerékpár nyomokat vizsgálva, sikerült felfedezni egy hasonló gumiabroncs lenyomatát. Követtük a nyomot, mely bevezetett a községbe, ott azonban a sokfelé ágazó úton eltűnt. A komjáti őrsön érdeklődtem kerékpár tolvajok után, nem sok eredménnyel. Nem volt más hátra, mint a lakosság körében érdeklődni, hogy kik voltak távol a tegnapi mulatságon Nyitramalomszegen.

Megtudtam 2-3 nevet, feljegyeztem, lakásukra indultam. Az egyik helyen az illető szülei előadták, hogy fiuk tényleg volt a mulatságon, jelenleg szánt a földeken. Megmagyarázták merre s mivel kerékpárral voltunk, elindultunk a határba. Itt újabb meglepetés ért, mert alig voltunk az illetőtől vagy 200 m-re, ökröt, ekét otthagya, a közeli határon át átszaladt szlovák területre. Nevettem is meg bosszankodtam is rajta. Vajjon mi oka lehetett, bűnös volt-e, vagy csak a csendőröktől való félelmében futott el, ma sem tudom.

Ezután visszamentünk a községbe, tovább puhatolni. Itt újabb szál akadt a kezembe, u. i. az út árkában a sértett kerékpárnévtábláját és egy piros priz-

Csere, vétel, eladás

Hornyak Szilveszter Rádióantikvárium

Bethlen Gábor-utca 4. Baross tér sarok

KELETI KÁVÉHAZ MELLETT

TELEFON: 14-42-03.

Kérje most megjelent árjegyzékemet!

Csekk számla száma: 37.307.

Akkumulátorok

Szárazelemek

minden célra

Sziklai és Társa

Budapest, VII., Péterfy Sándor-utca 9.

Távbeszélő: 135-143.

A m. kir. Belügyminisztérium Rádióállomása,

A m. kir. Csendőrség szállítója.

Vászon, fehérnemű,
kelengye legjobban

Mössmer-nél

IV. Váci-utca 1, Távbeszélő: 388-132.

ifj. PANUZA GYÖRGY

TERVEZŐ - IPARMŰVÉSZ, MŰASZTALOS ÜZEME
BUDAPEST, VIII., Kenyérmező-u. 6.

Távbeszélő: 138-472.

Egyenruhák

Dolgári ruhák

Gyermekruhák

Esőkabátok

Ballonkabátok

kiváló minőségben, elegáns
szabásúak, méltányos árban
a keresztény alapítású

**Ruhaipari és
Kereskedelmi Rt.-nél**

B u d a p e s t,
VI., Andrassy-út 27.

mát találtam. Ez újabb erőt adott a további nyomozáshoz. Most már tudtam, hogy a kerékpárt errefelé hozták. Tovább érdeklődve, sikerült adatokat szerezni az egyik ott lakó fiatal emberre, ki a cseh uralom alatt több kerékpárt ellopott. Magamhoz vettem a bírót, elmentünk az illető lakására. Tegnap éjjeli távolléte után érdeklődtem, mire igen zavaros feleleteket adott. Tagadta, hogy lakásától távol lett volna, kerékpárja pedig nincs is. Gyanús volt az illető, mert igen álmos volt, körülnéztem az udvaron. Legnagyobb meglepetésemre a sertésöl előtt, a nedves földön, kerékpárgumi lenyomatát fedeztem fel. Mindjárt összehasonlítottam a nálam levő gipszmin-tával. Teljesen egyezett. Megkérdeztem, mit keres ott a kerékpárgumi, ha nincs kerékpárja? Erre megtört, a kerékpárt a félszer alól, hol szalmával be volt rakva, előadta s beismerte, hogy a mulatságon nem vett részt, hanem a vendéglő körül oláldokodott, egy óvatlan pillanatban a kerékpárt onnan kihozta s lakására vitte. Nagy volt a csodálkozása, hogy miként tudt meg, hogy ő volt a tolvaj, hisz senkivel sem találkozott egész éjszaka. Az illetőt lopás miatt feljelentettem.

A sértettet másnap az eredményről értesítettem. Nem akarta elhinni, de mikor szlovákul felolvastam a bűnjeljegyzéket, elhitte s megkért, hogy a közeli vendéglőben 10 liter bort fizethessen a fáradságért. Udvariasan megköszönve, visszautasítottam s megmagyaráztam neki, hogy mi nem pénzért nyomozunk és semmi jutalmat vagy ellenszolgáltatást nem fogadunk el.

A leírt nyomozás a helyszíni szemle alapos megtartásának fontosságára mutat rá. A nyomozás

ELŐLEGNÉLKÜLI RÉSZLETFIZETÉSRE
SEZLONOK TAKARÓVAL . . . . . P 65-től
EBÉDLŐSZŐNYEGEK . . . . . P 28-tól
 Fotalgyak, paplanok, vasbútorok, futószőnyegek, fehérművésznek, ruhaszőnyegek. „Baross” Szőnyeg- és Kárpitosbolt
 Budapest, VIII., Baross-utca 74. sz.
 A m. kir. csendőrség tagjainak árengedmény!

FORBÁTH
PATRIA svájci mesterművű oca 4 kg. súlyban,
HUNGARIA és RHEINMETALL
 hordozható frógépek tökéletes kivitelben messzemenő jóállással.
FORBÁTH és RÉVÉSZ
 Budapest, V. Bálvány-u. 26. Tel.: 110-219
 A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek.

egyetlen kiinduló pontját a helyszínen talált kerékpárnyom szolgáltatatta. Helyesen járt el a járőr akkor, midőn a talált nyomot gipszszel való kiöntés útján rögzítette. Az öntvény segítségével tudta megállapítani a gyanúsított udvarán, hogy jó helyen jár. A gyors eredmény egészen biztosan fokozta a csendőrség tekintélyét és növelte az ottani lakosság bizalmát a csendőrség iránt.

II.

A görény, mint baromfitolvaj.

Irta: **TAKÁCS IMRE III.** törzsőrmester v. (Törökszentmiklós).

1939 július 1-én Ónodi Gergely* törökszentmiklói lakos, nyugállományú csendőrtiszt helyettes az örs járőrének feljelentette, hogy aznapra virradó éjjelen, bezárt udvarában levő záratlan tyúkóljából ismeretlen tettes 40 darab különböző tollazatú csirkét ellopta. Kára 36 pengő. Előadta azt is, hogy a gyanúja ki ellen irányul.

A nyomozást a járőr azonnal bevezette és az alábbiakat állapította meg:

A sértett lakóháza Törökszentmiklós község egyik utcájában van. A tyúkól a lakóháztól 5 méterre

* A neveket megváltoztattuk. Szerk.

50 ÉV ÓTA FENNÁLLÓ CÉG

MÁRER

UTÓDA

egyenruházati intézete

BUDAPEST, VII., BAROSS-TÉR 9. TEL.: 139-528.

Mindennemű egyenruházati és felszerelési cikkek legolcsóbb beszerzési forrása.

SZAKKÉPZETT EGYENRUHASZABÓSÁG

Modern BÚTOR-házak
20 KOMBINÁLT SZOBÁK, HÁLÓK, EBÉDLŐK
HAVI RÉSZLETRE IS
 VIII., BAROSS-UTCA 42

Wellner evőeszköz az asztal díszé

LICSÁJER JÁNOS
 BUDAPESTI AUTORUGÓGYÁRTÓ és JAVÍTÓ ÜZEME,
 BUDAPEST, VIII., THÉK ENDRE-UTCA 14. Távbeszélő: 134-555.

SPECIALISTA AZ AUTÓRUGÓK GYÁRTÁSÁBAN.
 MINDENFÉLE KOCSIKHOZ KÉSZ RUGÓK KAPHATOK.

északra áll. A lakóházat az utca felől 2 méter, míg a két szomszéd felől 160 cm magas deszkakerítés veszi körül. Utóbbi kerítések igen rozoga, korhadt állapotban vannak. A lakáshoz tartozó kert és udvar szép, rendezett, gyom- és gazmentes. A járőr az alapos helyszíni szemle megejtése után sem talált semmi olyan nyomot, vagy elváltozást — az udvaron és kertben — melyről a tettes személyére, vagy a bűncselekmény elkövetési módjára lehetett volna következtetni.

A sértett beszélgetés közben a járőrnek elmondta, hogy a jobbról lévő szomszédja már hónapok óta nem tartozkodik a lakásán, lakása állandóan üresen áll. A járőr a sértettel és a bizalmi egyénekkel a szomszéd udvarába ment és ott folytatta a helyszíni szemlét.

A szomszéd udvara és kertje gondozatlan. Sűrű gazzal van benöve. Az udvar északi részében egy istállóhoz való faanyag van csomóba rakva. A járőr több mint két órai nyomkeresés után a szomszéd felől, az udvarkerítésen — a földtől 20 cm magasságban — egy 11×8 cm méretű rést talált, melynek környékén véresepek voltak. Ezen körülményből a járőr arra következtetett, hogy bűncselekmény nem fordult elő és a csirkéket nem ember lophatta el. A járőr a sértettnek indítványozta, hogy a szomszéd udvarán lévő farakást szedjék széjjel, háthogyha az alatt valamilyen ragadozók húzódnak meg. A sértett vonakodott a járőrnek segítségére lenni. Arra hivatkozott, hogy teljesen lehetetlennek tartja, hogy ragadozó állat egy éjjel 40 darab vágnivaló csirkét el tudjon hordani. Kérte a járőrt, hogy az általa már megnevezett gyanúsított irányába vezesse be inkább a nyomozást, mert az biztosabb eredménnyel fog

járni, mint ez a felesleges munka. A járőr megígérte, hogy ebben az irányban is nyomozni fog, de csak azután, ha a farakás szétszedése megtörténik és nem járna eredménnyel. A farakást a járőr szétszedte, alatta 4 darab görényt sikerült agyonütni. A farakás alól 36 darab döglött csirke is előkerült. A csirkéket a sértett sajátjának ismerte fel.

A baromfitolvajlásoknál régi — derűs mosolyra készítő — csendőri trükk az, hogy a nyomozó járőr, ha már semmiképpen sem tud eredményt elérni, akkor a felelősséget a „rókára” hárítja. Ha valahonnan baromfiak tüntek el és a helyszínen nincsenek olyan elváltozások, amelyeket csak ember idézhetett elő (pl. feltört zár, emberi nyomok stb.), akkor feltevés tárgyává lehet tenni, figyelembe véve a helyszín fekvését, azt is, hogy a baromfiakat valami ragadozó cipelte el. Ez azonban mindaddig feltevés, — tehát pusztán lehetőség marad — amíg a helyállóságát be nem bizonyítottuk. Ennél az esetnél teljes mértékben sikerült is bizonyítani, hogy a tolvajok a farakás alatt tanyázó görénycsaládból kerültek ki.

Ez a nyomozás figyelmeztet arra a régi jól bevált szabályra, hogy a járőr elfogulatlanul kezdjen hozzá a nyomozáshoz és ne engedjen semmilyen idegen befolyást magán úrrá lenni. Gyakori, hogy a sértett, vagy a feljelentő igyekszik — sokszor teljesen jóhiszeműen — a csendőr gyanúját bizonyos irányba terelni és amellet csökönnyösen kitart. A csendőr ezt vegye tudomásul, járjon utána, de ne tekintse az egyetlen célhoz vezető útnak, mert akkor a nyomozó tevékenysége egyoldalúvá válik és rendszerint nem vezet sikerre.

BARNA ANDOR

látzserspecialista, optikai és fotoszaküzlete. A m. kir. Honvédség, OTBA, MABI Posta, HÉV szerződéses szállítója. Budapest, VI., **Andrássy-út 26.** — Telefon: 316-546. (Az „Opera” kóvánház mellett). A testület tagjainak 10% engedmény. Vidéknek készséggel küld árajánlatot.

NAGY IMRE

cs és kir. udvari szállító
virágkereskedő

Budapest, Fővám-tér 5.

Távbeszélő: 186-829 és 186-820.

HORÁK SIMON

PAPIRKÉPKERET (PASSEPARTOUT) MŰINTÉZET
Rákóczi-út 8/b. Dohány-utca 5/a.

Vidéki megrendelések pontos és gyors ellátása.
Fényképkartonok mindentéle kivételben és árban kaphatók.

FLORA

FEST, TISZTIT

ÜZEM:

BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSÁR-ÚT 4. Telefon: 180-222.

BUDAI KÖZPONT: II., TÖRÖK-UTCA 2. Telefon: 366-656.

KÖLTÖZKÖDÉST

helyben vidékre és külföldre zárt butorkocsival és teherautóval szakszerűen vállal

LEHRNER MÁTYÁS
SZÁLLITMÁNYOZÓ

BUDAPEST, V., Váci-út 6. Telefon: 112-167.

A JÓNÉMET KÖNYV

Knapp Gusztáv könyvesboltjában,
BUDAPEST, IV., ESKÜ-ÚT 6.
Speciálítás KATONAI ÉS POLITIKAI KÖNYVEKBEN.

Kisörssy Aladár

VARTA accumulatorok autóhoz, rádióhoz.

PERTRIX szárazelemek l e r a k a t o .

BOSCH autóvillamos berendezések javítása.

BUDAPEST, IX., Lónyay-utca 7.

Tömegbélyeget

minden mennyiségben átveszek a legmagasabb napi áron.

Hajnal Gyula

Budapest, Dohány-u. 46. I./1.

STETTNER ANDRÁS

ekl. gépészmérnök

üzem és irodafelszerelési vállalat,

BUDAPEST, I., Attila-u. 75. Tel. 161-119.

Irodai gépek, felszerelések, alkatrészek, nyomtatványok, papírosok stb.

vitéz Falta László
altábornagy.

A napokban még itt járt közöttünk, daliás alakjáról sugárzott a munkakészség, az alkotás láza, a vezetőférfi energiája. Alig egy hónapja, hogy régen

lappangó betegsége a kórházi ágyra kényszerítette, ahonnan azonban már csak a sirba kísérhettük. Nem érthette meg szíve legégetőbb vágyát: látni még a nagyváradi honvéd hadapródiskolát, ahonnan harminchat évvel ezelőtt, mint zászlós, katonai pályáját megkezdte.

Ez a pálya töretlen ívű, mindig egész férfit, egész katonát kívánó munkakörökkel és ismételt elismerésekkel, kitüntetésekkel díszített pálya volt. A világháború előtti évek békeszolgálatában, a négyéves háború számtalan feladatában, azután az ország újjáépítésének erőfeszítéseiben az előlküzdők soraiban állott, mert rendkívüli képességei a hivatás lelkesége és az elhivatottság hite vezették minden munkájában e kiváló katonát. Rendkívüli képességei egészen fiatalon már a vezérkarba juttatták s jó részt itt küzdötte végig a világháborút. Ezután vegyesdandár vezérkari főnök, majd később vegyesdandárparancsnok volt. Ebből az állásból a Leg-

felsőbb bizalom a m. kir. csendőrség élére állította a múlt év tavaszán.

Szigorú, de melegszívű előljárónk volt, aki minden rendelkezésével a csendőrségnek a nemzet életében kijelölt döntően fontos szerepét hangsúlyozta s aki, tudjuk, őszintén megszerette a csendőrséget. A csendőrség mély tisztelettel áll sírja mellett s megőrzi emlékét kegyelettel.

Vitéz Falta László altábornagy temetése e hó 9-én volt Budapesten, a farkasréti temetőben. A temetésen megjelent vitéz Sónyi Hugó gy. tábornok, a m. kir. honvédség főparancsnoka, vitéz Zách Emil, vitéz Barabás Emil altábornagyok, kívülök még a tábornoki kar számos tagja, a belügyminiszter képviselőjében Horváth Dezső min. tanácsos, vitéz Nemerey Márton tábornok, a m. kir. csendőrség felügyelőjével az élén, a Budapesten állomásozó csendőrtisztikar teljes számban és a vidéki kerületi parancsnokságok segédtisztjei, nagyszámú honvédtiszti küldöttség, a Budapesten szolgálatot teljesítő és szolgálatmentes legénység, a vitézi rend küldöttsége s igen nagyszámú, előkelő közönség. A szolgálati szabályzat előírása szerinti gyászkiírást vitéz Jány Gusztáv altábornagy, hadtestparancsnok vezényelte. Kivonult egy csendőrdíszszázad is s a csendőrség adta a sorfalat, koporsóvivőket, keresztes- és rendjelvivőket is. Dr. Hász István tábori püspök végezte a temetést nagy papi segédlettel, ő búcsúztatta a sírnál kegyeletes szavakkal az élete koradélutánján sirba távozott kiváló katonát, volt felügyelőnk.

Pótbetalások Balatonfüredre. A m. kir. honvédelmi miniszter úr a balatonfüredi csendőrségi gyógyháza az V. gyógyidőszakra pótlólag a következőket utalta be: Dr. Domoszlay Gyula ezredest és feleségét, Náday Ferenc g. századost, Berlányi Zsigmond alezredest, Körmöczy Nándor g. főhadnagyot, özv. Krausz Antalné, ezredes özvegyét, Ledermüller József ny. honvéd ezredest és feleségét, özv. Csányi Wolnhoffer Emilné, honv. tábornok özvegyét, Vojnich László ny. honv. számv. főgazdát, Csenki Sándor ny. honv. ezredest, özv. Krisztel Györgyné tiszthelyettes özvegyét és Nagy Károly áll. rendsz. I. oszt. műszaki altisztet.

Pótbetalások Hévízre. A m. kir. honvédelmi miniszter úr a hévízszentandrás csendőrségi gyógyháza az V. gyógyidőszakra pótlólag a következőket utalta be: Huszár Agoston ezredest és feleségét, vitéz Paksy-Kiss Tibor alezredes feleségét, Buday Andor ny. ezredest és feleségét, özv. Jencs Árpádné alezredes özvegyét, Nagy Vilmos ny. ezredest, özv. Miller Béláné, hadnagy özvegyét, Poszongyi János alhadnagyot és özv. Hartmann Jánosné, tiszthelyettes özvegyét.

Díjesretek. A m. kir. honvéd vezérkar főnöke okirati dícséretben részesítette Balogh György szombathelyi III. kerületbeli törzsrömetest a Ruténföld visszacsatolása alkalmával felmutatott átlagon felüli kitünő értékes szolgálataért.

A m. kir. kassai VIII. honvéd hadtestparancsnokság okiratilag megdicsérte: a székesfehérvári II. kerület állományába tartozó Tóth Dénes tiszthelyettest, Varju István törzsrömetest és Becsik Balázs próba csendőrt, mert a Kárpátalja országrésznek az anyaországhoz való visszacsatolása alkalmával a hadműveletek során kimagasló szolgálatot teljesítettek, Bozsó Sándor, Kozma Gyula, Czuppon Béla, Homoki Miklós és Pethő Dezső próba csendőroket, mert a Kárpátalja országrésznek az anyaországhoz való visszacsatolása alkalmával az ellenség előtt bátor magatartást tanúsítottak, a szegedi V. kerület állományába tartozó Becse Máté alhadnagyot, Győrfi Gábor és Gál István tiszthelyetteseket Kárpátalja országrésznek az anyaországhoz való visszacsatolása alkalmával a hadműveletek során teljesített kimagasló szolgálataikért, Szénási András alhadnagyot pedig Kárpátalja országrésznek az anyaországhoz való visszacsatolása alkalmával az ellenség előtt tanúsított bátor magatartásáért.

A m. kir. Kárpát csoport parancsnokság okiratilag megdicsérte: a székesfehérvári II. kerület állományába tartozó Magyar Lajos próba csendőrt, mert a Kárpátalja országrésznek az anyaországhoz való visszacsatolása alkalmával az ellenség előtt bátor magatartást tanúsított, a szombathelyi III. kerület állományába tartozó Németh István IV. alhadnagyot, Szalai István I., Gulyás Mihály, Tóth István tiszthelyetteseket, Harsány József, Lóránt István, Németh Kálmán II. és Porpáczai Béla törzsrömetesteket a Kárpátalja

vitéz Falta László altábornagy temetése: a lövegtalpra helyezett koporsóval elindul a menet.

ország résznek az anyaországhoz való visszacsatolása alkalmával a hadműveletek során teljesített kimagasló szolgálataikért.

A m. kir. Kárpátalja katonai közigazgatás vezetője okirattal megdicsérte: a székesfehérvári II. kerület állományába tartozó *Németh Imre I.* törzsrőmester v.-t, *Maros György* törzsrőmestert, a szegedi V. kerület állományába tartozó *Oláh János* tiszthelyettes, a debreceni VI. kerület állományába tartozó *Trombitás Ferenc* és *Ungi Zsigmond* tiszthelyetteseket, mert Kárpátalja megszállásának idején s a katonai közigazgatás teljes ideje alatt, mint *őrsparancsnokok* fáradhatatlan buzgalommal és szorgalommal, igen jó eredménnyel teljesítették szolgálatukat és örskörletükben a közbiztonságot és rendet teljes mértékben biztosították, — a székesfehérvári II. kerület állományába tartozó *Pintér Miklós* törzsrőmestert, a szegedi V. kerület állományába tartozó *Gubinyi Mihály* törzsrőmestert, a debreceni VI. kerület állományába tartozó *Bozsonyi András* és *Kőszegi Antal* törzsrőmestereket, mert Kárpátalja megszállásának idején s a katonai közigazgatás teljes ideje alatt, mint *őrsparancsnok helyettesek* fáradhatatlan buzgalommal és szorgalommal teljesítették szolgálatukat, őrsparancsnokukat a közbiztonság és rend helyreállítása és fenntartásában buzgón és eredményesen támogatták, — a szombathelyi III. kerület állományába tartozó *Bódi János*, *Fülöp János I.* alhadnagyokat, *Egyed László*, *Falusi István*, *Sári Gusztáv* tiszthelyetteseket, *Lőrinc László*, *Horváth János I.*, *Csöndör József*, *Tóth Mihály*, *Buzás Kálmán*, *Takács Sándor III.*, *Nemes József III.* és *Molnár János I.* törzsrőmestereket a Kárpátalján teljesített eredményes szolgálataik elismerésül, — a szegedi V. kerület állományába tartozó *Péter Mátyás* tiszthelyettes és a debreceni VI. kerület állományába tartozó *Prókai Sándor* őrmestert, mert Kárpátalja megszállásakor a hadműveletek alatt és azok befejezése után a csendőr zászlóaljparancsnokánál mint Irodai segéd munkás, fáradhatatlan buzgalommal és szorgalommal teljesítette szolgálatát.

A szombathelyi III. kerület parancsnoka okirattal megdicsérte *Koltai Jenő* tiszthelyettes, *Németh Ferenc III.*, *Gerágye Károly* és *Takács Imre II.* törzsrőmestereket, mert mint *járőrvezetők* Keszthelyen és környékén 1937., 1938. és

1939. években elkövetett többrendbeli lopás és orgazdaság büntetteiben nagy alapossgal, körültekintéssel és lankadatlan kitartással nyomoztak és a tetteseket az igazságszolgáltatás kezére juttatták, továbbá nyilvánosan megdicsérte *Élő János*, *Kovács Lajos I.* és *Bánföldi György* csendőröket, akik a fenti nyomozásoknál járőrvezetőjüket nagy körültekintéssel, buzgósággal és kitartással támogatták és, ezzel eredményesen közreműködtek abban, hogy a bűnösök az igazságszolgáltatás kezére jutottak.

A debreceni VI. kerület parancsnoka a következő parancsot adta ki: „A közelmúltban a dombegyházi határrészen a szemben levő román határőrség parancsnoka magyar területre hatolt be. A magyar határőrség az illetőt elfogta, majd mikor szökést kísérelt meg, lelőtte. Ezután a román katonák és a magyar határőrség között tüzharc keletkezett. Erre a határőrség tiszti parancsnoka riadót rendelt el az állomáshelyen. E riadóztatás következtében a dombegyházi őrs is részt vett a határszéli eseményekben. A riadó gyors végrehajtása, valamint a határvonalnak a határőrséggel együtt történt gyors megszállása alkalmával tanúsított elszánt és lelkes magatartásáért az őrsparancsnokot, valamint az őrs legénységét megdicsérem.“

Fegyverhasználatok. A törökszentmiklósi őrs állományába tartozó *Nagy András* csendőr és *Tóth György* prb. csendőrből állott járőr augusztus 27-én Törökszentmiklóson Varga János ottani lakos ellen nyomozott. Varga a járőr elől egy ház udvarába futott s mikor a járőr odaért, Varga a járőrvezető szuronyát lefegyverezési szándékából megragadta. A járőrvezető Varga ellen szuronyfegyvert használt s azt hasán életveszélyesen megsebesítette.

A balatonszárszói őrs állományába tartozó *Kosztolányi István* és *Pungor János* csendőrből álló járőr augusztus 26-án Teleki községben Balogh János ottani lakost elfogta és rakoncátlan viselkedése miatt megbilincselte. Bilincselés közben Balogh a járőrt megtámadta, szuronyát megfogta, mire a járőr Balogh ellen szuronyfegyvert használt és azt a nyakán súlyosan megsebesítette.

Mindkét esetben sérülteket első segélynyújtás után kórházba szállították. A járőrök tagjai nem sérültek meg.

Regényrészletet mai számunkban anyagtorlódás miatt nem adunk.

Közlekedési baleset. A budapesti közlekedési őrs állománya tartozó *Kökényesi István* csendőr által vezetett egyik kincstári gépkocsit augusztus 25-én a Lánchíd pesti hídfőjénél egy polgári gépkocsival összeütközött. A kincstári gépkocsi súlyosan megrongálódott. Személyek nem sérültek meg.

A „Tavaszi portyázás” című könyv megrendelőinek szíves figyelmébe! A „Wiko” könyvnyomda (Kassa, Szent István-körút 18.) felkéri mindazokat, akik *Dienes Andor*: „Tavaszi portyázás” c. novellaskötetének vételárát még eddig nem fizették be, szíveskedjenek szeptember hó 25-ig a vételárát — a könyvhöz csatolt csekklap útján — postára adni. Egy példány vételára — portóköltéssel együtt — 3 P 10 f.

Csendőrségi Közlöny 19. szám, Szabályrendeletek. Csendőrségi szolgálati könyvek helyesbítése. Szolgálati könyvek, pótlékok, helyesbítő szelvények és közérdekű rendeletek igénylése. A folyamrendezési tennivalók ellátása tárgyában kiadott 71.900/1939. B. M. számú rendelet (16—1930. Cs. K.) végrehajtása. Az áralakulás hatályosabb ellenőrzésére hivatott kormánybiztosnak a m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter felügyelete alá helyezése.

Ki tud róla? Kapott András alsókalocsai őrsbeli törzsőrmester keresi *Dimbián László* (lehet, hogy nevét már megváltoztatta) tiszthelyettes vagy törzsőrmestert, akit a forradalom Alsókalocsán (Máramaros m.) ért. Aki tud valamit, közölje Kapott törzsőrmesterrel.

Pavlyuk Pál felsőpapsai lakos keresi testvérbátyját, *Pápai (Pavlyuk) Andrást*, aki 1883-ban született Felsőpapsán és kb. 6 évvel ezelőtt mint tiszthelyettes, Püspökhátvan vagy Hatvanban szolgált. Aki tud valamit róla, közölje fenti címen.

Gáspár István ny. alhadnagy, Dombóvár, Andrassy-út 56. szám alatti lakos keresi fontos ügyben *Barna Kálmán* jános halmi születésű, 43 éves molnárt és feleségét szül. *András Agnest*. Aki tud valamit róluk, közölje Gáspár ny. alhadnaggal.

Csendőrségi tollforgót árusít. köt. javít. *Várfai (Vlahina) Mihály* ny. szakaltiszt, Budapest, XIV., Újvidékköz 5. fsz. 2. (69-es villamossal Amerikai-útnál leszállani). *Dél József* ny. thts. Rákosszentmihály, Matild-utca 11. sz., *Fekete Imre* ny. törzsőrmester. Új-Hatvan, Toldi-utca 2. Árak és munkadíjak: szép, új dísztoll, válogatott tollból 10 P, szolgálati tollforgó nagyság szerint 5—6 P, régi toll átkötése 1 P, pótlással 2 P, beküldött új toll vágása és megkötése pótlás nélkül 3 P, pótlással 3 P 50 fillér. A postaköltséget a megrendelő viseli. — *Papp Ferenc* ny. törzsőrmester (Hajdúböszörmény,

Szilágyi Erzsébet körút 35.) kappanfarokból különleges gondal készült tollforgókat 30, 25, 20 és 15 P-ért árusít. Megtekintésre vételkötelezettség nélkül küld tollforgót, az esetleges visszaküldés postai költségét azonban az érdeklődőknek kell viselniük.

SZEMÉLYI HIREK.

Elöléptek svz. alhadnagyokká: a budapesti I. kerületben *Bogár Ferenc*, *Szentgyörgyi Albert*, a pécsi IV. kerületben *Hardényi Gyula*, a miskolci VII. kerületben *Dénes József*, *Balogh József* II. és *Berecz Mihály* svz. tiszthelyettesek.

Új szakasziparancsnokok. A kassai VIII. kerületben vitéz *Tamasy István* alhadnagy, *Simon Ferenc* és *Szabó Ferenc* II. tiszthelyettesek.

Új őrsparancsnok. A debreceni VI. kerületben *Rádi Pál* törzsőrmester v. ideiglenes őrsparancsnokká kinevezetett.

Új alesoportvezetők. A pécsi IV. kerületben *Polgár József* és *Toldi József* tiszthelyettesek alesoportvezetővé kinevezetettek.

Véglegesítették. A szegedi V. kerületben *Pusztai István*, *Ranga János*, *Badits László*, *Szavai Ferenc*, *Hetesi László*, *Erdős József* II., *Németh József* III., *Bolvári Antal*, *Sipos Dezső*, *Hatos József*, *Feca Lajos*, *Seprenyi László* és *Simcsik István* csendőrök a próbaszolgálati idő letöltése után.

Házasságot kötöttek. A székefehérvári II. kerületben: *Harmat Ferenc* tiszthelyettes *Szabó Erzsébet*től Sárkeresztúron, *Szekeres Lajos* I. törzsőrmester *Csuka Mária*val Székefehérváron, *Szigeti József* törzsőrmester v. Resch Magdolnával Fertőrákoson, a pécsi IV. kerületben: *Nagy József* III. törzsőrmester v. *Molnár Margittal* Felsőmocsoládon, *Csaba Ferenc* őrmester *Franzökövics Katalinnal* Marcaliban, a miskolci VII. kerületben: *Nemes András* őrmester *Kovács Eszterrel* Átányon.

Született. A székefehérvári II. kerületben: *Takács György* őrmester feleségének *Ferenc-János* fia, a szombathelyi III. kerületben: *Németh Imre* II. törzsőrmester feleségének *Edít* leánya, a pécsi IV. kerületben: *Iványi Gergely* tiszthelyettes feleségének *Livia-Anna* leánya, a miskolci VII. kerületben: *Barta Gábor* törzsőrmester feleségének *István-Géza* fia, *Szászdi Demeter* törzsőrmester feleségének *László* fia, a kassai VIII. kerületben: *Havas Ferenc* törzsőrmester feleségének *Árpád-László* fia, *Tóth Lajos* törzsőrmester feleségének *Lajos-János* fia, *Kövári György* tiszthelyettes feleségének *László-György* fia.

Halálozás. *Szabó Bálint* törzsőrmester *Attila* fia Debrecenben elhalt.

NAGY KÁROLY és VASVÁRY MIKLÓS új és használt írógépek
Nádor-utca 30.
Távbeszélő: 126—243.

BÚTOR- ÉS TEXTILKERESKEDELMI RT.
BUDAPEST, VI. KER., LISZT FERENC-TÉR 5. SZ.

EGY HELYEN — EGY SZÁMLÁN

teljes lakberendezések, egyes bútorok, kárpitozott bútorok, szőnyegek, kelengyék, 6-tól 24 hónapig terjedő részletfizetés.

ÁRJEGYZÉKET DÍJTALANUL KÜLDÜNK.

Országos Ruházati Intézet Rt.

Budapest, V., Eötvös-tér 1. Telefon: 18-48-31, 18-48-32.

Mint a honvéd jóléti alaphoz tartozó vállalat, szállít 12 havi gh. levonás mellett: egyenruhát, polgári ruhát, fehérneműt és minden felszerelést. • Vidéki megbízottak!

BUTOR bevásárlását bizalommal eszközölje **BERTALAN-né KERESZTÉNY BUTORSZALON-nál** BUDAPEST, A. m. kir. csendőrség tagjai kedvelt, elismert bevásárló helye. VIII., RÁKÓCZI-ÚT 82. I. EM. Polgári és luxus kivitelű bútorok készpénzárban kedvező fizetési feltételekkel. Képes árajánlatot küldünk!

1 költséggel 3 helyen íoz
ALADDIN petróleumgáz

Hőtankja

Díjtalan ismertetés

Aladdin

Budapest, VII., Rákóczi-út 32

Rókussal szemben

Központi iroda: VII., Nyár-u. 7

Rheinmetall írógépek

STRUBE REZSÖNÉL

BUDAPEST, VI. ker.,

Vilmos cs.-út 15/a.

TÁVBESZÉLŐ: 114-142

A magy. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek.

Olvassa el, mielőtt ír nekünk!

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kézírásos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. A közlemények fogalmazási átcsiszolásának és — ha szükséges — tartalmi módosításának, valamint a törlés és a kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak.

A kéziratot kérjük a papírlapnak csak egyik oldalára, lehetőleg írógéppel írni. Olvashatatlan, vagy névtelen kéziratot nem foglalkozunk. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ és csak akkor küldünk vissza kéziratot, ha a szerző megcímezett és válaszbélyeggel ellátott borítékot mellékel ahhoz. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük.

Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének nyilatkozatát arról, hogy a felvételek közléséhez — a szokásos tiszteletdíj ellenében — hozzájárul.

A megjelent közleményekre, fényképekre, rajzokra tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnomatni.

Közlemények különnyomatait a nyomda a velünk kötött szerződésben megjelölt árszabás szerint köteles elkészíteni.

Minden hozzánk intézett levélre a szerkesztői üzenetekben válaszolunk, jelige alatt. Jelígeül legcélszerűbb kisebb hely

ség nevét, vagy ölgyű számot választani. Aki jelígeit nem jelöl meg, annak neve kezdőbetűi és állomáshelye megjelölése alatt válaszolunk.

Magánlevelet nem irunk, akkor sem, ha a beküldő válaszbélyegget mellékel.

Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a Csendőrlexikon rovatban felelünk.

Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Hozzánk intézett levelet szolgálati útra nem terelünk és azok tartalma, vagy beküldőinek kiléte felől senkinek sem adunk felvilágosítást.

Előfizetést csak a csendőrség nyugállományú tagjaitól, továbbá a honvédség és a m. kir. rendőrség, a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. Legkisebb előfizetési idő: félév.

A pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.342. számú postatakarékpénztári csekk számlájára befizetni.

Arad. Lexikonban felelünk.

1903. Hogy miért nem hívták be szolgálatra, nem tudjuk. Ha a feltételeknek megfelel és szükség lesz Önre, bizonyára behívják. Egyebekben közöljük, hogy elsősorban azokat hívják be, akik a közelmúltban mentek nyugállományba. Ez természetesen is.

Szorgalom. Kölesönös áthelyezési kéréseket lapunkban nem közölhetünk. Kellő indok esetén szolgálati úton kérheti áthelyezését.

Herend. Kiténtetéseit a nyugállományban, polgári ruhán is viselheti, különösképpen ünnepi alkalmakkor, ünneplőben. Hétköznap nem igen. Seki se szólhat ez ellen s akinek mégis volna megjegyzése, az ellensége mindennek, ami férfias, katonás és ami erény, annak is. Nem kell rá adni semmit.

Névnap. Szó sincs róla, hogy augusztus 20-a csak Szent István névünnepe, az Istvánok épp úgy tarthatják névünnepeket ekkor, mint Szent László névünnepe a Lászlók.

MERCEDES ÍRÓGÉP

megbízhatósága vitán felül áll. A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételekkel.

Vezérképviselőt:

Bemutató terem:
V., Nádor-utca 15.

ÍRÓGÉP BEHOZATALI RT.
Budapest, V., Nádor-u. 24.

Mi **Turán** MAGYAR ÍRÓNT HASZNÁLUNK

Gyártja: SCHULER JÓZSEF RT., BUDAPEST

FÉNYKÉPEZŐ GÉPEK

ÉS KELLÉKEK

SAKÁL GÉZA

SAKÜZLETÉBEN
V. DOROTTYA UTCA 11.

IFJ. KELELÁSZLÓ írő-számológép javítóüzeme,

„FORTUNA” írógépek magyarországi vezérképviselője. ● Budapest, VI., Hajós-u. 26/b. Távbeszélő: 117-814. ● „A csendőrség tagjainak és alakulatainak 10% engedmény.”

AZ ETERNA-ÓRA

olyan, mint a katona,
teljesen megbízható,
pontos és kitartó
Világmárka 1856 óta.

Ajta. Kérelmét eljuttattuk illetékes helyre, eredményre azonban aligha számíthat, mert a kitüntetések felkutatásának nem ez a módja. Ha úgy véli, hogy a világháború alatt kitüntetésben részesült, de az értesítés, illetve kitüntetés valamilyen oknál fogva nem jutott el Önhöz, kérjen levélben a „m. kir. hadilevéltár személyügyi osztálya”-tól (Budapest, I., Bécsikapu-tér 4. sz.) kutatóívet és csekket. A csekken 2.50 P kutatási díjat kell befizetnie, a kutatóívet pedig kitöltve vissza kell küldeni a hadilevéltárnak. Körülbelül egy éven belül megkapja a választ, Károlycsapatkeresztet, bolgár és osztrák háborús emlékérmét már nem igényelhet, elkésett vele. A magyar háborús emlékérmére nézve forduljon felvilágosításért a községi jegyzőhöz.

Karanesség. A Cs-3. jelzésű Fegyver- és lövőutasítás 19. §. 4. bek. szabályozza.

Lendvai eső, Gomba. 1. A bűncselekményt elkövető besorozott egyén egészen a katonai esküdtételig olyan elbírálás alá esik, mint a polgári egyének. 2. Dohányeladási engedély nélkül dohányneműt senki sem árúszíthat, tehát a koresmáros sem. Ha megteszi, kihágást követ el. Természetesen azt is tárgyalni kell a feljelentésben, ha a megszabott árnál drágábban adja el. 3. Cséplőgépet csak arra képesített és igazolvánnyal ellátott egyén kezelhet. (L. 30.531/1886. Közmunka és közlekedésügyi min. rend.) Ha nem ilyen egyén kezeli a gépet, a járásbíróság elé utalt kihágás forog fenn. A cséplőgéptulajdonosnak ezt tudnia kell. A csendőrnek kötelessége a baleseteket, szerencsétlenségeket megakadályozni igyekezni. A cséplőgépnél — ismeretes, — hogy sok a balesetlehetőség, ami csak növekszik, ha képesítés nélküli egyén kezeli azt. Fel-tétlenül megakadályozandó!

G. J., Dombóvár. Tanoncoknak évenként 14 napi, 2 részletben is igénybevehető fizetéses szabadság jár. Bővebbet a 30.000/1936. I. M. számú rendelet 49. §-ában talál. A keresést a Hírek rovatában közöljük.

Csak előre. Áthelyezés esetén az új állomáshely utáni lakbér csak akkor illetékes, ha oda valóban bevonult. Ha közben megbetegedett és nyugállományba távozott s emiatt új állomáshelyre nem vonulhatott be, az előbbi állomáshely utáni lakbérre tarthat csak igényt. Ha azonban az új állomáshelyre bevonult, az azutáni lakbér akkor is illetékes, ha nem költözködött át.

Pozsony. Elsősorban a szöveg irányadó. Ha a minta szerint írja, az sem hiba. Ez lényegtelen formai kérdés.

Bajtársak. A vagyonrész megállapítása helyesen történt. A Cs-20. Határozványok 17. pontja alapján kamat is meg-

illette volna Önt, ez azonban oly csekély összeg lett volna, hogy elmulasztásával károsodás alig érte.

1906. A nőöket megillető áthelyezési költségekre csak abban az esetben tarthat számat, ha az áthelyezése előtt meg-nősült már. Ebben az esetben is csak a régi állomáshelyről az új állomáshelyre szállíthatja ingóságait. Más helyre vagy helyről történt szállításokat nem számíthat fel.

1904. 1. Leszerelése után rövidesen megkapja. 2. Újbóli felülvizsgálat alá is állományilletékes kerületénél kerül. 3. Beadhatja a kérvényt a kerületi parancsnoksághoz. 4. A gazdasági hivatalt is kötik a rendeletek, ezért nem járhatott el másként. Újbóli kérelmet terjeszthet elő az osztály-parancsnoksághoz, de más döntésre aligha számíthat. 5. Csak áthelyezés vagy végleges nyugállományba helyezés alkalmával számíthatja fel az áthelyezési költséget.

Sz. L. Gomba. 1. A közzgazdálkodási vagyonrész a tartósan vezényelt is az anyaörsén törleszti, mert hiszen a vagyon-része ott van s csak áthelyezése alkalmával számolják át az új közzgazdálkodásnak.

Kaloesa. Azt kérdezi, hogy a Szut. 323. pontjának utolsó-előtti bekezdésében említett egyéneket megbilincselésük előtt köteles-e a járőr elfogni, illetve elfogásukat kijelenteni, vagy anélkül is elfoghatja azokat. A Szut. 323. pontjának 2. bekezdése megmondja, hogy a bilincs csak *elfogott* egyén ellen alkalmazható. Ez alól nem képez kivételt az említett pont utolsóelőtti bekezdése sem, amely úgy szól, hogy *meg lehet bilincselni végül a kőborcigányokat, továbbá a csendőrség őrizetére bízott azokat az egyéneket, akiket a hatóság különösen veszélyeseknek nyilvánított vagy akik mint ilyenek ismeretesek.* A kőborcigányt a csendőr a Szut. 312. pontjának 23. alpontja alapján fogja el, azok a különösen veszélyes egyé-nek pedig, akiket a hatóság bíz a csendőrség őrizetére, amúgyis foglyok. Ebből folyik, hogy a csendőr ezeket is mint foglyokat bilincseli meg. *Elfogott* egyén ellen bilincs csak akkor alkalmazható, ha a Szut. 323. pont a)–d) alpontok valamelyike fennforog. A 323. pont utolsóelőtti bekezdésében említett kőborcigányokat és különösen veszélyes egyé-neket azonban akkor is elfoghatja a csendőr, ha az a)–d) pontok egyike sem áll fenn. Ezt jelenti csupán a Szut. 323. pontjának utolsóelőtti bekezdése és nem azt, hogy a kőbor-cigányok és a különösen veszélyes egyének elfogás nélkül is megbilincselhetők.

K. B. Gy. prb. eső. Szöny. Gyilkosság kísérlete vagy szán-dékos emberölés kísérlete aszerint, hogy a bíróság megállá-

GYŐR:

arany-
ezüst

ÓRÁK OPITZ LAJOS

ÓRÁS ÉS ÉKSZERÉSZ
GYŐR, BAROSS-ÚT 21.
ALAPÍTTATOTT 1879.
A „TANÁREOSSÁG” tagja. Aranybevitte hely. Javítások

ÉKSZEREK, AJÁNDÉKTÁRGYAK
megbízható kivitelben.
Kedvező fizetési feltételek!

Számos kitüntető elismerés.
Megbízható jó munkát.
Csak mesternél rendeljen.

HORVÁTH MIKLÓS

Lakberendező kárpitosmester GYŐR, DEÁK F.-U. 25

Készt mindennemű kárpitosmunkát • Hálószoba és kombinált bútorek tervek szerint, elsőrendű kivitelben • Szolid árak. • Alapítva 1900-ban • A címre ügyelni!

ZALAEGRSZEG:

Pontos óra — pontos szolgálat.

ÓRÁK a legkifináltabb márkák arany — ezüst

ÉKSZEREK kedvező részletre is.

VASS LAJOS órás és ékszerész

ZALAEGRSZEG A csendőrség elismert bevásárló helye.

BUTOR

és szőnyeg szükségletét szerezze be a csendőrség kedvelt bevásárlási forrásánál.
A legegyszerűbből a luxus kivitelig. Kedvező fizetési feltételek! Megbízható minőségű nagyraktár!

MÉLTÁNYOS ÁRAK.

SZALÁY és DANKOVITS, ZALAEGRSZEG • Telefon: 142.

Az összes rendszerű

IRÓGÉPEK

ALKATRÉSZEK

Szakszerű javító üzem.

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételekkel.

HORVÁTH MIKLÓS-nál

írógép műszerész

ZALAEGRSZEG

A postával szemben.

IRÓGÉP

Farkas Vilmos céghez

összes rendszerű alkatrész bevásárlásunknál forduljunk bizalommal

GYŐR, Árpád-út 30.

Keresetény szaküzlet!

Kedvező fizetési feltételek. • Javítások.

Kerékpár, rádió, gramofon, csillár, részletre is

IFJ. VARGA JÓZSEF-NÉL

GYŐR, Árpád-u. 50. sz. • Javítás kölesönzés

Mindennemű kerékpárok, vadászfegyverek, varrógépek, takaréktűhelyek, stb. kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók

A csendőrség kedvelt, megbízható bevásárlóhelye.

D. HORVÁTH IMRE

vaskereskedőnél
ZALAEGRSZEGEN,
RAKÓCZI-ÚT 1. SZÁM.

Puch-kerékpár körzeti képviselő.

A csendőrség kedvelt, megbízható bevásárlóhelye.

pítja-e az előre megfontolt szándékot vagy sem. A lelőtt számmárért a tettes csak kártérítéssel tartozik. Nem vagyronrongálás, mert a szándéka nem a számár lelővésére irányult. Olvassa el az 1927. évfolyam 543., az 1928. évfolyam 772. és az 1929. évfolyam 504. oldalán adott válaszainkat is.

Tiszavirág. Véleményünk szerint a fenyítés nem olyan természetű, hogy a bevezénylést akadályozná.

Ung. I. Azt, hogy a fogalmazványok stb. átvizsgálásánál melyik parancsnok milyen színű irónt használjon, a kerületi parancsok szabályozták. Egységes rendelkezés erre nincsen. 2. Az átvizsgálás végett a szakasparancsnokhoz vagy a szárnyparancsnoksághoz érkező havifüzeteket, szolgálati lapokat, fogalmazványokat stb. felesleges vettemezni. Elég csak az észrevételt reávezetni, vagy ha nincs észrevétel, keltezni és aláírni. Az aláírás után azonban célszerű a szakpk. vagy sznypk. megjelölést (bélyegzőt) alkalmazni, hogy mindjárt látni lehessen, hogy kitől származik. 3. Ha az őrs állomáshelye a szolgálati lapba be van írva és ha a járőr a pihenőt a laktanyában tartja, akkor a laktanyát külön feltüntetni nem szükséges. Elég a megtartott pihenőt az őrsállomás rovataiba beírni, mert az őrsállomáson másutt, mint a laktanyában úgysem lehet pihenőt tartani.

B. J. törm. Csak olyan példát kell kitalálni, amely a valóságban is megtörténhetik. Sok esendőrnek hibája, hogy olyan rémtörténetet agyal ki példaként, amely az életben sohasem fordulhat elő, csak azért, hogy ezáltal a példát minél „nehézebbé” tegye. Ön is ebbe a hibába esett, még pedig feleslegesen, mert az élet valóságos helyzetei is éppen elég fejtörést adnak néha, kár tehát ilyet külön kiagyalni, nem is szólva arról, hogy az ilyen lehetetlen példákknak semmi gyakorlati tanulsága nincsen. Ön pl. azt mondja, hogy a tettesek a járőr megpillantásakor futásnak erednek; a járőr átvizsgálja a hidat és megtalálja a dinamitot. Jogosult-e a megfutamodottak ellen fegyvert használni. Mit gondol, mennyi időbe telik egy híd átvizsgálása? És hol vannak már a tettesek, amikor a járőr a híd átvizsgálásával elkészül, ha közben egyre futnak? Aztán gyufaskatulya nagyságú dinamittal hidat felrobbantani? És megtalálni a gyufaskatulyát egy nagy híd alatt? Látja-e, mennyi lehetetlenség egy pársoros „példában”? Egyébként, ha tényleg megtörténik ez a csuda, hát a Szut. 330. pont 5. pontja alapján a fegyverhasználatot feltétlenül jogosnak mondanák ki, mert aki egy vasúti hidat fel akar robbantani, az veszélyes gonosztevő, minthogy az 1924.XV. j. t. c. 1. §. 3. bekezdése a robbanóanyag vagy robbantószer felhasználásával elkövetett büntett kísérletét is tíz évig terjedhető fegyházzal bünteti.

SZOMBATHELY:

Kerékpárok,

motorkerékpárok, alkatrészek, szakszerű javítások, zománcozás.

Irógépek megbízható bevásárlási helye

MAYER ÉS FLECK

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvezményes fizetési feltételekkel.

Szombathely, Belsikátor 3.

Kiváló minőség!

BUTOR Méltányos ár!

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező részletfizetési feltételekkel.

TÁRNOKY ISTVÁN

ASZTALOS MESTER NAGY RAKTÁRÁBAN
SZOMBATHELY, NAGYKAR U. 3.

ÓRÁK

Omega
Doxa
Schaffhausen
Zenith stb.

arany, ezüst, ékszer, ajándéktárgyak nagy választékban.

FEINER GYULÁ-nál

SZOMBATHELY Gr. Széchenyi István-u. 6.

Keresztény magyar üzlet.

Szakszerű javítások.

IRÓGÉP

(WANDERER—CONTINENTAL) ALKATRÉSZ, KELLEK, TÖLTŐTOLL, IMÁKÖNYV STB.

DUKESZ PAPIRKERESKEDÉSBEN
őggt. ZALÁN FERENC
SZOMBATHELY FŐTÉR

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételekkel!

KÉZIRATOK. FÉNYKÉPEK.

Fényképpályázatunk állandó.

Fényképpályázatunk augusztus havi jutalmazottja: **Bálint Géza** törm. v.

R. J., Csurgó. Rövidesen közöljük.

V. J., Érsekújvár. Sorát ejtjük.

Székely. Legyen nyugodt, minden magyar ember tudja, hogy kik azok a székelyek. Aki pedig nem tudja, nem is magyar az! Az írást nem közölhetjük.

V. Cz. J., Szombathely. Köszönjük a megemlékezést. Jó, de bizonyos oknál fogva nem használhatjuk.

L. J., Budapest. Nem közölhetjük.

T. J., Kisgejőc. Nem vers. Azt ajánljuk, tanulgassa az utasításokat, több haszna lesz abból.

V. Gy. Lenti. A célratartás sokszor közölt kép, a harcászati gyakorlat két, csak nehezen fellelhető fekvő csendőrt mutat, az erdei portyázásnál az alak beleolvad a háttérbe. Ezért nem jók a felvételek, Kaptunk Öntől már közölhető is, várjuk a hasonlókat!

Földi csendőr Aknaszlatina. Gépe igen jó, a nyitott sóbányákról a felvétel még sem sikerült és járőrtársát felesleges volt beállítani. A Tiszahidnál kár volt az őrszem féloldalát elhagyni. Sok mindenre kell vigyázni, hogy a felvétel jó legyen. Türelem és rövidesen viszontlátja képeit ha ily hibákat elkerül. Várjuk tehát.

Ballér törm. Tamási. Nem mindenki dicsekedhetik ilyen emlékekkel. Köszönjük, hogy ránk gondolt, közölni azért nem lehet, mert *nincs rajta kelet*, annak a napnak a megjelölése, melyen Ön azt kapta, már pedig a történelmi értékét az adja meg. Ha van módja, pótolgassa!

Kovács törm. Kálnik. A fűrésztelepre valóban kíváncsiak lettünk volna, a felvétel nagyon messziről történt. A nyitrai levelezőlap részletei olyan aprók, hogy nem használhatjuk.

V E S Z P R É M:

ÓRÁT

(DOXA, OMEGA, TELLUS STB.)

ÉKSZERT

arany, ezüst ajándéktárgyakat vásároljunk (részletre is)

Szakszerű pontos javítások

Címre ügyelünk!

OPTIKA.

REGÉNYI REZSŐ-nél
órás, ékszerész és látszerész
Veszprém, Gizella-tér 7.

KERÉKPÁR (alkatrészek) RÁDIÓ, (összes márkák) CSILLÁR

Kedvező részletrel

Megbízható kiszolgálás:

Szakszerű elismert javítóüzem.

Viczena Sándor

VESZPRÉM, Kossuth Lajos-utca 3. ☎ Telefon: 47.

K Ö N Y V E K

IRÓGÉPEK,

írószerek, papírúruk nagy választékban részletre is kaphatók az

EGYHÁZMEGYEI KÖNYVKERESKEDÉSBEN
VESZPRÉM, GIZELLA-TÉR 2.

Háztartási cikkek, kályhák, tűzhelyek, sportcikkek, vasárúk megbízható bevásárlási forrása.

RING ISTVÁN

VASKERESKEDÉSE

VESZPRÉM. Telefon: 135.

Vásároljunk a veszprémi

„BIZALOM”-útján,

40 megbízható cégnél, Kényelmes fizetési feltételekkel,

1 helyen fizetünk!

Központi iroda „BIZALOM”

VESZPRÉM. Kossuth Lajos-utca 24. szám. Telefon: 3—08.

Kapos. Közöljük.

Ungvár. Igen közlelrol érdeklő olvasóinkat, miként megy ott, a hegyek között a szolgálat. Köszönjük, várjuk.

Szakasz. Egyik nyáreleji számunkban közöltünk leírást az erdélyi havasok portyázásáról Kopacz alhadnagytól. Hasonló leírást bárkitől szívesen veszünk, különösen most, hogy Kárpátalján ismét magyar esendőr vigyáz, portyázik. Várjuk.

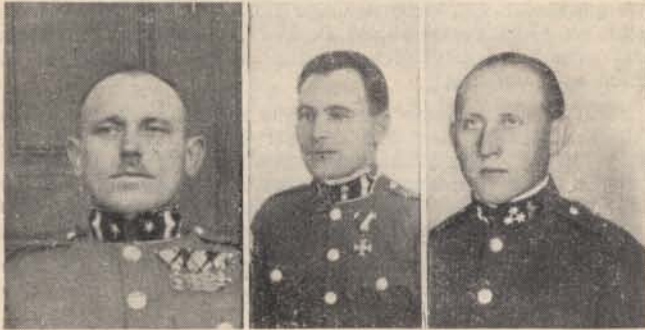
Tarcsavölgy. Lesz jó is köztük.

Pályázatmegfejtések.

Ki kutatta fel

a legtöbb löfegyvert 1938 július 1-től 1939 június 30-ig?

Az itt közölt táblázat (a pályázatra jelentkezettek névsor szerint) örvendetes munkák jele. Sajnos, nem elégít ki bennünket, mert szerettük volna látni valamennyi bajtársunkat,

akik löfegyvert az elmúlt év alatt önbuzgalmából — őrizetbe vettek. Sok ilyen bajtárs van, tudjuk máshonnan. Akik jelentkeztek pályázatunkra, azokból három, legeredményesebben működött bajtársunkat (neveik vastagabb betűkkel

szedve) finom, ezüstszalagos töltőtollal jutalmaztuk, a többieknek könyvjutalmat adtunk megemlékezésül.

Folyószám	Név és rendfokozat	Állomáshely	Őrizetbe vett		
			golyós	sörétes	pisztolyt
1	Csizmadia Antal tórm....	Resznek	1	14	13
2	Csomós József thtts ...	Tiszaroff	11	10	7
3	Debreceni Sándor őrm....	Budapest	2	8	11
4	Dömötör Lajos őrm....	Kapoles	4	5	1
5	Elekes János tórm....	Naszvad	—	8	9
6	Farkas István I. tórm....	Ülésdüllő	6	13	9
7	Horváth György, III. tórm.	Kisbodak	3	6	5
8	Nagy János I. őrm. ...	Nagyida	1	5	9
9	Nagy József cső. ...	Táp	3	3	2
10	Német Géza tórm. ...	Lajosmizse	9	15	9
11	Németh Lajos V. tórm.	Lajosmizse	12	18	13
12	Nyerges Mihály cső. ...	Paks	2	15	3
13	Szabó Gyula I. őrm. ...	Tiszafüred	6	7	17
14	Szalai György cső.	Ölbő	9	5	26
15	Szaniszló Dániel tórm. v.	Verpelét	12	10	10
16	Tölgyes Gábor őrm.	Üllő	2	2	19

Ki mit követett el?

(Megoldás.)

A folyó évi 13. számunkban közölt „Ki mit követett el?” című versenyfeladatunk megoldása a következő:

I.

Czinege Dénes azáltal, hogy Antal Béla helyett vizsgázott, a Btk. 400. §-ába ütköző szellemi közokirathamisítás véttségét követte el, mert azzal a cselekményével, hogy magát Antal Bélának adta ki, előidézte, hogy a polgári iskolai vizsgajegyzőkönyvbe, valamint a polgári iskolai bizonyítványba, tehát közokiratokba az a valótlan tény vezetessék be, hogy a vizsgát Antal Béla tette le. A cselekménye azért vétség, mert nem azért követte el, hogy azáltal magának vagy másnak vagyoni hasznot szerezzen.

Antal Béla a fenti cselekményre való rábírást követte el, tehát mint felbujtó esik büntetés alá.

A cselekményt sokan a Kbt. 71. §-ába ütköző kihágásnak minősítették. Ez téves, mert ez a kihágás csak akkor állapítható meg, ha a bizonyítványt kizárólag eltartás vagy segélynyerés céljából hamisítják. A bírói gyakorlat egyébként

B A J a:

KERÉKPÁR

MOTORKERÉKPÁR

IRÓGÉP

VARRÓGÉP

KIVÁLÓ MINŐSÉGBEN

ALKATRÉSZEK

KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEKKEL

HORVÁTH VILMOS.NÁL

BAJA — SZAKSZERŰ JAVÍTÓ ÜZEM —

A csendőrség kedvelt megbízható bevasárló helye.

Mi

Bútor

megbízható minőségben és hitelben kedv. fizetési feltételek mellett

a Kisiparosok Bútor Szövetkezeténél vásárolunk

Baja, TÓTH KÁLMÁN-TÉR
URÁNIA MOZI MELLETT

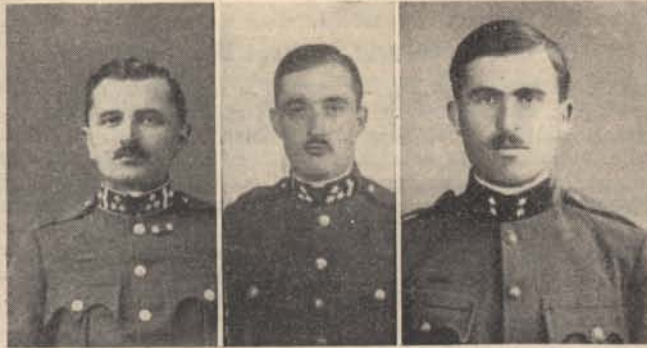
tól

ig

mindent vásárolhat megbízható minőségben, legkedvezőbb fizetési feltételek mellett

TRIBON
RT-NÁL
BUDAPEST ÜLLŐI UT 14

ilyen esetben is csak elemi iskolai bizonyítvány hamisítását minősíti kihágásnak; középiskolai bizonyítványnak eltartás, segélynyerés vagy pl. egy állás elnyerése végett meghamisítása is a Btk. 400. §-a szerint minősülő vétség, illetőleg büntett. A Czinege Dénes cselekménye különben akkor is közokirat-hamisítás volna, ha az Antal Béla cselekménye a Kbt. 71. §-a szerint volna minősíthető, mert a törvény

csak magának az eltartást, alkalmazást stb. keresőnek biztosítja az enyhébb elbírálást, de nem annak, aki az ő számára a hamis közokiratot készítette. (L. Pinczés-féle Btk. 724. oldal.)

2.

Gábor Herman fuvaros a Btk. 336. §. 3. pontjába ütköző lopás büntetést követte el.

Tévedtek, akik a cselekményt a Bn. 51. §-ába ütköző tulajdon elleni kihágásnak minősítették, mert igaz ugyan, hogy öt liter bornak (élvezeti cikknek) az értéke tíz pengőn alul van, de ilyen dolognak az ellopása is csak akkor minősül ki-

hágássá, ha büntetett minősítő körülmény nem forog fenn. Már pedig a hordó megfúrása betörésnek minősül. (L. Pinczés-féle Btk. 605. oldal 1. bek.)

Azok sem minősítették a cselekményt helyesen, akik sikkasztást láttak fennforogni, mert sikkasztást csak olyan dologon lehet elkövetni, amelyet a tettesnek megőrzés, kezelés, értékesítés, ideiglenes használat vagy feldolgozás végett, tehát a dolog felett bizonyos korlátozott rendelkezési joggal adtak át. A csak fuvarozás végett átvett dolog teljes mértékben az eredeti birtokos birtokában marad, annak eltulajdonítása tehát nem sikkasztás, hanem lopás. (L. Btk. 641. oldal 2. pont.)

Vagyonrongálás nincsen, mert ezt csak szándékosan, azaz vagyonrongálási szándékkal lehet elkövetni. A Gábor Herman szándéka nem vagyonrongálásra, hanem lopásra irányult. Egyébként is: az a körülmény, hogy a hordót megfúrta, mint tényelem már a terhére esett akkor, amikor a cselekménye ennek következtében lopás büntetetté minősült; ugyanezt a körülményt nem lehet mégégyeszer mint vagyonrongálást is a terhére számítani. A hordó megfúrása által okozott kárért azonban kártérítéssel tartozik.

A bornak vízzel feltöltése kétféleképpen minősíthető: az 1936: V. t.-c. 49. §. 1. pontjába ütköző kihágássá (miután a bor forgalombahozatalra volt szánva) és a Btk. 418. §-ába ütköző vagyonrongálássá, miután a gyanúsított a bort a vizezés által értékében csökkentette. Valószínű ugyan, hogy a bíróság részint a csekély kárérték miatt, részint pedig a borhamisítási szándék hiánya miatt egyikben sem fogja büntösként kimondani, hanem csak kártérítési kötelezettséget állapít meg, mégis, annál az általános elvnel fogva, hogy a csendőrnök mindig a szigorúbb minősítés álláspontjára kell helyezkednie, jobb, ha a cselekményt vagyonrongálásnak minősíti.

László Márton és Nemes Ottó orgazdaság büntetést követték el a Btk. 370. §-a szerint. Azért büntetett a cselekményük, mert az alapeselekmény is büntett. (Lopott borból ivás: orgazdaság. Lásd Pinczés-féle Btk. 675. oldal 1. bek.)

A sértett Elek Ferenc.

A foglaló kérdése magánjogi útra tartozik.

3.

Balázs Kálmán a személyes szabadság megsértésének vétését követte el a Btk. 323. §-a szerint.

DEBRECEN:

MEGBIZHATÓ! KÉNYELMES! ELŐNYÖS

„TAKARÉKOSSÁG”
R.-T. DEBRECEN

BEVÁSÁRLÁSI RENDSZERE

124 üzletben nyújt vásárlási lehetőséget.
1 helyen jelent fizetési kötelezettséget, a
havonta megújuló továbbvásárlás jogával!

FELVILÁGOSÍTÁST, VÁSÁRLÁSI UTALVÁNYOKAT KÉSZSÉGGEL NYUJT A KÖZPONTI IRODA DEBRECEN, DEÁK FERENC-U. 6.

Írógép

TOKÉS LAJOS

írógépszaküzlete
DEBRECEN, Ferenc József-út 66.

Hungária, Pátria, Reinmetall írógépek
eladása. Javítás, karbantartás, keilékek.
Kedvező fizetési feltételek.

Kerékpárok, Rádió, Csillárok, mindenféle
megbízható beszerzési helye tipusban
alkatrészek

Nánássy Lajos rádió és villamossági vállalata
Debrecen, Ferenc József-u. 85.
Könnyített fizetési feltételek

A PONTOSSÁG CSENDŐRERÉNYI!

Kiváló minőségű ezüst-, arany
Órák Ékszerék
Ajándéktárgyak nagy választékban!
Póstai szétküldés! • Méltányos árak!

SRETTÉR JÁNOS

Órás-és ékszerész
DEBRECEN, BATTYÁNY-U. 13.
Kedvező részletre is!

Felten és Guilleaume

kábel-, sodrony- és sodronykötélgyár Rt.
Bowden fékpázmák és spirálisok.

Budapest, XI., Budafoki-út 60. sz.

Igaz, hogy a gyanúsított szándéka nem a Márton János személyes szabadságának megsértésére, hanem az ő megtréfálására irányult, lehetséges tehát, hogy a bíróság gondatlanság esetét fogja megállapítani, miután pedig személyes szabadság megsértését csak szándékosan lehet elkövetni, gondatlanságból nem: Balázs Kálmán esetleg fel fogja menteni. Mégis — a fentemlített elvnek megfelelően — őt a csendőrnek személyes szabadság megsértése miatt kell feljelentenie, mert ha arra az álláspontra helyezkedik, hogy Balázs Kálmán semmit sem követett el és emiatt nem tesz feljelentést, elvonja az ügyet a bírói megítélés alól, már pedig a csendőr semmiféle ügynek nem lehet az eldöntője.

A gondatlanságból okozott könnyű testi sértés nem büntethető, de a gyanúsított a gyógykezeléssel járó költségek és az elmaradt kereset erejéig kárterítéssel tartozik.

Beérkezett összesen 267 megoldás, de mindhárom kérdésre csak 53-an feleltek meg hiba nélkül. Ezek a következők: **Abafalvi Imre** törm. Ujkigyós; **Alpári József** cső. Kecskemét; **Apostol Lajos** thts. Buzita; **Adám Antal** őrm. Kisgejőc; **Bajári Sámuel** cső. Kenderes; **Balog Ferenc** őrm. Piszke; **Balogh István** törm. Kondoros; **Gy. Balogh István** őrm. Sarkad; **Baranyi Imre** törm. Mezőkövesd; **Baráh Mihály** cső. Cigánd; **Bende Albert** thts. Ipolykeszi; **Borbély János** törm. Budapest; **Boros László** őrm. Újszék; **Bóti Alajos** cső. Bussa; **Csikész István** thts. Budapest; **Csüllög Ferenc** prb. cső. Törökszentmiklós; **Debreczeni István** törm. Szarvas; **Dörömbözi András** cső. Budapest; **Erdei István** cső. Pilis; **Fábián István** őrm. Mezőhegyes; **Farkas Mihály** I. thts. Székesfehérvár; **Fekete József** I. őrm. Lillafüred; **Garaczi Antal** cső. Semse; **Gémes József** thts. Tahitótfalu; **Haraszi János** őrm. Kecskemét; **Jeszenszki István** törm. Szarvas; **Vitéz Kertész János** cső. Törökszentmiklós; **Kerti Károly** törm. Szarvas; **Kövári Lajos** cső. Ipolykeszi; **Vitéz Ladányi Zoltán** cső. Zemplén; **Lakatos István** törm. Zákány; **Monostori Márton** cső. Budapest; **Nagy György** I. cső. Zemplén; **Nagy Gyula** törm. v. Tura; **U. Nagy József** thts. Hajdudorog; **Novák-Kovács Imre** thts. Alesut; **Nyirő László** törm. Budapest; **Óze László** cső. Mezőkövesd; **Pobori Lőrinc** alhadgy. Gyöngy; **Sánta József** törm. Buzita; **Sápi (?)** törm. Alesut; **Somogyi Gyula** őrm. Gyöngy; **Sopronyi Sándor** cső. Kisgejőc; **Szabó Imre** cső. Zemplén; **Szabó Kálmán** cső. Buzita; **Szalmári Ferenc** cső. Piszke; **Szeles János** cső. Drávaszabolcs; **Takács Imre** III. törm. Törökszentmiklós; **Tamási András** őrm. Szabadszállás; **Tótrai István** cső. Cigánd; **Várnai János** I. thts. Nyiregyháza; **Végső György** thts. Egercsei; **Végső Mihály** thts. Monok.

A szösz szerint megegyező pályázatokat nem vehettük figyelembe.

NYIREGYHÁZA:

BÁRMELY GYÁRTMÁNYÚ ÉS RENDSZERŰ

IRÓGÉPET RAKTÁRON TART
ÉS SZÁLLÍT

JÓBA E. papír-, írószersz., nyomtatvány
írógépszállítási vállalata
NYIREGYHÁZA, BETHLEN-U. 1. TELEFON: 77.

BUTORAI SUHANESZ L.
Kárpitos és bútortúra csarnokos
SZAKEMBER TŐL VÁSÁROLJA
Aranyéremmel többszörösen kitüntetve.
Nyiregyháza, Vay Ádám-u. 4

VÁSÁROLJUNK!

kiváló minőségű Szabolcs m. legnagyobb keresztény cég raktárában
Órák MAYER ISTVÁN
arany- és ezüst órák és ékszerész, aranyérmes mester-nél. Törv. hites szakértő
Ékszer NYIREGYHÁZA
ezüst és alpacca, dísz és ajándéktárgyakat
Kedvező illetési feltételek.

A kitűzött három jutalmat a fenti 53 olvasónk között, akik hibátlan megoldást küldtek be, kisorsoltuk. A szerencsés a következőknek kedvezett: **Gémes József** thts. Tahitótfalu, **Bóti Alajos** cső. Bussa és **Csüllög Ferenc** prb. cső. Törökszentmiklós. A jutalmakat elküldöttük.

Pályázatok.

I.

Felvidéki és kárpátaljai

örsbeli bajtársainkat kérjük, írják le olvasóink részére örskörletüket, különösen azok jellegzetességeit: a lakosságot, azok életviszonyait, gondolkodásukra jellemző eseteket, fiatalokat, öregeket, akik elnyomatásuk alatt nem látták a magyar világot, az örskörlet természeti viszonyait s végül körletük bűnözési adatait nagy vonásokban. A leírások révén akarjuk a régi területen szolgáló bajtársainknak bemutatni — közel egy esztendő tapasztalatait, helyi és személyi ismeretét alapján — a visszakérült területeket. A legjobb munkákat, az érdekes leírásokat közölni fogjuk s jutalmazzuk is. **Pályázatunk határideje: október 1.**

II.

Ügyes-bajos

emberek járnak laktanyáinkban, a csendőr iránti bizalom odaviszi őket s az ilyen ügyek nem kapnak iktatószámot, de elintézésük révén szilárdul az emberek tisztelete, megbecsülése a testülettel szemben. Jó szó, útbiztosítás, utánjárás az eszközei ezek elintézésének s milyen esetek leírására hirtetünk pályázatot. Senki se tekintse a leírásokat eszelekedteit kitergetésének, hivalkodásnak, hanem csak a testület munkájának, részbeni jellemzésének. De aki kívánja, nevének feltüntetése nélkül közöljük leírását. A legjobbakat jutalmazzuk. **Határidő: október 1.**

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

Besenyői BEÖTHY KALMÁN őrnagy.

Stádium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest,
V., Honvéd-utca 10. — Felelős: Györy Aladár igazgató.

P É C S:

**FEGYVEREK, LŐSZEREK, RÁDIÓ, CSILLÁR,
SPORTCIKKEK, KEREKPÁR és ALKATRÉSZEK**
SZALAY JAKAB

cégnél, PÉCS, Majorossy L-u. 9. Telefon: 28-66.
Szakszerű javítóüzem. K. dívező fizetési feltételek. Törv. állandó hites szakértő.

Vásároljunk arany-ezüst

ÓRÁT, ÉKSZERT

művészi kivitelben méltányos áron
kedvező fizetési feltételek mellett

Szakszerű pontos javítóüzem,

REMES FERENC

órák és ékszerész mesternél
PÉCS, Király-utca 41.

Kályhákban, takaréktűzhelyekben,
legmelegebb, leggazdaságosabban,
legtisztábban kezelhető a

7000 kalóriás

Pécsi brikett

Eladás, **Pécs**: DGT Bányáigazgatóság,
Pécs, Mária-u. 9.

Telefon: 29-87.

Budapest: DGT Kőszénbányák Elárúsító Hivatala,
Budapest, V., Széchenyi-rakpart 3.

Telefon: 123-169.